

Oceňování a vykazování nehmotných aktiv ve vybraném segmentu obchodních korporací

Diplomová práce

Studijní program:

N0413A050007 Podniková ekonomika

Studijní obor:

Management podnikových procesů

Autor práce:

Bc. Aneta Rosůlková

Vedoucí práce:

Ing. Olga Malíková, Ph.D.

Katedra financí a účetnictví

Zadání diplomové práce

Oceňování a vykazování nehmotných aktiv ve vybraném segmentu obchodních korporací

Jméno a příjmení: **Bc. Aneta Rosůlková**
Osobní číslo: E19000301
Studijní program: N0413A050007 Podniková ekonomika
Studijní obor: Management podnikových procesů
Zadávací katedra: Katedra financí a účetnictví
Akademický rok: **2020/2021**

Zásady pro vypracování:

1. Teoretická východiska – funkce a regulace účetnictví, charakteristika nehmotných aktiv, specifika a metody oceňování nehmotných aktiv, požadavky na vykazování nehmotných aktiv dle velikosti účetní jednotky.
2. Charakteristika segmentu obchodních korporací zvoleného dle CZ-NACE. Komparativní deskripce vybraných položek účetních výkazů zveřejněných vybranými obchodními korporacemi.
3. Komparativní analýza struktury vykázaných nehmotných aktiv a deklarovaných způsobů oceňování jednotlivými podniky, aplikace vybraných ekonomických ukazatelů.
4. Zhodnocení získaných poznatků a závěrečné posouzení vlivu nehmotných aktiv na vybrané ukazatele.

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy:
Forma zpracování práce:
Jazyk práce:

65 normostran
tištěná/elektronická
Čeština

Seznam odborné literatury:

- BLACK, Ervin a Mark ZYLA. 2015. *Accounting for Goodwill and Other Intangible Assets*. New Jersey: Wiley Finance. ISBN 978-1-119-15715-1.
- IASB. 2020. IAS 38 –Intangible Assets. *IFRS® Standards Required 1 January 2020*. London: International Accounting Standard Board. ISBN 978-1-911629-38-2.
- MAŘÍK, Miloš. 2018. *Metody oceňování podniku –proces ocenění, základní metody a postupy*. Praha: Ekopress. ISBN 978-80-87865-38-5.
- PRUDKÝ, Pavel a Milan LOŠŤÁK. 2019. *Hmotný a nehmotný majetek v praxi: komentář, příklady, výklad změn*. 18. vyd. Olomouc: ANAG. ISBN: 978-80-7554-219-9.
- SVAČINA, Pavel. 2010. *Oceňování nehmotných aktiv*. Praha: Ekopress. ISBN 978-80-86929-62-0.
- ÚZ č. 1347. 2020. *Účetnictví podnikatelů, Audit: 2020*. Ostrava: Sagit. ISBN 978-80- 7488-381-1.
- PROQUEST. 2020. *Databáze článků ProQuest* [online]. Ann Arbor, MI, USA: ProQuest. [cit. 2020-09-26]. Dostupné z: <http://knihovna.tul.cz>

Konzultant: Bc. Jan Brzák

Vedoucí práce:

Ing. Olga Malíková, Ph.D.
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání práce:

1. listopadu 2020

Předpokládaný termín odevzdání: 31. srpna 2022

doc. Ing. Aleš Kocourek, Ph.D.
děkan

L.S.

Ing. Martina Černíková, Ph.D.
vedoucí katedry

V Liberci dne 1. listopadu 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci jsem vypracovala samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé diplomové práce a konzultantem.

Jsem si vědoma toho, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má diplomová práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědoma následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

5. července 2021

Bc. Aneta Rosůlková

Anotace

Cílem této diplomové práce je zhodnotit vykazování nehmotných aktiv ve vybraných obchodních korporacích. Dílčí cíl se zabývá ověřením, zda v deseti vybraných účetních jednotkách dochází k uchování kapitálu a zjištěním, zda existuje závislost mezi vlastním kapitálem a celkovými aktivy, dlouhodobými aktivy a dlouhodobými nehmotnými aktivy. Nejdříve jsou objasněna teoretická východiska týkající se účetnictví, poté je vysvětlena klasifikace nehmotných aktiv. Následně jsou představeny metody oceňování a rovněž i požadavky na vykazování dlouhodobého nehmotného majetku dle české účetní legislativy. Analytická část této práce je soustředěna na oceňování a vykazování nehmotných aktiv v deseti obchodních korporacích ze segmentu výroby nápojů. Je zde uvedena skladba nehmotného majetku vybraných společností a také je vypočítán podíl nehmotného majetku na jejich dlouhodobém majetku. Dále je zkoumáno, zda tyto účetní jednotky dodržují uchování kapitálu a následně je na základě korelační analýzy zjištěno, jak spolu souvisí vývoj vlastního kapitálu a celkových aktiv, dlouhodobých aktiv a rovněž také dlouhodobých nehmotných aktiv jednotlivých společností.

Klíčová slova

Nehmotná aktiva, nehmotný majetek, vlastní kapitál, vykazování nehmotného majetku, Mezinárodní standardy účetního výkaznictví, dlouhodobá aktiva, oceňování nehmotného majetku, výroba nápojů, uchování kapitálu.

Annotation

Measuring and Reporting of Intangible Assets in a Selected Segment of Business Corporations

The aim of this diploma thesis is to evaluate the reporting of intangible assets in selected business corporations. The sub-objective deals with verifying whether capital is retained in the ten selected entities and ascertaining whether there is a relationship between equity and total assets, fixed assets and intangible assets. First, the theoretical basis of accounting is clarified, then the classification of intangible assets is explained. Subsequently, the valuation methods are introduced as well as requirements for reporting intangible fixed assets according to Czech accounting legislation. The analytical part of this thesis is focused on the valuation and reporting of intangible assets in ten business corporations in the beverage production segment. The composition of intangible assets of selected companies is presented here and the share of intangible assets in their long-term assets is also calculated. The thesis also examines whether these entities comply with the retention of capital and then, based on a correlation analysis, it is determined how the development of equity and total assets, long-term assets and also intangible long-term assets of individual companies are related.

Key words

Intangible assets, equity capital, reporting of intangible assets, International Financial Reporting Standards, fixed assets, valuation of intangible assets, beverage production, capital maintenance.

Poděkování

Ráda bych poděkovala paní Ing. Olze Malíkové, PhD. za odborné vedení a cenné rady, které mi pomohly při zpracování diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat také své rodině a přátelům, kteří mi byli po celé studium oporou.

Obsah

Seznam obrázků.....	13
Seznam tabulek.....	15
Seznam zkratk.....	16
Úvod	17
1 Podstata účetnictví.....	20
1.1 Funkce účetnictví.....	20
1.2 Uživatelé účetních informací	21
1.3 Regulace účetnictví.....	21
1.4 Rozvaha	22
1.5 Evidence a účtování nehmotného majetku	24
2 Charakteristika nehmotného majetku.....	28
2.1 Klasifikace nehmotného majetku.....	28
2.1.1 Vynálezy	29
2.1.2 Užité vzory	29
2.1.3 Průmyslové vzory	30
2.1.4 Ochranné známky	30
2.1.5 Označení původu a zeměpisná označení	31
2.1.6 Obchodní tajemství.....	32
2.2 Nehmotný majetek dle českých účetních předpisů.....	33
2.3 Nehmotný majetek dle Mezinárodních standardů účetního výkaznictví.....	34
3 Oceňování a vykazování nehmotného majetku.....	37
3.1 Specifika oceňování nehmotného majetku	37
3.2 Metody oceňování nehmotného majetku.....	38
3.2.1 Metoda licenční analogie.....	39
3.2.2 Metoda čisté současné hodnoty	40
3.2.3 Oceňování nehmotného majetku dle zákona 151/1997 Sb.....	41
3.2.4 Oceňování nehmotného majetku dle české účetní legislativy	42
3.2.5 Oceňování nehmotného majetku dle Mezinárodních standardů účetního výkaznictví	43
3.2.6 Oceňování nehmotného majetku dle Mezinárodních oceňovacích standardů	44
3.3 Požadavky na vykazování nehmotného majetku	45

4	Oceňování a vykazování nehmotného majetku ve vybraných obchodních korporacích	48
4.1	Charakteristika segmentu výroba nápojů	48
4.2	Charakteristika vybraných obchodních korporací	50
4.2.1	Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o.	50
4.2.2	Plzeňský prazdroj, a.s.	52
4.2.3	Bohemia Sekt, s.r.o.	54
4.2.4	Heineken Česká republika, a.s.	56
4.2.5	Mattoni 1873 a.s.	58
4.2.6	Kofola a.s.	60
4.2.7	Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s.	62
4.2.8	STOCK Plzeň-Božkov s.r.o.	64
4.2.9	Pivovary Staropramen s.r.o.	66
4.2.10	Budějovický Budvar n.p.	68
4.2.11	Shrnutí	70
5	Koncept uchování kapitálu ve vazbě na nehmotná aktiva ve vybraných obchodních korporacích	73
5.1	Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o.	76
5.2	Plzeňský prazdroj, a.s.	79
5.3	Bohemia Sekt, s.r.o.	83
5.4	Heineken Česká republika, a.s.	87
5.5	Mattoni 1873 a.s.	91
5.6	Kofola a.s.	95
5.7	Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s.	99
5.8	STOCK Plzeň-Božkov s.r.o.	104
5.9	Pivovary Staropramen s.r.o.	107
5.10	Budějovický Budvar n.p.	111
5.11	Shrnutí	115
	Závěr	119
	Seznam citovaných zdrojů	122

Seznam obrázků

Obrázek 1: Vývoj inflace a VK ve společnosti Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o.	76
Obrázek 2: Vývoj VK a aktiv ve společnosti Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o...	77
Obrázek 3: Vývoj VK a DA ve společnosti Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o.....	78
Obrázek 4: Vývoj VK a DNA ve společnosti Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o..	79
Obrázek 5: Vývoj inflace a VK ve společnosti Plzeňský prazdroj, a.s.	80
Obrázek 6: Vývoj VK a aktiv ve společnosti Plzeňský prazdroj, a.s.	81
Obrázek 7: Vývoj VK a DA ve společnosti Plzeňský prazdroj, a.s.	82
Obrázek 8: Vývoj VK a DNA ve společnosti Plzeňský prazdroj, a.s.	83
Obrázek 9: Vývoj inflace a VK ve společnosti Bohemia Sekt, s.r.o.	84
Obrázek 10: Vývoj VK a aktiv ve společnosti Bohemia Sekt, s.r.o.	85
Obrázek 11: Vývoj VK a DA ve společnosti Bohemia Sekt, s.r.o.	86
Obrázek 12: Vývoj VK a DNA ve společnosti Bohemia Sekt, s.r.o.	87
Obrázek 13: Vývoj inflace a VK ve společnosti Heineken Česká republika, a.s.	88
Obrázek 14: Vývoj VK a aktiv ve společnosti Heineken Česká republika, a.s.	89
Obrázek 15: Vývoj VK a DA ve společnosti Heineken Česká republika, a.s.	90
Obrázek 16: Vývoj VK a DNA ve společnosti Heineken Česká republika, a.s.	91
Obrázek 17: Vývoj inflace a VK ve společnosti Mattoni 1873 a.s.	92
Obrázek 18: Vývoj VK a aktiv ve společnosti Mattoni 1873 a.s.	93
Obrázek 19: Vývoj VK a DA ve společnosti Mattoni 1873 a.s.	94
Obrázek 20: Vývoj VK a DNA ve společnosti Mattoni 1873 a.s.	95
Obrázek 21: Vývoj inflace a VK společnosti Kofola a.s.	96
Obrázek 22: Vývoj VK a aktiv společnosti Kofola a.s.	97
Obrázek 23: Vývoj VK a DA společnosti Kofola a.s.	98
Obrázek 24: Vývoj VK a DNA ve společnosti Kofola a.s.	99
Obrázek 25: Vývoj inflace a VK ve společnosti Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s.	100
Obrázek 26: Vývoj VK a aktiv ve společnosti Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s.	101
Obrázek 27: Vývoj VK a DA ve společnosti Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s.	102
Obrázek 28: Vývoj VK a DNA ve společnosti Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s.	103

Obrázek 29: Vývoj inflace a VK ve společnosti STOCK Plzeň-Božkov s.r.o.	104
Obrázek 30: Vývoj VK a aktiv ve společnosti STOCK Plzeň-Božkov s.r.o.	105
Obrázek 31: Vývoj VK a DA ve společnosti STOCK Plzeň-Božkov s.r.o.	106
Obrázek 32: Vývoj VK a DNA ve společnosti STOCK Plzeň-Božkov s.r.o.....	107
Obrázek 33: Vývoj inflace a VK ve společnosti Pivovary Staropramen s.r.o.	108
Obrázek 34: Vývoj VK a aktiv ve společnosti Pivovary Staropramen s.r.o.	109
Obrázek 35: Vývoj VK a DA ve společnosti Pivovary Staropramen s.r.o.	110
Obrázek 36: Vývoj VK a DNA ve společnosti Pivovary Staropramen s.r.o.	111
Obrázek 37: Vývoj inflace a VK ve společnosti Budějovický Budvar n.p.....	112
Obrázek 38: Vývoj VK a aktiv ve společnosti Budějovický Budvar n.p.....	113
Obrázek 39: Vývoj VK a DA ve společnosti Budějovický Budvar n.p.	114
Obrázek 40: Vývoj VK a DNA ve společnosti Budějovický Budvar n.p.	115

Seznam tabulek

Tabulka 1: Nehmotná aktiva dle IFRS	35
Tabulka 2: Metody oceňování nehmotných aktiv	39
Tabulka 3: Kategorizace účetních jednotek.....	45
Tabulka 4: Požadavky na vykazování nehmotného majetku.....	46
Tabulka 5: Vybrané ukazatele segmentu výroba nápojů.....	49
Tabulka 6: Nehmotný majetek společnosti Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o.....	51
Tabulka 7: Podíl nehmotného majetku společnosti Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o.	52
Tabulka 8: Nehmotný majetek společnosti Plzeňský prazdroj, a.s.	53
Tabulka 9: Podíl nehmotného majetku společnosti Plzeňský prazdroj, a.s.....	54
Tabulka 10: Nehmotný majetek společnosti Bohemia Sekt, s.r.o.	55
Tabulka 11: Podíl nehmotného majetku společnosti Bohemia Sekt, s.r.o.	56
Tabulka 12: Nehmotný majetek společnosti Heineken Česká republika, a.s.....	57
Tabulka 13: Podíl nehmotného majetku společnosti Heineken Česká republika, a.s.	58
Tabulka 14: Nehmotný majetek společnosti Mattoni 1873 a.s.	59
Tabulka 15: Podíl nehmotného majetku společnosti Mattoni 1873 a.s.....	60
Tabulka 16: Nehmotný majetek společnosti Kofola a.s.	61
Tabulka 17: Podíl nehmotného majetku společnosti Kofola a.s.	62
Tabulka 18: Nehmotný majetek společnosti Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s...	63
Tabulka 19: Podíl nehmotného majetku společnosti Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s.....	64
Tabulka 20: Nehmotný majetek společnosti STOCK Plzeň-Božkov s.r.o.....	65
Tabulka 21: Podíl nehmotného majetku společnosti STOCK Plzeň-Božkov s.r.o.	66
Tabulka 22: Nehmotný majetek společnosti Pivovary Staropramen s.r.o.....	67
Tabulka 23: Podíl nehmotného majetku společnosti Pivovary Staropramen s.r.o.	68
Tabulka 24: Nehmotný majetek společnosti Budějovický Budvar n.p.	69
Tabulka 25: Podíl nehmotného majetku společnosti Budějovický Budvar n.p.....	70
Tabulka 26: Shrnutí vykazování nehmotného majetku vybraných společností	71
Tabulka 27: Vývoj míry inflace v procentech a meziročních změn inflace v procentních bodech.....	74
Tabulka 28: Výsledky korelační analýzy jednotlivých veličin ve vybraných společnostech	117

Seznam zkratek

CZ-NACE	Klasifikace ekonomických činností
DA	Dlouhodobá aktiva
DNA	Dlouhodobá nehmotná aktiva
DNM	Dlouhodobý nehmotný majetek
EBIT	Zisk před úroky a zdaněním
IFRS	International Financial Reporting Standards (Mezinárodní standardy účetního výkaznictví)
IVS	International Valuation Standards (Mezinárodní oceňovací standardy)
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)
ROA	Rentabilita aktiv
ROE	Rentabilita vlastního kapitálu
VH	Výsledek hospodaření
VK	Vlastní kapitál

Úvod

V dnešní době se nehmotná aktiva stávají stále významnější položkou majetku pro mnoho obchodních korporací. Společnosti se dostávají do popředí díky vývoji, ocenitelným právům ve formě vynálezů, ochranných známek či obchodních tajemství a získávají tím konkurenční výhodu. S tím souvisí i tržní hodnota společností, která je často výrazně vyšší než hodnota účetní a pokud při nabytí obchodního závodu dojde ke vzniku goodwillu, může být značně zvýšena hodnota nehmotného majetku. Jako příklad lze uvést společnost Pivovary Staropramen s.r.o., která v roce 2016 vykazovala goodwill ve výši 12 168 000 tis. Kč z důvodu fúze, která proběhla o čtyři roky dříve. Rozdíl mezi účetní a tržní hodnotou lze odůvodnit striktními požadavky na vykazování nehmotného majetku. Tento druh majetku musí být postupně odepisován, a to i v případě, že jeho hodnota neklesá či naopak stoupá. Dalším nedostatkem jsou podmínky pro vykázání ocenitelných práv, konkrétně softwaru a ostatních ocenitelných práv. Tento majetek může být vykázán pouze v případě pořízení vlastní činností za účelem obchodování či nákupem od jiných subjektů. Ocenitelná práva vyrobená vlastní činností pro vlastní potřebu tedy v účetních výkazech nejsou zachycena. I z těchto důvodů je tržní hodnota některých účetních jednotek výrazně vyšší než hodnota uvedená v rozvaze.

Obchodní korporace, které se řídí mezinárodními standardy účetního výkaznictví, musí povinně uchovávat kapitál, avšak u společností vykazujících dle českých účetních předpisů toto regulováno není. V případě nulové změny vlastního kapitálu a zvýšení inflace dochází k reálnému poklesu vlastního kapitálu, což může mít na účetní jednotky likvidační následky. Je tedy žádoucí, aby společnosti zvyšovaly vlastní kapitál, a to alespoň o meziroční růst inflace. Dále je nutné, aby se případné zvýšení vlastního kapitálu promítlo také do produkčního kapitálu společnosti, nikoli například pouze do hodnoty pohledávek.

Cílem této diplomové práce je zhodnotit vykazování nehmotných aktiv v deseti vybraných účetních jednotkách. Dílčím cílem je ověřit, zda v těchto společnostech dochází k uchování kapitálu a na základě korelační analýzy zjistit, zda existuje závislost mezi následujícími veličinami:

- vlastním kapitálem a celkovými aktivy,
- vlastním kapitálem a dlouhodobými aktivy,
- vlastním kapitálem a dlouhodobými nehmotnými aktivy.

Byly stanoveny následující výzkumné otázky: Vykazují vybrané obchodní korporace nehmotná aktiva? Je podíl vykázaného nehmotného majetku na dlouhodobém majetku významný? Dochází ve vybraných obchodních korporacích k uchování kapitálu? Existuje vztah mezi vývojem vlastního kapitálu a celkových aktiv, dlouhodobých aktiv a dlouhodobých nehmotných aktiv?

Pro dosažení cíle práce je nutné se nejdříve věnovat rešerši odborné literatury v rámci které jsou vysvětleny základní pojmy z oblasti účetnictví, následně jsou představena teoretická východiska týkající se nehmotného majetku, konkrétně klasifikace předmětů nehmotných aktiv. Poté je definován nehmotný majetek dle české účetní legislativy a také dle Mezinárodních standardů účetního výkaznictví. Teoretickou část práce uzavírá oceňování a vykazování nehmotných aktiv.

V rámci analytické části jsou uvedeny informace ohledně segmentu výroby nápojů a následně se práce zabývá deseti zvolenými obchodními korporacemi, které byly vybrány dle klasifikace CZ-NACE. Jedná se o největší společnosti z oblasti zpracovatelského průmyslu, již zmíněného odvětví výroby nápojů. Tyto účetní jednotky byly zvoleny z důvodu možnosti volného přístupu k jejich zveřejněným účetním závěrkám. Čtvrtá kapitola pojednává o jednotlivých společnostech, o složení jejich nehmotného majetku a také o podílu nehmotných aktiv na celkových dlouhodobých aktivech společností. Poslední kapitola se zabývá uchováním kapitálu, konkrétně srovnáním vývoje inflace a vlastního kapitálu účetních jednotek. Následně je uvedena analýza vývoje celkových aktiv, dlouhodobých aktiv a také dlouhodobých nehmotných aktiv v porovnání s vývojem vlastního kapitálu. Poté jsou stanoveny hypotézy, pomocí kterých bude zjištěn vztah jednotlivých veličin, a to na základě korelační analýzy.

Jednou z metod, jež je pro zpracování této práce použita, je, jak již bylo zmíněno, rešerše literatury týkající se především oceňování a vykazování nehmotných aktiv, a také základních pojmů účetnictví. Další použitá metoda je deskripce, a to především za účelem popisu teoretických východisek potřebných pro zpracování práce. Metodou komparativní deskripce jsou posouzena nehmotná aktiva dle odlišných zákonů a standardů. V rámci aplikační části práce je využita analýza oceňování a vykazování nehmotných aktiv v jednotlivých společnostech. Pro dosažení cíle práce je rovněž aplikována korelační analýza,

prostřednictvím které je zjištěno, zda existuje vztah zkoumaných veličin, které jsou uvedeny výše. Dále dochází k dedukci, a to při vyvozování závěrů ze zjištěných informací ohledně vykazování nehmotných aktiv, uchování kapitálu a závislosti sledovaných veličin. Na závěr je použita syntéza, díky které jsou formulovány zjištěné vědomostní výstupy.

1 Podstata účetnictví

Účetnictví patří mezi zdroje informací, které jsou určitým způsobem organizovány. Jedná se o informace, které mají ekonomický charakter a jsou odrazem hospodářské činnosti účetní jednotky. (Novotný, 2020) Předmět účetnictví je charakterizován následovně: „*Účetní jednotky, které vedou účetnictví v plném rozsahu, nebo ve zjednodušeném rozsahu, účtují podvojnými zápisy o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků včetně dluhů a jiných pasiv, dále o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření.*“ (Česko, 1991, § 2, ods. 1)

1.1 Funkce účetnictví

Základní funkcí účetnictví je spolehlivě informovat jednotlivé uživatele o finanční situaci účetní jednotky. Dle funkce je účetnictví rozděleno na finanční a manažerské. (Šteker, Otrusínová, 2016) Z finančního účetnictví mohou být zjištěny informace o finanční situaci a výkonnosti podniku, a to zejména v návaznosti na vnější okolí. Jedná se tedy o vztah k dodavatelům, odběratelům, finančním a státním institucím. (Landa, 2011) Informace lze získat v podobě účetních výkazů za zvolené časové období. Finanční účetnictví podléhá regulacím v podobě právních předpisů, a to jak národních, tak mezinárodních a je třeba, aby byly dodržovány vymezené zásady a postupy. Mezi další funkce finančního účetnictví patří:

- prostředek při vedení sporů,
- obsahuje informace pro zjištění daňové povinnosti,
- poskytuje informace na základě kterých probíhají rozhodovací procesy,
- jeho prostřednictvím jsou manažeři odpovědní majitelům podniku za řízení jejich majetku. (Šteker, Otrusínová, 2016)

Manažerské účetnictví je spojeno s vnitřním řízením podniku, přičemž informace, které jsou v rámci něho zjištěny, jsou obvykle důvěrné. Manažerské účetnictví nepodléhá právním regulacím a je tedy v plné kompetenci podniku, stejně tak jako konkrétní zvolené metody a postupy, které si určuje účetní jednotka vnitřními předpisy. Lze sem zařadit kalkulace, vnitropodnikové účetnictví, rozpočty a rozhodovací úlohy. (Skálová, 2020)

1.2 Uživatelé účetních informací

Vzhledem k tomu, že účetnictví poskytuje informace o prosperitě a ziskovosti či ztrátovosti podniku, struktuře majetku, nákladů a výnosů, stává se nedílnou součástí podkladů pro řízení a měření výkonnosti.

Uživatelé účetních informací mohou být rozčleněni na interní (vnitřní) a externí (vnější). Za interní uživatele lze považovat vlastníky, které obvykle zajímá výnosnost vložených prostředků. Dále mezi vnitřní uživatele mohou být zařazeni manažeři, kteří jsou odměňováni dle toho, jakých výsledků docílí.

Externími uživateli jsou banky, které se na základě zjištěných informací rozhodují o poskytnutí úvěrů, dále pojišťovny, v jejichž zájmu je včasné placení odvodů na sociální a zdravotní pojištění. Mezi externí uživatele lze také zařadit finanční a statistické úřady, odběratele, dodavatele, konkurenci, soudy a policii, potenciální investory a veřejnost. (Šteker, Otrusinová, 2016)

1.3 Regulace účetnictví

K regulaci českého účetnictví slouží zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, ve kterém jsou zpracovány platné předpisy EU, způsob vedení účetnictví a také pokyny k tomu, jak zveřejňovat účetní informace. Dále jsou zde upraveny požadavky týkající se průkaznosti účetnictví a vymezení účetních jednotek. Dalšími předpisy, které upravují účetnictví, jsou prováděcí vyhlášky Ministerstva financí ČR, kde jsou zohledněny zvláštnosti různých typů účetních jednotek. Tyto vyhlášky jsou detailněji rozpracované Českými účetními standardy. České účetní jednotky se rovněž řídí daňovými a dalšími zákony. (Novotný, 2020)

Vzhledem k tomu, že se světová ekonomika a informační systémy stávají stále více globální, nastává potřeba jejich sjednocení. Výhodou sjednoceného výkaznictví se stávají účetní závěrky srovnatelnější a tím i méně nákladné pro investory při porovnávání firem napříč trhy a zeměmi. Proto dochází k usnadnění přeshraničních investic a integrace kapitálových trhů po celém světě. (Xu-Dong, Lu, 2014) Existují tři hlavní mezinárodní účetní harmonizace, kterými jsou Mezinárodní standardy účetního výkaznictví (IFRS), účetní směrnice Evropské

unie a USA – US GAAP (Generally Accepted Accounting Principles). Evropské účetnictví se řídí Mezinárodními účetními standardy.

Jak již bylo zmíněno, k regulaci účetnictví a také k zajištění harmonizace finančního účetnictví a výkaznictví jsou v Evropě používány účetní směrnice. Převodem směrnic do jednotlivých legislativ členských států lze ovšem nelehko dosáhnout srovnatelných účetních informací v jednotlivých státech EU. Tato situace souvisí s faktem, že členské státy jsou oprávněny v průběhu transpozice směrnic nějaké požadavky rozšiřovat, další snižovat či nechat rozhodnutí na účetní jednotce. (Žárová, 2012)

1.4 Rozvaha

Rozvahou se rozumí výkaz, který podává na levé straně (straně aktiv) informace o formách majetku a na straně pravé (straně pasiv) přehled o zdrojích krytí majetku. Protože se jedná o dvojí pohled na tentýž majetek, strana aktiv a pasiv se musí rovnat. S rozvahou se pojí zásada bilanční kontinuity, kterou lze vysvětlit tak, že suma zjištěná v konečné rozvaze jednoho účetního období se musí rovnat sumě počáteční rozvahy následujícího účetního období. (Hinke, Bárková, 2017)

Rozvahu lze členit dle časového okamžiku, kdy byla sestavena, na rozvahu:

- zahajovací, která se sestavuje vždy, když vznikne účetní jednotka. Jsou zde uvedena aktiva, jež vlastníci vložili a také příslušné zdroje krytí tohoto majetku,
- počáteční, která se sestavuje na začátku účetního období. Obsahuje majetek, jenž bude účetní jednotka využívat v daném období,
- konečnou, která se sestavuje na konci účetního období. Zobrazuje stav majetku po uskutečnění hospodářské činnosti za sledované období. (Šteker, Otrusínová, 2016)

Aktiva lze označit jako druhovou strukturu majetku. V rozvaze jsou řazena dle likvidnosti, tedy stupně přeměnitelnosti na peníze, a to od nejhůře likvidních (např. stroje) až po nejlikvidnější, jako jsou například peníze v pokladně. Nejdříve je tedy vykázán dlouhodobý majetek, který je rozčleněn následovně:

- dlouhodobý nehmotný majetek – majetek, který má nehmotnou povahu a doba jeho použitelnosti je delší než jeden rok, patří sem například průmyslová práva, patenty, goodwill, software či licence,

- dlouhodobý hmotný majetek – majetek, který má hmotnou povahu a doba jeho použitelnosti je rovněž delší než jeden rok, lze sem zařadit např. stavby, pozemky či samostatné hmotné movité věci, (Skálová, 2020)
- dlouhodobý finanční majetek – majetek, který má finanční povahu a doba jeho splatnosti je delší než jeden rok držený do splatnosti nebo který účetní jednotka hodná vlastnit déle než jeden rok. Jako příklad lze uvést dluhové cenné papíry. (Hinke, Bárková, 2017)

Poté následují oběžná aktiva, která jsou členěna takto:

- zásoby – lze sem zařadit materiál, nedokončenou výrobu a polotovary, výrobky, zvířata mladá a ve výkrmu, zboží a zálohy na zásoby, (Skálová, 2020)
- dlouhodobé pohledávky – jejich doba splatnosti je delší než jeden rok, patří sem například dlouhodobé pohledávky z obchodních vztahů,
- krátkodobé pohledávky – jejich doba splatnosti nepřesahuje jeden rok, jedná se například o pohledávky za odběrateli či poskytnuté provozní zálohy,
- krátkodobý finanční majetek – cenné papíry určené k obchodování, dluhové cenné papíry se splatností kratší než jeden rok, (ÚZ č. 1347, 2020)
- peněžní prostředky – účty v bankách, peníze v pokladně a ceniny. (Skálová, 2020)

V poslední části aktiv je uvedeno časové rozlišení.

Pasiva jsou v rozvaze rozdělena podle vlastnického hlediska. Nejdříve jsou zde zachyceny vlastní zdroje, které se dělí na:

- základní kapitál – peněžité a nepeněžité vklady společníků a jejich změny,
- kapitálové fondy – jako příklad lze uvést darovaný kapitál,
- fondy tvořené ze zisku – rezervní a další fondy vytvořené z čistého zisku,
- výsledek hospodaření minulých let – zisk či ztráta za minulá účetní období, (Šteker, Otrusínová, 2016)
- výsledek hospodaření běžného účetního období – zisk či ztráta za příslušné účetní období zjištěná při roční uzávěrce. (Skálová, 2020)

Poté následuje část pasiv, které patří mezi cizí zdroje. Cizí zdroje se člení následovně:

- rezervy – závazky, které s vysokou pravděpodobností nastanou, avšak v neurčité výši a v neurčitém časovém období, jedná se např. o rezervy na opravy hmotného

majetku, rezervy na servisní a záruční opravy, rezervy na daně z příjmů, náhrady mezd

- dlouhodobé závazky – závazky splatné za dobu delší než jeden rok od data účetní závěrky, jde například o vydané dluhopisy či dlouhodobé přijaté zálohy,
- krátkodobé závazky – závazky splatné za dobu kratší než jeden rok, lze sem zařadit např. závazky vůči dodavatelům nebo směnky k úhradě, (Skálová, 2020)
- bankovní úvěry a výpomoci – finanční výpomoci a závazky ve formě bankovních úvěrů.

V závěrečné části pasiv se nachází časové rozlišení. (Hinke, Bárková, 2017)

1.5 Evidence a účtování nehmotného majetku

Účtování nehmotného majetku je vymezeno v Českém účetním standardu č. 013, který je v souladu se zákonem o účetnictví č. 563/991 Sb. Dále jsou dlouhodobá nehmotná aktiva upravena také vyhláškou č 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů. (Česko, 2002) Jedná se o účtovou třídu 0, konkrétně účtová skupina 01 – Dlouhodobý nehmotný majetek. Tato účtová skupina obsahuje následující účty:

012 – Nehmotné výsledky vývoje,

013 – Software,

014 – Ostatní ocenitelná práva,

015 – Goodwill,

019 – Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek. (ÚZ č. 1348, 2020)

Účtování dlouhodobého nehmotného majetku se vyznačuje následujícími rysy:

- v okamžiku pořízení se majetek stane součástí aktiv podniku, protože samotné pořízení nemá vliv na podnikové náklady,
- dlouhodobý nehmotný majetek se opotřebovává v průběhu jeho používání (fyzicky formou stárnutí aktiva a morálně jako následek technologického rozvoje). Opotřebení vstupuje do nákladů účetní jednotky ve formě odpisů. (Landa, 2011)

Pořízení

Majetek může být pořízen bezhotovostně (takzvaně na fakturu), v hotovosti, prostřednictvím úvěru či bezúplatným převodem z finančního leasingu. O pořízení dlouhodobého

nehmotného majetku a technického zhodnocení je účtováno na vrub daného účtu účtové skupiny 04-Nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek.

Souvztažným zápisem je účtováno ve prospěch například následujících účtů účtových skupin:

- 08-Oprávký k dlouhodobému nehmotnému majetku - pokud se jedná o bezúplatný převod z finančního leasingu,
- 21-Peněžní prostředky v pokladně - v případě pořízení za hotové,
- 32-Závazky či 47-Dlouhodobé závazky - pokud se jedná o bezhotovostní pořízení,
- 35-Pohledávky za společníky - pokud byl upsán vklad základního kapitálu. (ÚZ č. 1347, 2020)

Odpisování

Odpisovat nehmotná aktiva dle Markové (2020) je možné, pokud jsou dodrženy následující podmínky:

- byla nabyta úplatně, přeměnou, darováním či zděděním nebo byla vytvořena vlastní činností za účelem obchodování,
- výše vstupní ceny musí překročit 60 000,- Kč,
- doba použitelnosti musí být delší než jeden rok.

Odpisy se účtují na vrub účtu v účtové skupině 55-Odpisy, rezervy, komplexní náklady příštích období a opravné položky v provozní oblasti a ve prospěch účtů v účtových skupinách 07-Oprávký k dlouhodobému nehmotnému majetku. Je zde však výjimka, která je tvořena odpisy záporného goodwillu a odpisů vyjadřujících postupné umořování oceňovacího rozdílu k nabytému majetku. Odpisy záporného goodwillu jsou účtovány na vrub účtu v účtové skupině 07-Oprávký k dlouhodobému nehmotnému majetku a ve prospěch účtové skupiny 64-Jiné provozní výnosy. (ÚZ č. 1347, 2020)

Pokud je předmětem odpisování majetek s právem užívání na dobu určitou, roční odpis se stanoví jako podíl vstupní ceny a doby, která je určena kupní smlouvou. V případě, že není uzavřena smlouva na dobu určitou, odpisují se:

- audiovizuální díla rovnoměrně 18 měsíců,
- software a nehmotné výsledky vývoje 36 měsíců,

- ostatní nehmotný majetek 72 měsíců. (Hruška, 2020)

Dle § 32a zákona o daních z příjmů za nehmotný majetek nelze považovat goodwill, povolenky na emise a také preferenční limity, jako jsou například individuální produkční kvóty či individuální limity prémiových práv dle zvláštního právního předpisu. (Marková, 2020)

Technické zhodnocení

Za technické zhodnocení nehmotného majetku lze dle zákona o daních z příjmů považovat výdaje na ukončené rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti majetku či zásahy, které způsobí změnu účelu nehmotného aktiva. Aby se jednalo o technické zhodnocení, musí být překročena částka 40 000,- Kč. Každá ukončená akce se však hodnotí samostatně. (Lošťák, Prudký, 2019) Po provedení technického zhodnocení se v případě odpisování přičítá k zůstatkové ceně odpisovaného majetku hodnota technického zhodnocení a poté se dělí počtem zbylých měsíců, po které bude majetek odepisován. (Marková, 2020)

Vyřazení

Vyřazení dlouhodobého nehmotného majetku se provádí především na základě prodeje, likvidace, daru, vkladu do jiné účetní jednotky či převodu do osobního užívání. Vyřazení rovněž může nastat z důvodu škody nebo manka. (Lošťák, Prudký, 2019)

Vyřazení se účtuje na vrub účtu účtových skupin 07-Oprávký k dlouhodobému nehmotnému majetku a ve prospěch účtu účtové skupiny 01-Dlouhodobý nehmotný majetek. Zůstatková cena odpisovaného majetku se poté zaúčtuje například na vrub účtu následujících účtových skupin:

- 54-Jiné provozní náklady (pokud byl vyřazen z důvodu prodeje, darování, manka nebo škody),
- 55-Odpisy, rezervy, komplexní náklady příštích období a opravné položky v provozní oblasti (pokud byl majetek zlikvidován),
- 36-Závazky ke společníkům (pokud byl vložen do jiné obchodní korporace),
- 41-Základní kapitál a kapitálové fondy (pokud proběhla delimitace či restituce majetku státního podniku),
- 49-Individuální podnikatel (pokud byl majetek převeden do osobního užívání).

Zůstatková cena se účtuje ve prospěch účtu účtových skupin 07-Oprávký k dlouhodobému nehmotnému majetku. (ÚZ č. 1347, 2020)

2 Charakteristika nehmotného majetku

Vzhledem k tomu, že se ekonomiky mnoha rozvinutých států mění z průmyslových na znalostní, nehmotný majetek zaujímá stále důležitější roli pro společnosti a také jejich vlastníky. Inovace a neustálé hledání nových způsobů uspokojování požadavků trhu se stávají stěžejními. Podniky se snaží vytvářet nebo pořizovat nehmotný majetek za účelem docílení konkurenčních výhod. S tím souvisí také zvýšená potřeba spolehlivé evidence, vykazování a oceňování nehmotných aktiv. (Black, Zyla, 2015)

Názory na vymezení či členění nehmotných aktiv jsou značně nejednotné. Existuje mnoho definic, které se odlišují a někdy jsou definovány pouze výčtem jednotlivých druhů nehmotných aktiv. Oceňovatel však často stojí před nelehkým rozhodnutím, zda se jedná o nehmotné aktivum či nikoliv. (Svačina, 2010) Stejně tak existují značné rozdíly mezi úpravou nehmotných aktiv v IFRS a v české legislativě, Mezinárodní účetní standardy se touto problematikou zabývají podrobněji. (Dvořáková, 2017)

Za nehmotné statky lze považovat i osobnost člověka nebo například svobodu. Pokud se však budeme zabývat nehmotnými aktivy v užším pojetí, jedná se kupříkladu o duševní vlastnictví. „*Duševním vlastnictvím se rozumí práva k literárním, uměleckým a vědeckým dílům, k výkonům výkonných umělců, ke zvukovým záznamům a k rozhlasovému vysílání atd.*“ (Mařík, 2018, s. 393) Do duševního vlastnictví je zařazeno autorské právo a průmyslové vlastnictví. Autorské právo se pojí s počítačovými programy, databázemi či s právy k dílům. Technická řešení, právo na označení a další související práva jsou součástí průmyslového vlastnictví. (Svačina, 2010)

2.1 Klasifikace nehmotného majetku

Mařík (2018) zahrnuje mezi předměty nehmotného majetku vynálezy, užité vzory, průmyslové vzory, ochranné známky a obchodní tajemství. Charakteristika nehmotných aktiv dle Horáčka a Čady (2017) je podrobnější, obsahuje navíc i označení původu a zeměpisná označení. Všechny uvedené předměty nehmotného majetku budou následně blíže specifikovány.

2.1.1 Vynálezy

Vynálezy patří mezi nehmotná aktiva, která jsou chráněna průmyslovým právem. Zákon č. 527/1990 Sb. o vynálezech a zlepšovacích návrzích v platném znění je základní normou, která upravuje patentové právo v České republice. (Horáček, Čada, 2017) Aby mohl být patent udělen, je nutné, aby vynález splňoval podmínky, kterými jsou:

- novost,
- vynálezecká činnost,
- průmyslová využitelnost. (Mařík, 2018)

Za vynálezy nelze považovat například objevy, vědecké teorie a matematické metody, plány, pravidla a způsoby vykonávání duševní činnosti či hraní her a podávání informací. (Česko, 1990)

Právo na patent náleží původci vynálezu či jeho právnímu nástupci. Za původce vynálezu lze označit toho, kdo jej vytvořil vlastní tvůrčí prací, přičemž spolupůvodcům náleží právo v rozsahu odpovídajícím jejich podílu na vytvoření vynálezu. Majiteli patentu náleží výhradní právo vynález využívat, dávat souhlas k jeho využití jiným osobám nebo na ně patent převést. (Česko, 1990) Přihlašovatel získá po podání přihlášky tzv. právo přednosti, tedy právo na patent před těmi, kteří podají přihlášku téhož vynálezu později. Po podání přihlášky je proveden dvojitý průzkum, a to předběžný a úplný. Předběžný průzkum má za cíl zjistit, zda předmětem přihlášky není vynález, který by neplnil náležitosti nutné pro patentování. V rámci úplného průzkumu jsou podmínky patentování řešeny detailně. Pokud nejsou shledány žádné překážky, následuje udělení patentu přihlašovateli. Patent má platnost dvacet let od podání přihlášky vynálezu. (Svačina, 2010)

2.1.2 Užité vzory

Jedná se rovněž o druh právní ochrany nehmotných aktiv, která byla vytvořena technickou tvůrčí činností a jsou také samostatně převoditelným majetkovým právem. Užité vzory upravuje zákon č. 478/1992 Sb. o užitných vzorech, dle něj se jedná o „*technická řešení, která jsou nová, přesahují rámec pouhé odborné dovednosti a jsou průmyslově využitelná.*“ (Česko, 1992) Podmínky, které musí užité vzory splňovat, jsou:

- novost,
- průmyslová využitelnost,

- přesah rámce pouhé odborné dovednosti. (Mařík, 2018)

V mnoha aspektech je právní úprava užitných vzorů stejná jako právní úprava patentů. Užité vzory se liší od patentů tím, že je řízení zaleženo na registračním principu, provádí se pouze formální průzkum, tedy kontrola náležitostí přihlášky. Podáním přihlášky získává přihlašovatel právo přednosti a následně je užitný vzor zapsán do rejstříku užitných vzorů a vlastníkovvi je vydáno osvědčení o zápisu. (Svačina, 2010) Užitný vzor je platný po dobu čtyř let ode dne podání přihlášky a lze ho prodloužit až dvakrát vždy o tři roky. (Česko, 1992)

2.1.3 Průmyslové vzory

Jedná se o nehmotné statky, které vznikly na základě tvůrčí činnosti a jsou převoditelným majetkovým právem. Průmyslové vzory jsou právně upraveny v zákoně č. 207/2000 Sb. o ochraně průmyslových vzorů v platném znění. Dle zmíněného zákona se průmyslovým vzorem rozumí „*vzhled výrobku nebo jeho části, spočívající zejména ve znacích linií, obrysů, barev, tvaru, struktury nebo materiálů výrobku samotného, nebo jeho zdobení.*“ Mezi podmínky ochrany patří:

- novost,
- individuální povaha. (Česko, 2000)

Podáním přihlášky vznikne podnět pro řízení o přihlášce průmyslového vzoru. Ode dne podání přihlášky náleží přihlašovateli právo přednosti před všemi, kteří by podali přihlášku později. Přihláška je poté podrobena formálnímu a věcnému průzkumu. Formální průzkum má za úkol kontrolu náležitostí přihlášky a vyřazení nezpůsobilých předmětů. Věcný průzkum slouží ke zkoumání podmínek, kterými jsou novost, individuální povaha, vyloučení technických znaků či etické aspekty. V případě splnění podmínek je průmyslový vzor zapsán do rejstříku a vzniká právní ochrana. (Svačina, 2010) Zapsaný průmyslový vzor je chráněn po dobu pěti let od data podání přihlášky, poté lze ochranu prodlužovat vždy o 5 let, celkově až na dobu pětadvaceti let. (Česko, 2000)

2.1.4 Ochranné známky

Ochranná známka (Trademark) patří mezi samostatně převoditelná majetková práva. (Svačina, 2010) Ochranné známky podléhají zákonu č. 441/2003 Sb. o ochranných

známkách v platném znění a prováděcí vyhlášce č. 97/2004 Sb. (Mařík, 2018) Za ochrannou známku lze dle výše zmíněného zákona považovat „*jakékoliv označení, zejména slova, včetně osobních jmen, barvy, kresby, písmena, číslice, tvar výrobku nebo jeho obal nebo zvuky, pokud je toto označení způsobilé odlišit výrobky či služby jedné osoby od výrobků a služeb jiných osob.*“ (Česko, 2003)

Majiteli ochranné známky náleží výlučné právo ochrannou známku užívat ve spojení s výrobky či službami, pro které je chráněna. Dále také může poskytnout souhlas s užíváním ochranné známky či převést práva související s ochrannou známkou na třetí osobu. Majitel je také oprávněn užívat s ochrannou známkou také značku ®. (Česko, 2003)

Proces začíná podáním přihlášky (jedna přihláška se může vztahovat pouze na jedno označení). Podáním přihlášky dojde ke vzniku práva přednosti, které náleží přihlašovatelovi před každým, kdo podá přihlášku později. Poté je prováděn formální a věcný průzkum. Formální průzkum se týká kontroly náležitostí přihlášky a předmětem věcného průzkumu je výzkum zápisné způsobilosti daného označení. (Horáček, Čada, 2017) Zápis ochranné známky je platný po dobu deseti let ode dne podání přihlášky. V případě, že vlastník požádá o obnovu zápisu, lze jej prodloužit na dalších 10 let, a to bez omezení maximální délky ochrany. (Česko, 2003)

2.1.5 Označení původu a zeměpisná označení

Označení původu a zeměpisná označení jsou upraveny zákonem č 452/2001 Sb. o ochraně označení původu a zeměpisných označení. Nejedná se o samostatně převoditelná majetková práva, proto k tomuto druhu nehmotných aktiv nelze poskytovat licence ani je poskytovat jako zástavu. (Horáček, Čada, 2017)

Označení původu je definováno dle § 2a jako „*název oblasti, určitého místa nebo země používaný k označení zboží pocházejícího z tohoto území, jestliže kvalita nebo vlastnosti tohoto zboží jsou výlučně nebo převážně dány zvláštním zeměpisným prostředím s jeho charakteristickými přírodními a lidskými faktory a jestliže výroba, zpracování a příprava takového zboží probíhá ve vymezeném území; za označení původu pro zemědělské výrobky nebo potraviny jsou pokládána i tradiční zeměpisná nebo nezeměpisná označení pro zboží pocházející z vymezeného území.*“ (Česko, 2001)

Zeměpisné označení lze vysvětlit jako „název území používaný k označení zboží pocházejícího z tohoto území, jestliže toto zboží má určitou kvalitu, pověst nebo jiné vlastnosti, které lze přičíst tomuto zeměpisnému původu, a jestliže výroba nebo zpracování anebo příprava takového zboží probíhá ve vymezeném území.“ (Horáček, Čada, 2017, s. 59)

Rozdíl mezi označením původu a zeměpisným označením je v tom, že označení původu klade větší důraz na spojení vlastností zboží s určitým územím. V České republice je možné označení získat pro movité věci a služby, například potraviny. (Svačina, 2010)

2.1.6 Obchodní tajemství

Dle § 504 89/2012 Sb. občanského zákoníku „obchodní tajemství tvoří konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti, které souvisejí se závodem a jejichž vlastník zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení.“ (Česko, 2012)

V okamžiku, kdy je rozhodováno, zda lze nehmotné aktivum označit jako obchodní tajemství, je třeba se dle Maříka (2018) zaměřit na to, zda splňuje následující znaky:

- skutečnosti konkurenčně významné,
- skutečnosti určitelné,
- skutečnosti ocenitelné,
- skutečnosti v příslušných obchodních kruzích běžně neodstupné,
- skutečnosti, které souvisejí se závodem,
- vlastník zajišťuje jejich řádné utajení.

Obchodním tajemstvím mohou být například seznamy odběratelů či dodavatelů, obchodní plány, adresáře zahraničních dealerů či marketingové strategie. Právní úprava neřeší dobu trvání obchodního tajemství. (Horáček, Čada, 2017)

2.2 Nehmotný majetek dle českých účetních předpisů

Do dlouhodobého majetku lze dle českých účetních předpisů zařadit majetek s dobou použitelnosti delší než jeden rok, přičemž limit pro ocenění si určuje účetní jednotka. Lze sem zařadit především:

- nehmotné výsledky vývoje,
- software,
- ocenitelná práva,
- goodwill,
- ostatní dlouhodobý nehmotný majetek. (Česko, 2002)

Nehmotné výsledky vývoje

Jedná se o výsledky úspěšných prací, které nepatří do průmyslových a dalších ocenitelných práv, pokud jsou:

- nabyty samostatně, tedy pokud se nejedná o součásti nabytých dlouhodobých aktiv a jejich ocenění,
- vytvořeny vlastní činností s cílem obchodování s nimi, respektive za účelem opakovaného prodeje. (Prudký, Lošťák, 2019)

Software

Software lze považovat za nehmotné aktivum v případě, že byl pořízen samostatně (nebyl součástí zakoupeného hardware), nebo byl vytvořen vlastní činností za účelem obchodování. (Skálová, 2020)

Ocenitelná práva

Mezi ocenitelná práva lze zařadit „*předměty průmyslového a obdobného vlastnictví, výsledky duševní tvůrčí činnosti a práva podle zvláštních právních předpisů, pokud byly vytvořeny vlastní činností za účelem obchodování s nimi a nebo byly nabyty od jiných osob.*“ (Česko, 2002)

Goodwill

Goodwillem se rozumí „*kladný nebo záporný rozdíl mezi oceněním obchodního závodu nabytého převodem nebo přechodem za úplat, vkladem nebo oceněním majetku a závazků v rámci přeměn obchodní korporace a souhrnem jeho individuálně přeceněných složek*“

majetku sníženým o převzaté dluhy.“ (Česko, 2002) Odepisuje se rovnoměrně, a to nejdéle do šedesáti měsíců od nabytí obchodního závodu do nákladů. V případě, že je goodwill záporný se rovněž odpisuje rovnoměrně do šedesáti měsíců od nabytí, avšak do výnosů. (ÚZ č. 1347, 2020)

Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek

Patří sem takové položky nehmotného majetku, které není možno zařadit mezi výše zmíněné složky majetku. Jedná se také o emisní povolenky a preferenční limity (Skálová, 2020). Mezi emisní povolenky patří povolenky na emise skleníkových plynů (zákon č. 695/2004 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů), lze je definovat jako *„majetkovou hodnotu odpovídající právu provozovatele zařízení vypustit do ovzduší v daném kalendářním roce ekvivalent tuny CO₂.“* (Skálová, 2020, s. 35) Dále lze mezi povolenky řadit také povolenky na emise způsobené letectvím, jenž se řídí zákonem č. 383/2012 Sb.

Preferenční limity lze vysvětlit jako individuální produkční kvóty, které se řídí například zákonem č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých zákonů. (ÚZ č. 1347, 2020) Preferenční limity, stejně jako emisní povolenky lze zařadit do nehmotných aktiv bez ohledu na výši ocenění. (Skálová, 2020)

2.3 Nehmotný majetek dle Mezinárodních standardů účetního výkaznictví

Dle IFRS je nehmotné aktivum definováno jako *„identifikovatelné nepeněžní aktivum, které nemá hmotnou podstatu.“* (Dvořáková, 2017, s. 97) Standardy, které se věnují nehmotným aktivům, jsou IAS 38 – Nehmotná aktiva a IFRS 3 – Podnikové kombinace. IAS 38 upravuje, jak měřit účetní hodnotu nehmotného majetku a specifika pro jeho zveřejnění. (IASB, 2020) IFRS 3 se soustřeďuje na vykazování nehmotných aktiv nabytých prostřednictvím koupě (akvizice) nového podniku. (Svačina, 2010)

Mezi nehmotná aktiva dle IAS 38 lze řadit například programy, patenty, autorská práva, filmy, seznamy zákazníků, dovozní kvóty nebo marketingová práva. Mezi předměty standardu naopak nepatří finanční aktiva, práva k nerostnému bohatství, dále pak nehmotná aktiva, která vyplývají z pojistných smluv či goodwill a další nehmotná aktiva, která upravují

jiné standardy. (Dvořáková, 2017) Následující tabulka obsahuje výčet některých nehmotných aktiv dle IFRS.

Tabulka 1: Nehmotná aktiva dle IFRS

Marketing	Zákazníci	Smlouvy	Technologie	Umění
Ochranné známky	Seznamy Zákazníků	Licence	Patenty	Filmová díla
Nechráněná označení	Smluvní zákaznické vztahy	Franšízy	Užitné vzory	Obrazy
Certifikační označení	Nesmluvní zákaznické vztahy	Nájemní smlouvy	Obchodní tajemství	Hudební nahrávky
Obchodní firma	Nevyřízené objednávky	Stavební povolení	Software	Jiná díla
Domény		Vysílací práva	Databáze	
Dohody o nekonkurenci		Zaměstnanecké smlouvy	Průmyslové vzory	
Názvy novinových titulů		Manažerské smlouvy		
Firemní jednotné ošacení		Vysílací smlouvy		

Zdroj: Svačina (2010, s. 60)

Tři hlavní podmínky, které musí být splněny, aby bylo možné majetek označit za nehmotné aktivum, jsou identifikovatelnost, kontrola a budoucí ekonomické užitky. Nehmotné aktivum lze identifikovat, pokud:

- lze ho oddělit od účetní jednotky, tedy například prodat, pronajmout, vyměnit,
- vyplývá ze smluvního vztahu či zákona. (IASB, 2020)

Pokud je nehmotný majetek součástí hmotného nosiče, je třeba zvážit, která složka je významnější a dle toho se rozhodnout, zda bude aktivum vykazováno jako hmotné či nehmotné. (Dvořáková, 2017) Kontrola nehmotných aktiv se týká budoucích ekonomických užitků z nich plynoucích. Mezi podmínky patří ověření, zda má účetní jednotka pravomoc získat ekonomický užitek a také zda lze omezit přístup ostatních subjektů k tomuto užitku. (Black, Zyla, 2015) Pravomoc plyne ze zákonných práv vztahujících se k nehmotnému majetku, jako jsou například patenty a licence. (Dvořáková, 2017) Budoucí ekonomické užitky mohou zahrnovat výnosy z prodeje výrobků a služeb, úsporu nákladů a další užitky plynoucí z nehmotných aktiv. (IASB, 2020)

3 Oceňování a vykazování nehmotného majetku

Jak již bylo zmíněno, se vzrůstajícím zastoupením nehmotných aktiv v podnicích rostou také požadavky na jejich oceňování. Někdy je identifikace nehmotného majetku obtížná, ale jeho ocenění je snadné, jindy je tomu přesně naopak. Identifikace je do značné míry tím, čím se oceňování nehmotného majetku liší od oceňování majetku hmotného. (Cohen, 2011) V této kapitole budou popsány specifika oceňování nehmotného majetku a některé z metod, kterými lze nehmotný majetek ocenit. Dále zde budou uvedeny také požadavky na vykazování nehmotného majetku.

3.1 Specifika oceňování nehmotného majetku

Za základní specifika, která mají značný vliv na oceňovací modely nehmotné majetku lze dle Svačiny (2010) považovat:

- jedinečnost,
- symbiózu s jinými aktivy,
- nerivalitu v užívání,
- synergické efekty,
- zvláštní cenový mechanismus,
- specifická rizika.

Jedinečnost souvisí s konkurenční výhodou. Konkurenční výhoda musí obsahovat prvky jedinečnosti, aby splňovala svou funkci. Průmyslová práva musí být rovněž jedinečná. Symbióza s jinými aktivy lze vysvětlit jako nutnost sloučit nehmotný majetek s dalšími aktivy za účelem získání ekonomického užitku. Stěžejní problém oceňování nehmotného majetku je tedy zjistit z celkového užitku konkrétní užitek, který lze přiřadit nehmotnému aktivu. Nerivalita v užívání způsobuje ekonomické důsledky, které se rovněž prolínají do oceňování. Nerivalitu lze vysvětlit na příkladu, kdy vlastník nehmotného aktiva je schopen jej sám používat a zároveň poskytovat práva k užívání i jiným účetním jednotkám, zatímco majitel nemovitosti se musí vzdát jejího užívání ve prospěch dalšího kapitálu. Důsledkem nerivality a z ní vyplývajících výnosů z rozsahu je to, že synergické efekty se pohybují kolem stovek i tisíců procent. Zvláštní cenový mechanismus je způsoben nulovými nebo zanedbatelnými mezními náklady na další šíření nehmotného majetku. Z tohoto důvodu by

se měl oceňovatel zaměřit spíše na přínosy pro zájemce než na náklady z pohledu prodávajícího. Specifickými riziky týkajícími se nehmotných aktiv jsou rizika právní, tržní a technická. Do právních rizik lze zařadit například riziko napodobování či ztráty průmyslově-právní ochrany. Za tržní rizika je považováno riziko morálního zastarání a složitý odhad délky ekonomické využitelnosti. Technická rizika souvisí s neúspěšným výsledkem výzkumu nebo se selháním technické implementace u nabyvatele. (Svačina, 2010)

3.2 Metody oceňování nehmotného majetku

Metody, kterými se nehmotná aktiva oceňují, jsou dle Maříka (2018) založeny na následujících přístupech:

- srovnávací – jedná se o přístup, jenž spočívá na principu rovnováhy. Metoda je založena na srovnatelnosti užitečností jednotlivých nehmotných aktiv, jejich cena je vytvářena na trhu a zájemce tuto cenu přebírá,
- nákladový – tento přístup není často využíván, je vhodný například pro mladé ochranné známky, které doposud nemají vybudováno postavení na trhu. Přístup je založen na tom, že kupující by byl ochoten zaplatit za nehmotné aktivum pouze tak vysokou částku, jakou by zaplatil za vytvoření či pořízení nehmotného aktiva, které je pro něj srovnatelně užitečné,
- výnosový – výnosový přístup je nejčastěji používán k ocenění průmyslových práv či jiného duševního vlastnictví. Přístup spočívá na principu ekonomického očekávání, zájemce je ochoten zaplatit maximálně takovou částku, která je na úrovni současné hodnoty očekávaných příjmů z využití aktiva.

V následující tabulce jsou uvedeny metody oceňování nehmotného majetku.

Tabulka 2: Metody oceňování nehmotných aktiv

Srovnávací	Nákladová	Výnosová
metoda násobitelů	náklady reprodukce náklady nahrazení	licenční analogie vyhlášková metoda podíl na zisku metody prémie čistá současná hodnota nadměrné zisky reálné opce technology-factor brand-equity

Zdroj: Svačina (2010, s. 96)

3.2.1 Metoda licenční analogie

Tato metoda spočívá v rovnosti hodnoty nehmotného majetku a odměny, která by byla zaplacená na trhu za souhlas s výlučným používáním stejného či podobného řešení, či za jeho převod. Právo na užívání nehmotných aktiv lze poskytnout pomocí licence nebo smlouvy. Za toto právo je nutné uhradit odměnu, jejíž výše se obvykle odvíjí od objemu výroby (prodeje) a stanovuje se v procentech z prodejní ceny. Mezi výhody této metody lze řadit dlouhodobé obchodování s druhy tohoto majetku na otevřeném trhu, kde jsou odměny ustáleny v určitém rozpětí. Tato metoda ocenění je určena vzorcem (1):

$$HV = RV * LP * KZ * KK * PM \quad (1)$$

kde:

- HV roční ocenění nehmotného aktiva,
- RV rozsah výroby za rok ve finančním vyjádření,
- LP licenční odměna,
- KZ koeficient zastarání (zhodnocení),
- KK koeficient míry kapitalizace,
- PM podíl nehmotného aktiva na výrobě. (Mařík, 2018)

Celkové ocenění daného nehmotného aktiva se zjistí součtem ročních ocenění za období odpovídající předpokládané době užívání tohoto aktiva nebo dobu, která může být v tržních

podmínkách považována za rozumnou. Roční rozsah výroby je nutné vymezit pro správné určení podílu nehmotného aktiva na výrobě. Sazba licenční odměny se stanovuje v procentech a její výše musí být obvyklá v daném průmyslovém oboru na trhu s nehmotnými aktivy. Obvykle licenční odměna představuje 20 až 45 % ze zisku, který je nabyvatelem vyprodukován licenční výrobou, avšak není vhodné stanovit výši odměny dle zisku, proto jsou odměny zpravidla určeny jako procenta z čisté prodejní ceny. V případě patentů se obvykle jedná o 2 až 8 % z čisté prodejní ceny. Aby mohl být stanoven koeficient zastarání, je třeba odhadnout délku užitečné životnosti daného řešení. Dosah technických řešení je ohraničen, protože budou v budoucnosti překonána. Na rozdíl od práv na označení, především ochranných známek, které se časem zhodnocují. Koeficient míry kapitalizace souvisí s rizikem podnikání v určitém teritoriu, inflačními tendencemi, ztrátou likvidity či nedostatečným odbytem. Podíl nehmotného majetku na výrobě je zjištěn pomocí výpočtu či odhadem. Je třeba určit podíl oceňovaného práva či nehmotného aktiva na výrobě, výrobku, službách či zařízení, protože oceňované právo může souviset pouze s určitou částí výrobku či jeden výrobek může obsahovat více chráněných práv. (Mařík, 2018)

3.2.2 Metoda čisté současné hodnoty

Cílem této metody je zjištění maximální možné částky, která by byla za oceňovaný nehmotný majetek uhrazena. Jedná se o podpůrnou metodu, díky které lze odhadnout maximální relativní zaplacenou částku za určité typy výrob. Vzorec pro výčet této metody je následující (2):

$$\check{C}SH = -I + \sum_{t=1}^n \frac{CF_t}{(1+i)_t} \quad (2)$$

kde:

I	investiční výdaj související se spuštěním výroby,
CF	kladné peněžní toky vyplývající z prodeje výrobků,
ČSH	čistá současná hodnota výroby.

V případě, kdy $\check{C}SH > 0$ platí, že výroba přináší více, než jsou náklady na kapitál i , pokud $\check{C}SH < 0$, tak výroba poskytuje menší přínos, než jsou vynaložené náklady na kapitál i , a když $\check{C}SH = 0$, tak přínos z výroby a náklady na kapitál i jsou ve stejné výši. Jedná se však

pouze o obecné vyjádření. Do konkrétnějšího vzorce by bylo třeba zahrnout ještě další ukazatele. (Svačina, 2010)

3.2.3 Oceňování nehmotného majetku dle zákona 151/1997 Sb.

Na základě tohoto zákona jsou majetek a služby oceňovány cenou obvyklou. Jedná se o cenu, která je dle § 1 určena následovně: „*obvyklou cenou se pro účely tohoto zákona rozumí cena, která by byla dosažena při prodeji stejného, popřípadě obdobného majetku nebo při poskytování stejné nebo obdobné služby v obvyklém obchodním styku v tuzemsku ke dni ocenění.*“ (Česko, 1997) Toto ocenění se však nevztahuje například na majetková práva, která plynou z práv průmyslových či některá práva, která souvisí s autorským právem. Dle § 17 zákona 151/1997 se majetkového práva oceňují „*výnosovým způsobem jako součet diskontovaných budoucích ročních čistých výnosů vyplývajících z užívání těchto práv ode dne ocenění*“ (Česko, 1997). Ocenění je určeno následujícím vzorcem (3):

$$C_V = \sum_{j=1}^n \frac{z_j}{\left(1 + \frac{p}{100}\right)^j} \quad (3)$$

kde:

C_V	cena majetkového práva, která byla zjištěna výnosovým způsobem,
z_j	roční čistý výnos užívání práva v letech, kdy bude právo užito,
p	míra kapitalizace v procentech,
j	pořadové číslo roku, ve kterém je právo užito,
n	počet let, ve kterých bude právo užito. (Mařík, 2018)

Roční čistý výnos užívání se zjistí

- a) ze smluv o užívání práva platných v den ocenění,*
- b) podle skutečnosti za poslední kalendářní rok užívání v období pěti let předcházejících roku ocenění, nelze-li jej zjistit podle písmene a).*

Počet let užívání

- a) se zjistí ze smluv, nejvýše však ve výši podle písmene b), c), nebo d),*
- b) činí pět let u průmyslových práv a výrobně technických a obchodních poznatků a deset let u práv na označení v případě, že nelze zjistit počet let podle písmen a),*

c) činí u příslušných práv souvisejících s právem autorským takový počet let, který zbývá do ukončení padesátileté doby trvání těchto práv, v případě, že nelze zjistit počet let podle písmene a), a

d) činí u práv pořizovatele databáze takový počet let, který zbývá do ukončení patnáctileté doby ukončení těchto práv, v případě, že nelze zjistit počet let podle písmene a).“ (Česko, 1997, § 17)

3.2.4 Oceňování nehmotného majetku dle české účetní legislativy

Mezi základní metody, kterými lze dle české účetní legislativy oceňovat dlouhodobý nehmotný majetek, patří:

- pořizovací cena,
- vlastní náklady,
- reprodukční pořizovací cena.

Pořizovací cenou se rozumí cena, která byla za majetek zaplacená spolu s náklady souvisejícími s jeho pořízením. Mezi náklady, které vstupují do ceny pořízení, patří například náklady na dopravu, montáž, clo, průzkumné a geologické práce či odměny za poradenské služby. V případě oceňování vlastními náklady do ocenění účetní jednotka zahrne všechny přímé i nepřímé náklady, které souvisí s výrobou majetku. (Skálová, 2020) Reprodukční pořizovací cenou lze ocenit vklad majetku či dlouhodobý majetek, který byl nově zjištěný v účetnictví a doposud o něm nebylo účtováno. (ÚZ č. 1347, 2020) Jde o cenu, za kterou by byl majetek pořízen v okamžiku, kdy je o něm účtováno. Může se například jednat o cenu stanovenou znalcem při vkladu užitého vzoru do podniku. (Svačina, 2010)

Ocenění se naopak snižuje o dotace poskytnuté na pořízení majetku a zaplacení úroků, které se zahrnují do ocenění majetku (vyjma povolenek na emise a preferenčních limitů nabytých bez úplaty prvním držitelem). Ocenění dlouhodobého nehmotného majetku se zvyšuje v případě provedení technického zhodnocení, přičemž nárok na účtování a odepisování má jeho vlastník. (Skálová, 2020)

3.2.5 Oceňování nehmotného majetku dle Mezinárodních standardů účetního výkaznictví

Dle IFRS lze oceňovat v momentě pořízení aktiva a také v průběhu držení aktiva, avšak pouze pokud jsou splněny předepsané podmínky.

Oceňování v momentě pořízení

V případě pořízení nákupem se oceňuje na základě pořizovací ceny, která zahrnuje také náklady potřebné k využívání aktiva. (IASB, 2020) Do pořizovacích nákladů nevstupují náklady na zaškolování zaměstnanců či náklady na reklamu. (Dvořáková, 2017)

Účetní jednotky mohou mít problém se spolehlivým oceňováním v případě, že aktivum bylo pořízeno jiným způsobem než nákupem. (Kučera, 2019) To může platit v případě, kdy je nehmotné aktivum vytvořeno vlastní činností. Pro účetní jednotku není jednoduché určit okamžik, kdy lze s jistotou rozeznat, že z nehmotného aktiva budou plynout ekonomické užitky. To je však, jak již bylo zmíněno, jeden ze zásadních atributů rozeznání aktiva. Běžně se vytváření nehmotných aktiv dělí na dvě fáze, a to:

- fáze výzkumu,
- fáze vývoje.

Ve fázi výzkumu nemůže být výsledek výzkumu vykázan jako aktivum, avšak náklady na něj vynaložené se promítnou do výsledku hospodaření v tom období, ve kterém byly vynaložené. Vykázat v rozvaze a ocenit pořizovacími náklady tedy lze až ve fázi vývoje. (Dvořáková, 2017) Standard však zakazuje rozpoznat určité typy interně vytvořených nehmotných aktiv, a to zejména obchodní značky, seznamy zákazníků a další položky, které není možné jednoznačně odlišit od podniku jako celku. (Kučera, 2019)

V případě pořízení nehmotného aktiva prostřednictvím koupě podniku je zakoupené nehmotné aktivum oceněno jeho fair value k datu akvizice, musí však rovněž splňovat podmínky rozpoznání nehmotných aktiv. Cílem je rozeznat identifikovatelná nehmotná aktiva a oddělit je od goodwillu, protože ten identifikovatelný není, rovněž nelze ani odpisovat, avšak dochází k testování, zda nebyla snížena jeho hodnota. (Dvořáková, 2017)

Ocenění v průběhu držení aktiva

Aby mohlo dojít k přecenění aktiva, musí pro aktivum existovat aktivní trh, což však není obvyklé. Aktivní trhy existují například pro volně převoditelné licence taxislužby či pro výrobní kvóty. Tento model umožňuje přecenění nehmotného aktiva na jeho reálnou hodnotu, která je stanovena zmíněným aktivním trhem a poté snížena o kumulované odpisy a ztráty způsobené snížením hodnoty. Přecenění musí být prováděno v takových intervalech, aby se na konci účetního období nebyla účetní hodnota aktiva příliš odlišná od reálné hodnoty tohoto aktiva. Modelem přecenění nemohou být přeceněna nehmotná aktiva, která původně nebyla jako aktiva uznána. Dále také nelze použít model přeceňování na aktivum, které nejprve nebylo oceněno pořizovacími náklady. (IASB, 2020)

3.2.6 Oceňování nehmotného majetku dle Mezinárodních oceňovacích standardů

Mezinárodní oceňovací standardy (IVS) lze považovat za stěžejní dokumenty pro oceňovatele majetku. (Svačina, 2010) IVS jsou zásadní také pro důsledné a transparentní měření výkonnosti investičních fondů po celém světě z důvodu zodpovědného investování peněžních prostředků. (Parker, 2016)

Standardy a směrnice, které souvisí s nehmotnými aktivy, jsou následující:

- Směrnice 4 – oceňování nehmotných aktiv,
- Standard 1 – oceňování tržní hodnotou,
- Standard 2 – oceňování netržní hodnotou,
- Standard 3 – oceňovací zpráva.

Směrnice 4 – Oceňování nehmotných aktiv je zaměřena na definování a řešení problémů souvisejících s oceňováním nehmotných aktiv. Jsou zde vymezena nehmotná aktiva včetně podrobné klasifikace, která je obdobná jako v IFRS. Dále je zde část věnovaná diskusi ohledně započtení přínosů z daňové odepisovatelnosti do hodnoty nehmotných aktiv nebo diskusi související s počtem metod oceňování a jejich vzájemnou kontrolou. (Svačina, 2010)

3.3 Požadavky na vykazování nehmotného majetku

Nejdříve bude vysvětleno rozdělení účetních jednotek do kategorií dle velikosti a na základě toho budou poté popsány požadavky na vykazování nehmotného majetku v rámci účetní závěrky.

Aby účetní jednotka v účetní závěrce vykazovala požadované informace, je třeba ji nejdříve zařadit do příslušné kategorie. Následující tabulka zobrazuje kategorizaci účetních jednotek, jak je vymezena platným zněním zákona o účetnictví.

Tabulka 3: Kategorizace účetních jednotek

Kategorie účetní jednotky	K rozvahovému dni	Podmínky		
		Aktiva celkem	Roční úhrn čistého obratu	Průměrný počet zaměstnanců
Mikro	Nepřekračuje alespoň 2 z uvedených podmínek	9 000 000	18 000 000	10
Malá	Nepřekračuje alespoň 2 z uvedených podmínek	100 000 000	200 000 000	50
Střední	Nepřekračuje alespoň 2 z uvedených podmínek	500 000 000	1 000 000 000	250
Velká	Překračuje alespoň 2 z uvedených podmínek	500 000 000	1 000 000 000	250

Zdroj: (Česko, 1991, § 1b)

Rozsah a způsob sestavení účetní závěrky je upraven ve vyhlášce č. 500/2002 Sb. Součástí účetní závěrky jsou mimo jiné rozvaha a příloha k účetní závěrce. „V rozvaze jsou uspořádány a označeny položky majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv.“ (Česko, 2002) V případě rozsahu sestavení rozvahy jsou stěžními faktory nejen kategorie účetní jednotky, ale také povinnost ověření účetní závěrky auditorem. (ÚZ č. 1348, 2020)

Povinně ověřenou účetní závěrku auditorem musí mít až na výjimky velké a střední účetní jednotky. Dále také malé účetní jednotky, které jsou akciovými společnostmi či svěřenecké fondy a překročily jednu z následujících hodnot:

- celková aktiva ve výši 40 milionů korun,
- roční úhrn čistého obrátu 80 milionů korun,
- průměrný počet zaměstnanců 50.

Ostatní malé účetní jednotky musí ověřovat účetní závěrku auditorem, pokud překročí dvě výše zmíněné hodnoty. (ÚZ č. 1347, 2020) Následující tabulka shrnuje požadavky na vykazování nehmotného majetku.

Tabulka 4: Požadavky na vykazování nehmotného majetku

Účetní jednotka	Rozvaha	Vykázání nehmotného majetku
Mikro bez povinného auditu	Zkrácený rozsah, varianta II (základní)	Pouze celková hodnota dlouhodobého majetku
Mikro s povinným auditem	Plný rozsah	Členění dle jednotlivých položek v rozvaze
Malá bez povinného auditu	Zkrácený rozsah, varianta I (rozšířená)	Pouze celková hodnota nehmotného majetku
Malá s povinným auditem	Plný rozsah	Členění dle jednotlivých položek v rozvaze
Střední	Plný rozsah	Členění dle jednotlivých položek v rozvaze
Velká	Plný rozsah	Členění dle jednotlivých položek v rozvaze

Zdroj: vlastní zpracování v souladu s vyhláškou č. 500/2002 Sb. § 3a

Rozvaha ve zkráceném rozsahu II. obsahuje pouze položky označené písmeny. Rozvaha ve zkráceném rozsahu I. zahrnuje položky označené písmeny a římskými číslicemi a v rozvaze v plném rozsahu jsou obsaženy všechny položky dle Přílohy č. 1 Vyhlášky č. 500/2002 Sb. (Hruška, 2020)

Požadavky na přílohu k účetní závěrce mikro a malých podniků bez povinného auditu jsou uvedeny způsobu oceňování majetku a stanovení úprav hodnot majetku, jedná se o odpisy a opravné položky. Ostatní účetní jednotky jsou povinny zveřejnit i další informace, kterými jsou u jednotlivých položek nehmotného majetku:

- zůstatky na začátku a konci období, přírůstky a úbytky v průběhu účetního období,
- opravné položky a oprávkky,
- úroky v případě, že vstupují do ocenění. (ÚZ č. 1347, 2020)

4 Oceňování a vykazování nehmotného majetku ve vybraných obchodních korporacích

Pro tuto práci byly vybrány obchodní korporace dle klasifikace ekonomických činností CZ-NACE. Jedná se o sekci C – Zpracovatelský průmysl, konkrétně o oddíl 11 – Výroba nápojů. Do tohoto oddílu je zahrnuta výroba nealkoholických nápojů, jako jsou například limonády, toniky či minerální vody a výroba alkoholických nápojů, které byly vyrobeny především kvašením, například pivo a víno. Dále do této skupiny patří také výroba lihovin. Naopak do tohoto oddílu nelze zařadit výrobu ovocných a zeleninových šťáv, mléčných výrobků a výrobu produktů z kávy, čaje a maté.

V této kapitole bude nejdříve charakterizována výroba nápojů a následně bude představeno deset vybraných obchodních korporací, u kterých bude provedena analýza výročních zpráv, přičemž předmětem zájmu budou především položky vykazovaného nehmotného majetku těchto účetních jednotek.

4.1 Charakteristika segmentu výroba nápojů

Tento segment patří v odvětví zpracovatelského průmyslu mezi produkci ekonomicky menších rozměrů, jedná se však o nedílnou součást života obyvatel každého věku. Vliv na výrobu nápojů mají především tradice, přírodní podmínky v zemi a také preference spotřebitelů. V České republice je výrazně zastoupena konzumace piva a s tím související produkce sladu. V určitých regionech je preferováno víno, a to především v oblastech, kde se vinná réva pěstuje. Část populace konzumuje také lihoviny, ČR patří mezi jedny z největších spotřebitelů alkoholu, dle OECD obsadili Češi čtvrté místo v konzumaci lihu na osobu. (OECD, 2019) Výroba nealkoholických nápojů, konkrétně minerálních vod se často nachází v lázeňských oblastech. Většina nabízených nápojů v zemi má český původ, saldo zahraničního obchodu bylo za sledované období 2009 až 2018 kladné, vývoz tedy převažoval nad dovozem. Následující tabulka zobrazuje vybrané hodnoty a ukazatele segmentu výroba nápojů. (MPO ČR, 2018)

Tabulka 5: Vybrané ukazatele segmentu výroba nápojů

Vybrané hodnoty	2016	2017	2018	2019
Dlouhodobý majetek (v tis. Kč)	69 987 845	70 208 118	69 323 626	68 995 624
Dlouhodobý nehmotný majetek (v tis. Kč)	13 999 249	13 305 220	8 948 060	8 541 060
Podíl DNM na DM (v %)	20,00	18,95	12,91	12,38
VH za účetní období (v tis. Kč)	4 865 440	6 028 396	4 948 398	5 818 721
ROE	10,15 %	12,72 %	10,25 %	11,68 %
ROA	7,47 %	8,99 %	7,52 %	8,44 %

Zdroj: vlastní zpracování dle Ministerstva průmyslu a obchodu ČR (2019)

Data byla získána z Panorama zpracovatelského průmyslu za období 2016 až 2018, rok 2019 je v tomto případě pouhým odhadem. Jsou zde zahrnuty účetní jednotky zpracovatelského průmyslu, které byly rozděleny dle převažující ekonomické činnosti podle CZ-NACE, konkrétně je tedy v tabulce uveden oddíl výroby nápojů. Data byla získána z výkazů od podniků všech velikostí i živnostníků. (MPO ČR, 2019) Z tabulky je zřejmé, že podíl nehmotného majetku na celkovém majetku je značný, avšak bylo zjištěno, že výrazný podíl na celkové hodnotě nehmotného majetku tohoto vybraného segmentu má společnost Pivovary Staropramen s.r.o., která vykazuje vysokou hodnotu goodwillu. Ukazatel rentability vlastního kapitálu se ve sledovaném období pohyboval v rozmezí 10,15 - 12,72 %. Rentabilita aktiv (EBIT/Aktiva) byla o něco nižší, a to v rozmezí 7,52 až 8,99 %.

4.2 Charakteristika vybraných obchodních korporací

Bylo vybráno deset obchodních korporací ze segmentu výroba nápojů s nejvyšším ziskem po zdanění. Důvodem pro výběr těchto korporací je nutnost přístupu k jednotlivým účetním závěrkám těchto společností a jejich přílohám tak, aby bylo možné získat potřebné informace. Jedná se o účetní jednotky, které podléhají auditu. Množství obchodních korporací bylo vybráno z důvodu omezeného rozsahu této práce. Účetní závěrky nejsou konsolidované, jedná se tedy o individuální závěrky vždy za konkrétní obchodní korporaci. Sledované období, za které byly výkazy zpracovány, je 2016 až 2019.

Účetní jednotky musejí oceňovat nehmotná aktiva v historických cenách, a to v okamžiku pořízení nehmotného aktiva. V průběhu mohou pouze snížit hodnotu pomocí opravných položek v době sestavení účetní závěrky. Všechny vybrané účetní jednotky, které budou blíže specifikované, oceňují nehmotný majetek v okamžiku pořízení pořizovací cenou a vedlejšími pořizovacími náklady, vlastními náklady v případě vlastní výroby a reprodukční pořizovací cenou, pokud byl majetek získán bezúplatně. Skladba nehmotného majetku je uvedena vždy v netto hodnotách.

4.2.1 Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o.

Tato společnost patří do skupiny Coca-Cola Hellenic Bottling Company, která sídlí ve Švýcarsku a řadí se mezi přední výrobce nealkoholických nápojů. Coca-Cola HBC Česko a Slovensko zvýšila svůj podíl pomocí akvizice závodu Toma Natura. Tato účetní jednotka vyrábí, prodává a také distribuuje široký sortiment nápojů, jedná se o více než 250 výrobků různých kategorií. Následující tabulka zobrazuje skladbu nehmotného majetku společnosti v tisících Kč, vždy k 31.12. příslušného roku (Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o., 2019)

Tabulka 6: Nehmotný majetek společnosti Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o.

Rok	Ocenitelná práva		Goodwill	Poskytnuté zálohy na DNM a nedokončený DNM		DNM celkem
	Software	Ostatní ocenitelná práva		Poskytnuté zálohy na DNM	Nedokončený DNM	
2016	291	-	-	-	-	291
2017	458	-	-	-	1 360	1 818
2018	1 637	-	-	-	644	2 281
2019	2 353	-	40 663	-	942	43 978

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o. (2016-2019)

Dne 31. srpna 2019 společnost zakoupila část závodu PEPSICO CZ s.r.o. a dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek, který byl prostřednictvím tohoto nákupu nabyt, byl přeceněn na reálnou hodnotu. K tomuto datu vznikl goodwill, který bude účetně odepisován po dobu 60 měsíců a daňově po dobu 180 měsíců. Z tabulky je zřejmé, že výše goodwillu byla 40 663 tis. Kč, což výrazně ovlivnilo výši nehmotných aktiv v roce 2019. V roce 2016 účetní jednotka vykazovala nehmotná aktiva pouze v podobě softwaru, jak je uvedeno v tabulce, a celková hodnota nehmotného majetku tedy činila pouze 291 tis. Kč, avšak v roce 2019 to bylo i díky goodwillu 43 978 tis. Kč.

Tato společnost má rozhodující kritérium pro uznání nehmotného majetku cenu ve výši minimálně 60 000,- Kč a dobu použitelnosti delší než jeden rok. Dlouhodobý nehmotný majetek společnost odepisuje rovnoměrně po předpokládanou dobu životnosti a sazby, které účetní jednotka používá, se liší od sazeb určených pro daňové účely. V případě, že by zůstatková hodnota aktiva přesáhla jeho odhadovanou zpětně získanou částku, je jeho hodnota snížena opravnou položkou. Majek, který nesplňuje kritérium 60 000,- Kč, společnost účtuje do nákladů v okamžiku spotřeby. (Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o., 2019)

Následující tabulka zobrazuje, jak se vyvíjel podíl nehmotného majetku na dlouhodobém majetku společnosti.

Tabulka 7: Podíl nehmotného majetku společnosti Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o.

Rok	Nehmotná aktiva	Celková dlouhodobá aktiva	Podíl nehmotných aktiv (v %)
2016	291	4 207 762	0,007
2017	1 818	3 875 813	0,047
2018	2 281	4 101 080	0,056
2019	43 978	4 462 082	0,986

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o. (2016-2019)

Z tabulky je zřejmé, že podíl nehmotných aktiv na dlouhodobém majetku společnosti je velmi malý, pouze v roce 2019 se blížil jednomu procentu, avšak po celé sledované období vykazoval podnik rostoucí množství nehmotného majetku a také podílu na celkových dlouhodobých aktivech.

4.2.2 Plzeňský prazdroj, a.s.

Tato společnost se zabývá převážně výrobou a prodejem piva, sladu a také nealkoholických nápojů. Plzeňský prazdroj, a.s. vlastní celkem tři pivovary, jedná se o Pivovar Prazdroj, Pivovar Radegast a také Pivovar Velké Popovice. Základní kapitál společnosti ve výši 2 miliardy Kč je plně splacen a rozdělen mezi 2 miliony akcií na jméno ve jmenovité hodnotě 1 000,- Kč. Následující tabulka zobrazuje skladbu nehmotného majetku společnosti v tisících Kč, v roce 2016 k 31.3. a v dalších letech vždy k 31.12. příslušného roku. (Plzeňský prazdroj, a.s., 2019)

Tabulka 8: Nehmotný majetek společnosti Plzeňský prazdroj, a.s.

Rok	Nehmotné výsledky vývoje	Ocenitelná práva		Ostatní DNM	Poskytnuté zálohy na DNM a nedokončený DNM		DNM celkem
		Software	Ostatní ocenitelná práva		Poskytnuté zálohy na DNM	Nedokončený DNM	
2016	1 000	700 000	426 000	9 000	-	91 000	1 227 000
2017	-	439 000	386 000	5 000	-	19 000	849 000
2018	1 000	159 000	405 000	9 000	-	25 000	599 000
2019	-	130 000	383 000	18 000	-	10 000	541 000

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Plzeňský prazdroj, a.s. (2016-2019)

Plzeňský Prazdroj, a.s. je jedinou z vybraných společností, která vykazuje nehmotné výsledky vývoje. Značnou část nehmotného majetku tvoří ostatní ocenitelná práva. Platná ocenitelná práva, která společnost vlastní, jsou například užitný vzor na Nástavec výčepního kohoutku, který byl v roce 2018 prodloužen. Dalším užitným vzorem je kohout pro čepování nápojů s flexibilní hadičkou, který byl zapsán v roce 2019. Účetní jednotka dále vlastní mnoho ochranných známek. (ÚPV, 2020) Celkem v roce 2019 vykázala společnost nehmotný majetek ve výši 541 000 tis. Kč.

Výdaje vynaložené na vývoj, s jehož výsledky bude společnost obchodovat, jsou aktivovány jako nehmotný majetek a vykázány v pořizovací ceně nebo v hodnotě budoucích ekonomických užitků, pokud je tato hodnota nižší. Nehmotný majetek je odepisován rovnoměrně dle odhadované doby životnosti. Obchodní známky Pilsner Urquell společnost odepisuje sto let a Birell licence je odepisována dvacet let tak, aby odpovídaly ekonomické životnosti. (Plzeňský prazdroj a.s., 2019)

Následující tabulka zobrazuje, jakou část dlouhodobého majetku tvořily ve sledovaném období nehmotná aktiva.

Tabulka 9: Podíl nehmotného majetku společnosti Plzeňský prazdroj, a.s.

Rok	Nehmotná aktiva	Celková dlouhodobá aktiva	Podíl nehmotných aktiv (v %)
2016	1 227	11 297	10,861
2017	849	10 367	8,189
2018	599	10 277	5,829
2019	541	10 689	5,061

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Plzeňský prazdroj, a.s. (2016-2019)

Z tabulky lze zjistit, že nehmotná aktiva se na majetku této společnosti podílí výrazněji, než je tomu u většiny zkoumaných účetních jednotek. Podíl sice postupně klesá, avšak to může být způsobeno postupným odepisováním a tvorbou opravných položek.

4.2.3 Bohemia Sekt, s.r.o.

Tato společnost vznikla v roce 1992 a sídlí ve Starém Plzenci. Mezi hlavní činnosti této účetní jednotky patří výroba a prodej šumivých vín, klidných vín a lihovin. Právě šumivá vína této společnosti patří mezi nejprodávanější šumivá vína v České republice. Následující tabulka zobrazuje složení nehmotných aktiv této účetní jednotky v tisících Kč, vždy k 31.12. příslušného roku. (Bohemia Sekt, s.r.o., 2019)

Tabulka 10: Nehmotný majetek společnosti Bohemia Sekt, s.r.o.

Rok	Ocenitelná práva		Ostatní DNM	Poskytnuté zálohy na DNM a nedokončený DNM		DNM celkem
	Software	Ostatní ocenitelná práva		Poskytnuté zálohy na DNM	Nedokončený DNM	
2016	530	122	2 743	-	30	3 425
2017	400	80	2 678	-	3 067	6 225
2018	682	459	7 777	-	880	9 798
2019	480	344	6 913	-	450	8 187

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Bohemia Sekt, s.r.o. (2016-2019)

Stěžejní položka nehmotných aktiv je pro tuto účetní jednotku ostatní dlouhodobý nehmotný majetek, který v posledních dvou sledovaných letech výrazně narostl oproti letem přechozím. Bohemia Sekt, s.r.o. vlastní mnoho platných ochranných známek, některé z nich byly zapsány v roce 2018 či 2019. (ÚPV, 2020) Celková hodnota nehmotného majetku této společnosti v roce 2019 činila 8 187 tis. Kč.

Účetní jednotka odepisuje majetek lineárně, software po dobu 3 až 4 roky, ocenitelná práva 6 let a ostatní nehmotný majetek 2 až 6 let. V případě, že je zůstatková hodnota majetku vyšší než hodnota odhadovaná, je vytvořena opravná položka. (Bohemia Sekt, s.r.o., 2019)

V následující tabulce je uveden vývoj podílu nehmotných aktiv na celkových stálých aktivech v letech 2016 až 2019.

Tabulka 11: Podíl nehmotného majetku společnosti Bohemia Sekt, s.r.o.

Rok	Nehmotná aktiva	Celková dlouhodobá aktiva	Podíl nehmotných aktiv (v %)
2016	3 425	367 193	0,933
2017	6 225	380 843	1,635
2018	9 798	517 365	1,894
2019	8 187	603 554	1,356

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Bohemia Sekt, s.r.o. (2016-2019)

Jak lze zjistit z tabulky, nehmotná aktiva pro tuto společnost představují pouze mizivý podíl na aktivech celkových, jedná se přibližně o 1 %. V letech 2017 a 2018 podíl nehmotného majetku mírně rostl, načež v posledním sledovaném roce opět nepatrně poklesl, což však bylo zapříčiněno také vyšší hodnotou celkových dlouhodobých aktiv.

4.2.4 Heineken Česká republika, a.s.

Tato společnost vznikla v roce 1992 pod názvem Pivovar Krušovice a.s. v rámci privatizačních procesů. Účetní jednotka se později fúzí sloučila se společností Starobrno, a.s. a také s Drinks Union a.s. (Heineken Česká republika, a.s., 2019) Činnosti, kterými se dle CZ-NACE převážně zabývá, jsou výroba piva a výroba sladu. (ČSÚ, 2020) Následující tabulka zobrazuje složení nehmotných aktiv společnosti v tisících Kč vždy k 31.12. příslušného roku.

Tabulka 12: Nehmotný majetek společnosti Heineken Česká republika, a.s.

Rok	Ocenitelná práva		Ostatní DNM	Poskytnuté zálohy na DNM a nedokončený DNM		DNM celkem
	Software	Ostatní ocenitelná práva		Poskytnuté zálohy na DNM	Nedokončený DNM	
2016	15 260	65	844	-	18 074	32 243
2017	16 836	43	583	-	15 120	32 582
2018	18 682	422	774	-	7 062	26 940
2019	11 610	333	361	-	10 020	22 342

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Heineken Česká republika, a.s. (2016-2019)

Nehmotná aktiva této účetní jednotky se skládají převážně ze softwaru a nedokončeného dlouhodobého nehmotného majetku. Průmyslová práva společnosti tvoří dle Úřadu průmyslového vlastnictví především ochranné známky, několik z nich přibylo v roce 2016, 2017 a 2018, avšak v roce 2019 jich také mnoho zaniklo. (ÚPV, 2020) Společnost vykázala v roce 2019 nehmotná aktiva v celkové hodnotě 22 342 tis. Kč.

Dlouhodobý nehmotný majetek, jehož cena je vyšší, než 3 000 Kč za položku se odpisuje rovnoměrně dle jeho předpokládané životnosti. Software po dobu 3 až 7 let a ocenitelná práva 1,5 roku až 10 let. Pokud cena nehmotného majetku nepřevyšší 3 000 Kč, je účtován do nákladů. (Heineken Česká republika, a.s., 2019) Následující tabulka zobrazuje podíl nehmotného majetku na celkovém dlouhodobém majetku za sledované období.

Tabulka 13: Podíl nehmotného majetku společnosti Heineken Česká republika, a.s.

Rok	Nehmotná aktiva	Celková dlouhodobá aktiva	Podíl nehmotných aktiv (v %)
2016	32 243	2 011 004	1,603
2017	32 582	1 948 168	1,672
2018	26 940	1 806 418	1,491
2019	22 342	1 731 665	1,290

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Heineken Česká republika, a.s. (2016-2019)

Z tabulky je zřejmé, že Heineken Česká republika, a.s. vykazuje podíl nehmotných aktiv kolem 1,5 %, přičemž od roku 2017 vykazovaný podíl mírně klesal, což může být zapříčiněno postupným odepisováním.

4.2.5 Mattoni 1873 a.s.

Tato účetní jednotka vznikla roku 1991 a její základní kapitál činil 262 842 000 Kč. Mezi její hlavní předmět činnosti patří stáčení přírodních minerálních vod a pitné vody do lahví a výroba nápojů s přísadou ovocných sirupů a šťáv. Mezi značky této společnosti lze řadit například Pepsi, Magnesia, Dobrá voda či Hanácká kyselka. (Mattoni 1873 a.s., 2019) Níže uvedená tabulka zobrazuje složení nehmotných aktiv společnosti v tisících Kč vždy k 31.12 příslušného roku.

Tabulka 14: Nehmotný majetek společnosti Mattoni 1873 a.s.

Rok	Ocenitelná práva		Ostatní DNM	Poskytnuté zálohy na DNM a nedokončený DNM		DNM celkem
	Software	Ostatní ocenitelná práva		Poskytnuté zálohy na DNM	Nedokončený DNM	
2016	3 626	44 580	-	-	17 931	66 137
2017	25 141	33 052	-	-	984	59 177
2018	20 624	24 436	-	-	1 490	46 550
2019	41 255	18 806	-	135	5 702	65 898

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Mattoni 1873 a.s. (2016-2019)

Nehmotný majetek této účetní jednotky je tvořen zejména ocenitelnými právy (softwarem i ostatními ocenitelnými právy) a nedokončeným dlouhodobým majetkem. Tato společnost vlastní několik platných průmyslových vzorů týkající se především lahví či víček a také mnoho ochranných známek. (ÚPV, 2020) Hodnota nehmotných aktiv této účetní jednotky činila k 31.12.2019 celkem 65 898 tis. Kč.

Majetek účetní jednotka odepisuje metodou rovnoměrných odpisů. Software odepisuje po dobu 3 až 6 let, ostatní ocenitelná práva 10 až 20 let. SAP Software odepisuje po dobu deseti let a ostatní nehmotný majetek 2 až 6 let. (Mattoni 1873 a.s., 2019) V následující tabulce je uveden podíl nehmotných aktiv na celkovém dlouhodobém majetku společnosti.

Tabulka 15: Podíl nehmotného majetku společnosti Mattoni 1873 a.s.

Rok	Nehmotná aktiva	Celková dlouhodobá aktiva	Podíl nehmotných aktiv (v %)
2016	66 137	3 949 889	1,674
2017	59 177	4 452 520	1,329
2018	46 550	4 195 915	1,109
2019	65 898	6 031 875	1,092

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Mattoni 1873 a.s. (2016-2019)

Mattoni 1873 a.s. vykazuje přibližně 1 % nehmotného majetku z celkového objemu stálého majetku (podíl má klesající tendenci). Jedná se tedy o podobnou hodnotu, jakou dosahuje většina sledovaných obchodních korporací.

4.2.6 Kofola a.s.

Tato účetní jednotka vznikla v roce 2006 se základním kapitálem ve výši 268 653 000 Kč. Mezi hlavní činnosti společnosti patří výroba a prodej nealkoholických nápojů. Produkty, které účetní jednotka vyrábí, jsou mimo Kofoly například také sirupy Jupí, voda Rajec či energetický nápoj Semtex. (Kofola a.s., 2019) Níže uvedená tabulka zobrazuje složení nehmotných aktiv společnosti v tisících Kč vždy k 31.12. příslušného roku.

Tabulka 16: Nehmotný majetek společnosti Kofola a.s.

Rok	Ocenitelná práva		DNM celkem
	Software	Ostatní ocenitelná práva	
2016	58	13	71
2017	34	9	43
2018	484	7	491
2019	1 298	4	1 302

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Kofola a.s. (2016-2019)

Nehmotný majetek společnosti se skládá pouze z ocenitelných práv, tedy ze softwaru a ostatních ocenitelných práv. Z tabulky je zřejmé, že převážnou většinu nehmotného majetku tvoří software. Celková hodnota nehmotného majetku se v posledních dvou sledovaných obdobích zvýšila. Pokud porovnáme rok 2017 a 2019, jedná se o výrazné zvýšení, které bylo zapříčiněno navýšením hodnoty softwaru. Ostatní ocenitelná práva se naopak postupně snižují, což může být zapříčiněno postupným odepisováním. Společnost vlastní několik platných ochranných známek, avšak v období od roku 2016 nebylo přihlášené žádné další průmyslové právo. (ÚPV, 2020)

Účetní jednotka považuje za nehmotný majetek také drobný dlouhodobý majetek v případě, že jeho pořizovací cena překročí částku 1 500,- Kč za kus. Majetek odepisuje rovnoměrně na základě předpokládané doby jeho živostnosti. Software a ostatní ocenitelná práva 2 až 6 let. (Kofola a.s., 2019) Následující tabulka zobrazuje podíl nehmotného majetku na celkovém dlouhodobém majetku společnosti.

Tabulka 17: Podíl nehmotného majetku společnosti Kofola a.s.

Rok	Nehmotná aktiva	Celková dlouhodobá aktiva	Podíl nehmotných aktiv (v %)
2016	71	1 032 519	0,007
2017	43	994 883	0,004
2018	491	949 549	0,052
2019	1 302	927 924	0,140

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Kofola a.s. (2016-2019)

Z tabulky lze vyčíst, že společnost vykazuje pouze mizivý podíl nehmotných aktiv na celkových aktivech, jedná se o méně než 1 %. Za sledované období podíl postupně mírně rostl, avšak přesto je tento podíl nejmenší ze všech sledovaných obchodních korporací.

4.2.7 Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s.

Tato společnost vznikla roku 1994 se sídlem v Karlových Varech. Mezi její hlavní předmět podnikání lze řadit výrobu a úpravu kvasného lihu, konzumního lihu, lihovin a ostatních alkoholických nápojů. (Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s., 2019) Následující tabulka zobrazuje složení nehmotných aktiv společnosti v tisících Kč vždy k 30. červnu příslušného roku.

Tabulka 18: Nehmotný majetek společnosti Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s.

Rok	Ocenitelná práva		Ostatní DNM	Poskytnuté zálohy na DNM a nedokončený DNM		NDM celkem
	Software	Ostatní ocenitelná práva		Poskytnuté zálohy na DNM	Nedokončený DNM	
2016	7 115	-	3 631	-	1 845	12 591
2017	7 435	-	1 068	-	1 732	10 235
2018	3 620	-	-	513	10 597	14 730
2019	12 126	-	4 269	-	552	16 947

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s. (2016-2019)

Nehmotná aktiva této společnosti v posledních dvou sledovaných letech mírně rostla. Největší část vykazovaných aktiv zaujímá software a dále také položky ostatní dlouhodobý nehmotný majetek a nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek. Společnost nevykazuje žádná ostatní ocenitelná práva, avšak dle Úřadu průmyslového vlastnictví je tato účetní jednotka majitelem mnoha platných průmyslových práv. Jedná se především o ochranné známky, ale také průmyslové vzory. Některé byly zapsány v roce 2018 a 2019, ale v položce ostatní ocenitelná práva vykázány nejsou. (ÚPV, 2020)

Dlouhodobý nehmotný majetek, jehož ocenění nepřevyšuje 60 000,- Kč, podnik účtuje do nákladů v okamžiku pořízení. Společnost odepisuje majetek metodou rovnoměrných odpisů dle předpokládané doby životnosti, nejdéle však po dobu pěti let. V případě, že by zůstatková hodnota majetku přesáhla jeho odhadovanou zpětně ziskatelnou částku, dojde ke snížení této zůstatkové hodnoty majetku o opravnou položku na tuto zpětně ziskatelnou částku. (Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s., 2019) Následující tabulka zobrazuje podíl nehmotného majetku na celkovém dlouhodobém majetku společnosti.

Tabulka 19: Podíl nehmotného majetku společnosti Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s.

Rok	Nehmotná aktiva	Celková dlouhodobá aktiva	Podíl nehmotných aktiv (v %)
2016	12 591	264 863	4,754
2017	10 235	248 945	4,111
2018	14 730	239 643	6,147
2019	16 947	228 600	7,413

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s. (2016-2019)

Podíl nehmotného majetku na celkovém dlouhodobém majetku v roce 2018 a 2019 mírně vzrostl, v roce 2019 činil 7,4 %. Jedná se o hodnotu značně vyšší než u většiny sledovaných obchodních korporací.

4.2.8 STOCK Plzeň-Božkov s.r.o.

Tato společnost vznikla v roce 2007 se sídlem v Plzni, přičemž hlavní mateřskou společností je Stock Spirits Group PLC. Hlavní činnost STOCK Plzeň-Božkov s.r.o. je dle CZ-NACE destilace, rektifikace a míchaní lihovin. (ČSÚ, 2020) Účetní jednotka do roku 2017 sestavovala účetní závěrku za kalendářní rok, vždy k 31.12., avšak v roce 2018 přešla na rok fiskální. Data za rok 2018 a 2019 jsou za období od 1. října do 30. září. (Stock Plzeň-Božkov s.r.o., 2019) Složení nehmotného majetku je zachyceno v následující tabulce.

Tabulka 20: Nehmotný majetek společnosti STOCK Plzeň-Božkov s.r.o.

Rok	Ocenitelná práva		Poskytnuté zálohy na DNM a nedokončený DNM		DNM celkem
	Software	Ostatní ocenitelná práva	Poskytnuté zálohy na DNM	Nedokončený DNM	
2016	19 548	125 975	-	10 131	155 654
2017	17 794	116 644	-	6 823	141 261
2018	19 786	108 702	-	7 54	136 012
2019	16 680	102 527	-	9 313	128 520

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti STOCK Plzeň-Božkov s.r.o. (2016-2019)

Z tabulky je zřejmé, že hlavní složkou nehmotného majetku tohoto podniku jsou především ostatní ocenitelná práva. Společnost vlastní několik průmyslových vzorů a mnoho ochranných známek. V roce 2019 byly zveřejněny například dva průmyslové vzory týkající se lahví. (ÚPV, 2020) K 31.12.2019 společnost vykazovala nehmotný majetek ve výši 128 520 tis. Kč.

Nehmotná aktiva účetní jednotka odepisuje na základě předpokládané doby životnosti či po dobu životnosti stanovené ve smlouvě. V roce 2016 společnost pořídila značky od společnosti BOHEMIA SEKT, s.r.o. a ty odepisuje deset let. (Stock Plzeň-Božkov s.r.o., 2019) Následuje tabulka, která podává informace o podílu nehmotného majetku na celkovém dlouhodobém majetku tohoto podniku.

Tabulka 21: Podíl nehmotného majetku společnosti STOCK Plzeň-Božkov s.r.o.

Rok	Nehmotná aktiva	Celková dlouhodobá aktiva	Podíl nehmotných aktiv (v %)
2016	155 654	2 798 285	5,562
2017	141 261	2 437 054	5,796
2018	136 012	2 161 154	6,293
2019	128 520	1 944 673	6,609

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti STOCK Plzeň-Božkov s.r.o. (2016-2019)

Podíl nehmotných aktiv na celkovém dlouhodobém majetku se za sledované období mírně zvyšoval, to však bylo způsobeno poklesem dlouhodobého hmotného majetku. V roce 2019 byl podíl nehmotných aktiv ve výši 6,61 %, jedná se tedy spíše o vyšší hodnotu ve srovnání s ostatními sledovanými společnostmi.

4.2.9 Pivovary Staropramen s.r.o.

Společnost Pivovary Staropramen s.r.o. vznikla na základě zápisu do obchodního rejstříku v roce 2012 a její sídlo se nachází v Praze. Dne 1. února 2013 byla zapsána fúze společnosti Molson Coors Czech s.r.o. a přestože se jednalo o nástupnickou společnost, název byl změněn právě na Pivovary Staropramen s.r.o. Hlavní činností této účetní jednotky je výroba piva, jedná se o druhého největšího producenta piva v České republice. (Pivovary Staropramen s.r.o., 2019) Níže uvedená tabulka zobrazuje složení nehmotných aktiv společnosti v tisících Kč vždy k 31.12. příslušného roku.

Tabulka 22: Nehmotný majetek společnosti Pivovary Staropramen s.r.o.

Rok	Ocenitelná práva		Goodwill	Poskytnuté zálohy na DNM a nedokončený DNM		NDM celkem
	Software	Ostatní ocenitelná práva		Poskytnuté zálohy na DNM	Nedokončený DNM	
2016	10 000	2 000	12 168 000	-	-	12 180 000
2017	8 000	-	11 994 000	-	2 000	12 004 000
2018	6 000	-	7 923 000	-	1 000	7 930 000
2019	4 000	-	7 748 000	-	1 000	7 753 000

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Pivovary Staropramen s.r.o. (2016-2019)

Nehmotná aktiva této společnosti jsou tvořena z velké části goodwillem. Ten vznikl na základě fúze společnosti Molson Coors Czech s.r.o. a společnosti Pivovary Staropramen a.s., přičemž zanikající společností byla, jak již bylo zmíněno, Pivovary Staropramen a.s. Goodwill vznikl dne 1. srpna 2012, jeho hodnota představuje především ochranné známky, které se pojí s produkcí piv značek této účetní jednotky (Staropramen, Braník, Ostravar) a také značek, které jsou vyráběny pod licenci. Celková výše goodwillu dosahovala 17 464 619 tis. Kč. Společnost vlastní ochranné známky a průmyslové vzory, které jsou zahrnuty v goodwillu, avšak dle Úřadu průmyslového vlastnictví vlastní také například průmyslové vzory z roku 2018, kterými jsou sklenice na pití, pивní sklenice a také několik dalších ochranných známek např. z roku 2017. (ÚPV, 2020) Hodnota ostatních ocenitelných práv je však nulová, pravděpodobně tedy tyto položky nejsou v nehmotném majetku vykazovány. Celková hodnota nehmotného majetku v roce 2019 dosahovala výše 7 753 000 tis. Kč.

Všechny výdaje na výzkum tato společnost účtuje do nákladů. Výdaje na výzkum, který bude mít výsledky určené k obchodování, je aktivován jako nehmotný majetek a vykázán v pořizovací ceně nebo v hodnotě budoucích ekonomických užitků, pokud je tato hodnota nižší. Dlouhodobý nehmotný majetek účetní jednotka odepisuje rovnoměrně na základě předpokládané doby životnosti. Pokud se jedná o software a ocenitelná práva, odepisuje 3 a 5 let. Goodwill odepisuje 100 let, jedná se zejména o ochranné známky. Odepisování

goodwillu po dobu 100 let účetní jednotka stanovila za účelem podávání věrného a poctivého obrazu předmětu účetnictví. Dle managementu společnosti má goodwill výrazně delší životnost, než 120 měsíců, proto se společnost rozhodla odchýlit od Vyhlášky č. 500/2002 Sb., kde je stanovena právě maximální doba odepisování 120 měsíců. Zůstatková hodnota goodwillu byla snižována o opravné položky, aby reflektovala zpětně ziskatelnou částku. (Pivovary Staropramen s.r.o., 2019) V následující tabulce jsou uvedeny podíly nehmotných aktiv na celkových stálých aktivech společnosti v jednotlivých letech.

Tabulka 23: Podíl nehmotného majetku společnosti Pivovary Staropramen s.r.o.

Rok	Nehmotná aktiva	Celková dlouhodobá aktiva	Podíl nehmotných aktiv (v %)
2016	12 180 000	26 031 000	46,790
2017	12 004 000	25 848 000	46,441
2018	7 930 000	21 800 000	36,376
2019	7 753 000	21 887 000	35,423

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Pivovary Staropramen s.r.o. (2016-2019)

Z tabulky je zřejmé, že nehmotná aktiva této účetní jednotky představují výrazný podíl na stálých aktivech, a to především díky již zmíněnému goodwillu. Podíl nehmotného majetku má klesající tendenci, stejně jako vykazovaný goodwill, protože je postupně odepisován a jsou na něj vyvářeny opravné položky. I přesto v roce 2019 činil podíl nehmotného majetku na celkovém majetku přibližně 35 %.

4.2.10 Budějovický Budvar n.p.

Zakladatelem tohoto národního podniku je Ministerstvo zemědělství České republiky se sídlem v Českých Budějovicích. Mezi hlavní předmět činnosti této společnosti lze řadit výrobu piva a sladu, provozuje však také hostinskou činnost. (Budějovický Budvar n.p., 2019) Následující tabulka zachycuje skladbu nehmotného majetku společnosti vždy k 31.12. příslušného roku.

Tabulka 24: Nehmotný majetek společnosti Budějovický Budvar n.p.

Rok	Ocenitelná práva		Poskytnuté zálohy na DNM a nedokončený DNM		DNM celkem
	Software	Ostatní ocenitelná práva	Poskytnuté zálohy na DNM	Nedokončený DNM	
2016	6 089	17 212	-	13 429	36 730
2017	18 569	12 502	-	821	31 892
2018	18 701	10 446	-	-	29 147
2019	29 511	6 005	-	1 750	37 266

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Budějovický Budvar n.p. (2016-2019)

Účetní jednotka vykazuje především software a ostatní ocenitelná práva. Dle Úřadu průmyslového vlastnictví podnik vykazuje pouze jeden platný dokument, kterým je označení původu zapsané roku 1975. (ÚPV, 2020) V roce 2019 činila hodnota nehmotného majetku tohoto podniku celkem 37 266 tis. Kč.

Tato účetní jednotka nezahrnuje do nákladů, které souvisí s pořízením, úroky a další finanční výdaje. Nehmotná aktiva v ceně vyšší, než 40 000 Kč jsou odepisována dle doby, která je určena kupní smlouvou (pokud je sjednána na dobu určitou). Odpisový plán se v průběhu používání majetku aktualizuje dle očekávané doby životnosti a předpokládané zbývající hodnoty majetku. (Budějovický Budvar, 2019) V následující tabulce jsou uvedeny informace ohledně podílu nehmotných aktiv na celkových stálých aktivech této společnosti.

Tabulka 25: Podíl nehmotného majetku společnosti Budějovický Budvar n.p.

Rok	Nehmotná aktiva	Celková dlouhodobá aktiva	Podíl nehmotných aktiv (v %)
2016	36 730	2 095 793	1,753
2017	31 892	2 591 166	1,231
2018	29 147	2 768 314	1,053
2019	37 266	3 221 947	1,157

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Budějovický Budvar n.p. (2016-2019)

Z tabulky lze zjistit, že nehmotná aktiva této účetní jednotky se podílí na celkové hodnotě dlouhodobého majetku přibližně jedním procentem. Tato hodnota je nízká, avšak koresponduje s většinou obchodních korporací, kterými se tato práce zabývá.

4.2.11 Shrnutí

Nedostatky při vykazování nehmotného majetku jsou způsobeny například tím, že účetní jednotky musí povinně stanovit dobu životnosti nehmotného aktiva a odepisovat jej. Hodnota některých druhů nehmotných aktiv však neklesá či může i stoupat. Některé společnosti si stanovují delší dobu pro odepisování, například výše zmíněná účetní jednotka, která odepisuje goodwill po dobu 100 let za účelem zachování věrného a poctivého obrazu účetnictví. Dalším nedostatkem vykazování nehmotných aktiv je skutečnost, že účetní jednotka může vykázat majetek jen za pevně stanovených podmínek. Například ocenitelná práva (software a ostatní ocenitelná práva) pouze v případě pořízení vlastní činností za účelem obchodování či nákupem od jiných subjektů. Některé ze sledovaných obchodních korporací mají zapsána průmyslová práva u Úřadu průmyslového vlastnictví, avšak do jejich účetních výkazů se nepromítají. Tyto aspekty způsobují, že účetní výkazy často nemusejí být odrazem reality. V následující tabulce jsou uvedeny vykazované částky nehmotných aktiv v tisících Kč a také jednotlivé podíly nehmotného majetku na celkovém dlouhodobém majetku účetních jednotek.

Tabulka 26: Shrnutí vykazování nehmotného majetku vybraných společností

Název společnosti	Vykazovaný nehmotný majetek v jednotlivých letech			
	2016	2017	2018	2019
Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o.	291	1 818	2 281	43 978
	0,007 %	0,047 %	0,056 %	0,986 %
Plzeňský prazdroj, a.s.	1 227 000	849 000	599 000	541 000
	10,861 %	8,189 %	5,829 %	5,061 %
Bohemia Sekt, s.r.o.	3 425	6 225	9 798	8 187
	0,933 %	1,635 %	1,894 %	1,356 %
Heineken Česká republika, a.s.	32 243	35 582	26 940	22 342
	1,603 %	1,672 %	1,491 %	1,290 %
Mattoni 1873 a.s.	66 137	59 177	46 550	65 898
	1,674 %	1,329 %	1,109 %	1,092 %
Kofola a.s.	71	43	491	1 302
	0,007 %	0,004 %	0,052 %	0,140 %
Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s.	12 591	10 235	14 730	16 947
	4,754 %	4,111 %	6,147 %	7,413 %
STOCK Plzeň-Božkov s.r.o.	155 654	141 261	136 012	128 520
	5,562 %	5,796 %	6,293 %	6,609 %
Pivovary Staropramen s.r.o.	12 180 000	12 004 000	7 930 000	7 753 000
	46,790 %	46,441 %	36,376 %	34,423 %
Budějovický Budvar n.p.	36 730	31 892	29 147	37 266
	1,753 %	1,231 %	1,053 %	1,157 %

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv jednotlivých společností (2016-2019)

Objem a podíl nehmotného majetku měl u některých účetních jednotek v průběhu sledovaného období klesající tendenci, což může být způsobeno postupným odepisováním majetku a tvorbou opravných položek k dlouhodobému nehmotnému majetku. Jako příklad lze uvést klesající objem vykázaného nehmotného majetku společnosti Pivovary Staropramen s.r.o., který je zapříčiněn opravnými položkami ke goodwillu a také jeho odepisováním.

Z tabulky je zřejmé, že nehmotný majetek většiny sledovaných podniků se podílí na celkovém dlouhodobém majetku kolem 1 %. Větší podíl nehmotných aktiv (kolem 5 až 10 %) byl vykazován třemi společnostmi, kterými jsou Plzeňský prazdroj, a.s., Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s., STOCK Plzeň-Božkov s.r.o. Největší objem a zároveň i podíl nehmotných aktiv vykazovala společnost Pivovary Staropramen s.r.o., jejíž podíl nehmotného majetku činil v roce 2016 téměř 47 %, v roce 2019 to bylo kolem 34 %.

5 Koncept uchování kapitálu ve vazbě na nehmotná aktiva ve vybraných obchodních korporacích

Tato kapitola bude zaměřena na uchování kapitálu jednotlivých společností a následnou analýzu závislosti vlastního kapitálu a celkových aktiv, dlouhodobých aktiv a dlouhodobých nehmotných aktiv. Účetní jednotky, které vykazují dle Mezinárodních standardů účetního výkaznictví, musí povinně uchování kapitálu dodržovat, avšak společnosti vykazující dle českých účetních předpisů nikoliv.

Pro dosažení uchování kapitálu je dle IFRS nezbytné zjistit, kdy podnik dosáhne zisku, respektive v jaký okamžik dojde k reálnému zvýšení vlastního kapitálu, protože zisk lze vykázat až v případě, že dojde k uchování podnikové podstaty. Dle koncepčního rámce existují dvě pojetí uchování kapitálu, a to finanční a produkční. (Dvořáková, 2017)

Finanční pojetí uchování kapitálu znamená, že podnik dosahuje zisku pokud „*vlastní kapitál na konci účetního období po vyloučení vkladů a výběrů kapitálu vlastníky převyšuje hodnotu vlastního kapitálu na začátku období.*“ (Dvořáková, 2017, s. 27) Jak uvádí Randáková (2007), uchování kapitálu lze vyjádřit jako nominální peněžní částky vlastního kapitálu či jako uchování kupní síly kapitálu. V případě uchování kapitálu v nominální výši jsou aktiva a závazky oceněny v historických cenách a předpokládá se neměnná výše kupní síly peněz. Tento předpoklad však nelze v dnešní době akceptovat, podnik by se brzy mohl ocitnout v krizi. Díky změnám kupní síly peněžní jednotky je zisku dosaženo v odlišném okamžiku, je nezbytné nejdříve doplnit počáteční stav vlastního kapitálu o částku, která vyjadřuje pokles kupní síly. Ziskem je tedy rozdíl mezi stavem vlastního kapitálu na začátku období a přepočteným stavem na konci daného účetního období.

Při uchování kapitálu v produkčním pojetí je vyžadováno, aby aktiva a dluhy byly obnoveny v takovém rozsahu, aby mohlo nadále docházet k produkční činnosti podniku, tedy aby podnik dokázal vyrábět totožné množství výkonů i v případě změny cen vstupů (v případě oceňování na základě běžných reprodukčních cen). (Randáková, 2007)

Pro zjednodušení bude počítáno s meziroční změnou inflace v České republice v procentních bodech, která bude porovnána s meziročním vývojem vlastního kapitálu jednotlivých účetních jednotek za období 2005 až 2019 (vyjma společností, které byly založeny později). V následující tabulce jsou uvedeny hodnoty roční inflace v procentech a meziroční změna v procentních bodech v jednotlivých letech.

Tabulka 27: Vývoj míry inflace v procentech a meziročních změn inflace v procentních bodech

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Průměrná roční míra inflace	2,8	1,9	2,5	2,8	6,3	1,0	1,5	1,9
Meziroční změna		-0,9	0,6	0,3	3,5	-5,3	0,5	0,4
Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Průměrná roční míra inflace	0,3	1,4	0,4	0,3	0,7	2,5	2,1	2,8
Meziroční změna	-1,6	1,1	-1,0	-0,1	0,4	1,8	-0,4	0,7

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, 2020

Z tabulky je zřejmé, že nejvyšší průměrná roční míra inflace byla v roce 2008, kdy dosahovala 6,3 %. Naopak nejnižší inflace byla zaznamenána v roce 2012 a 2015, činila pouhých 0,3 %. Jak již bylo zmíněno, meziroční změna v procentních bodech, která je uvedena v tabulce bude porovnána s vývojem vlastního kapitálu jednotlivých účetních jednotek.

Za předpokladu, že by společnosti zvyšovaly vlastní kapitál, avšak zisk by pokrýval například hodnotu nedobytných pohledávek, mohly by se ocitnout v úpadku. Je nutno zkoumat změny vlastního kapitálu i po stránce produkčního kapitálu, jak již bylo zmíněno. Bude tedy následovat analýza vývoje celkových aktiv, dlouhodobých aktiv a také dlouhodobých nehmotných aktiv ve vazbě na vlastní kapitál. Vývoj vlastního kapitálu a aktiv jednotlivých společností bude uveden v procentech z důvodu přehlednosti, zda se jednalo o růst či pokles absolutních veličin. Za účelem zjištění závislostí veličin bude provedena

korelační analýza v programu Statgraphics Centurion a na základě p-hodnoty dojde k zamítnutí či přijetí hypotéz.

Vztahy mezi numerickými proměnnými se zabývá zmíněná korelační analýza, která se používá v případě lineárních vztahů. (Hendl, 2014) Sílu této lineární závislosti lze zachytit pomocí korelačního koeficientu r , který nabývá hodnot od -1 do 1. V případě pozitivní korelace se jedná o pozitivní vztah neboli přímou úměru a negativní korelace naopak značí nepřímou závislost. (Hendl, 2014) Jako první je potřeba vypočítat kovarianci proměnných na základě následujícího vzorce:

$$cov_{xy} = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})(y_i - \bar{y})}{n-1}} \quad (4)$$

Poté lze pomocí kovariance zjistit hodnotu korelačního koeficientu na základě níže uvedeného vzorce. (Hendl, 2014)

$$r_{xy} = \frac{cov_{xy}}{s_x s_y} \quad (5)$$

Pokud je při analýze využit statistický software, je ve výstupech obvykle použita tzv. p -hodnota. „ P -hodnota (P -value) je nejmenší hladina významnosti, při které je možné ještě zamítnout nulovou hypotézu H_0 .“ (Neubauer, Sedlačík, 2016, s. 196)

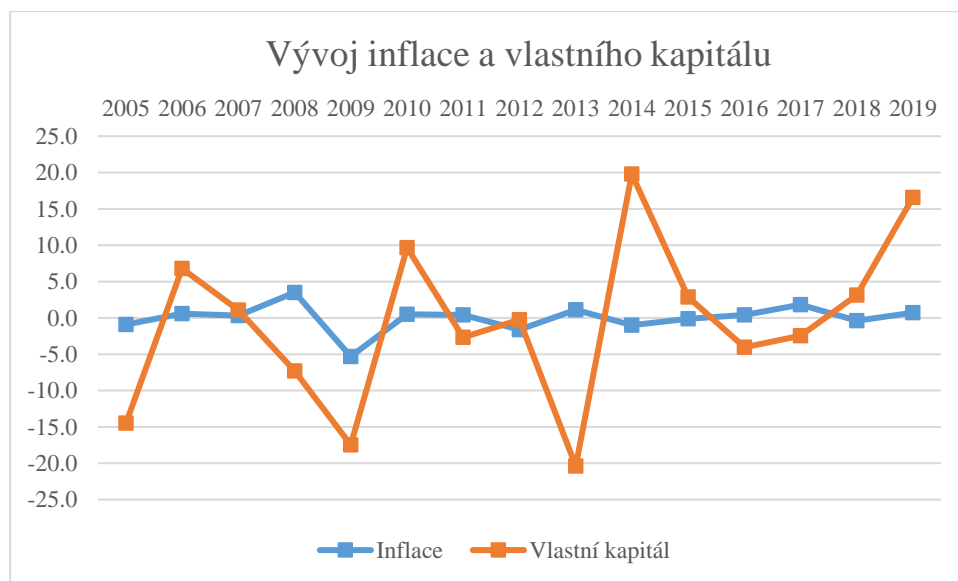
Jak uvádí Neubauer a Sedlačík (2016), při testování hypotéz užitím p -hodnoty je postup následující:

1. formulace hypotézy H_0 , H_1 (alternativní hypotéza je taková, která má být prokázána),
2. volba hladiny významnosti alfa (obvykle 0,05 či 0,01),
3. na základě softwaru je vypočtena p -hodnota,
4. je zformulován závěr:
 - pokud je alfa větší než p -hodnota, na hladině významnosti alfa hypotézu H_0 zamítáme,
 - pokud je alfa menší než p -hodnota, na hladině významnosti alfa hypotézu H_0 nezamítáme.

Ve všech případech, kde bude prokázána korelace mezi jednotlivými ukazateli, bude následně zkoumáno, zda tato korelace není pouze zdánlivá, což bude zjištěno na základě testování hypotéz o nezávislosti reziduí.

5.1 Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o.

Následující graf zobrazuje meziroční změny sledovaných položek v procentních bodech.

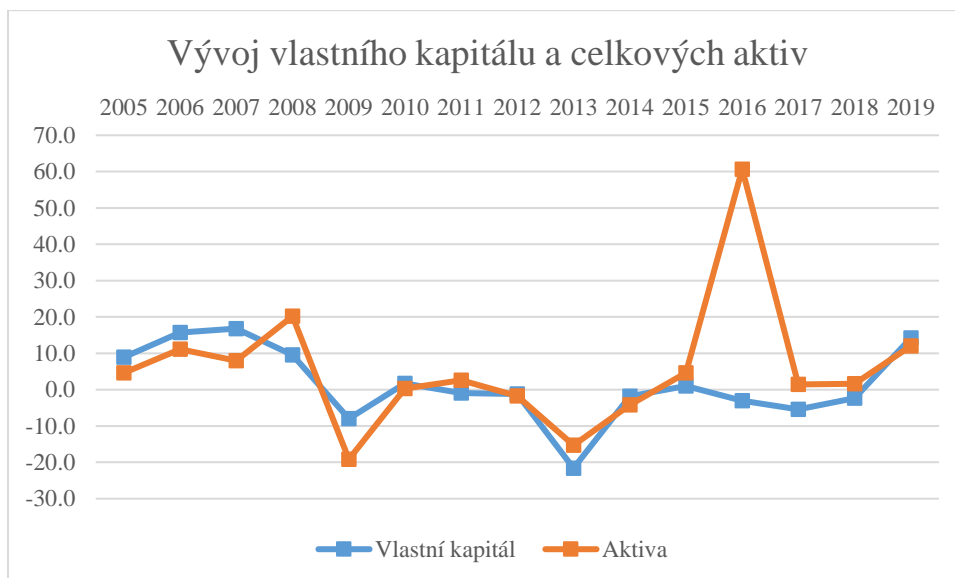
Obrázek 1: Vývoj inflace a VK ve společnosti Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o. (2003-2019)

Z grafu je zřejmé, že vývoj vlastního kapitálu kolísá. V roce 2009 byl zaznamenán propad, kdy se vlastní kapitál snížil o 17,5% oproti roku předcházejícímu, přičemž v tomto roce došlo ke snížení inflace o 5,3%, a to z 6,3 % na 1 %. V roce 2010 došlo naopak k růstu kapitálu, avšak následoval opět pokles, který byl nejvýraznější v roce 2013, kdy se vlastní kapitál snížil o 20,4% oproti předešlému roku. V roce 2014 nastalo naopak razantní snížení poklesu vlastního kapitálu, a to z - 21,6 % na - 1,8 %. V posledním sledovaném roce kapitál značně vzrostl, a to především díky vyššímu výsledku hospodaření. (Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o., 2019)

Vlastní kapitál a celková aktiva

Následující graf ukazuje změny vlastního kapitálu a celkových aktiv společnosti.

Obrázek 2: Vývoj VK a aktiv ve společnosti Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o. (2004-2019)

V letech 2005 až 2008 kapitál i aktiva rostly, v prvních třech letech rostl kapitál rychlejším tempem než aktiva, načež v roce 2008 tomu bylo naopak. V roce 2009 došlo k výraznějšímu poklesu celkových aktiv oproti předcházejícímu roku, stejně tak v roce 2013. Značný nárůst v roce 2016 byl způsoben zvýšením dlouhodobého finančního majetku, konkrétně zvýšením podílu – ovládaná nebo ovládající osoba z 0 na 2 618 319 tis. Kč. (Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o., 2016) Byla stanovena následující hypotéza:

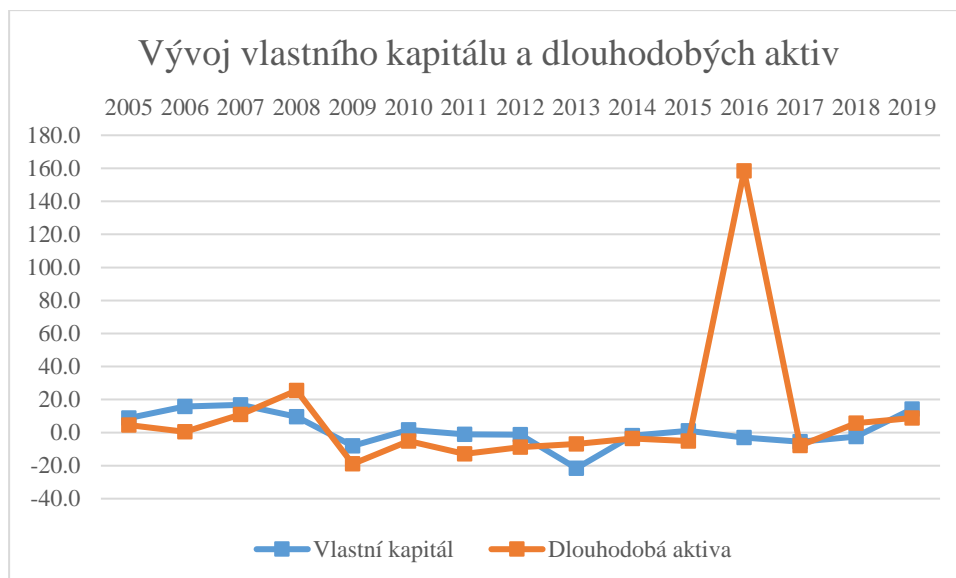
H_0 : celková aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

V případě zkoumání korelace hodnoty celkových aktiv a vlastního kapitálu byla zjištěna p-value 0,7504, proto nebyla na hladině významnosti 5 % zamítnuta nulová hypotéza o tom, že tyto dva ukazatele jsou nekorelované.

Vlastní kapitál a dlouhodobá aktiva

Další graf zobrazuje vývoj vlastního kapitálu a dlouhodobých aktiv účetní jednotky.

Obrázek 3: Vývoj VK a DA ve společnosti Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o. (2004-2019)

Z grafu je zřejmé, že v prvních třech sledovaných letech rostl vlastní kapitál rychlejším tempem než dlouhodobý majetek společnosti. V roce 2016 dlouhodobá aktiva vzrostla o 158,4 %, a to z důvodu nárůstu dlouhodobého finančního majetku, jak již bylo zmíněno u předcházejícího grafu. Byla stanovena následující hypotéza:

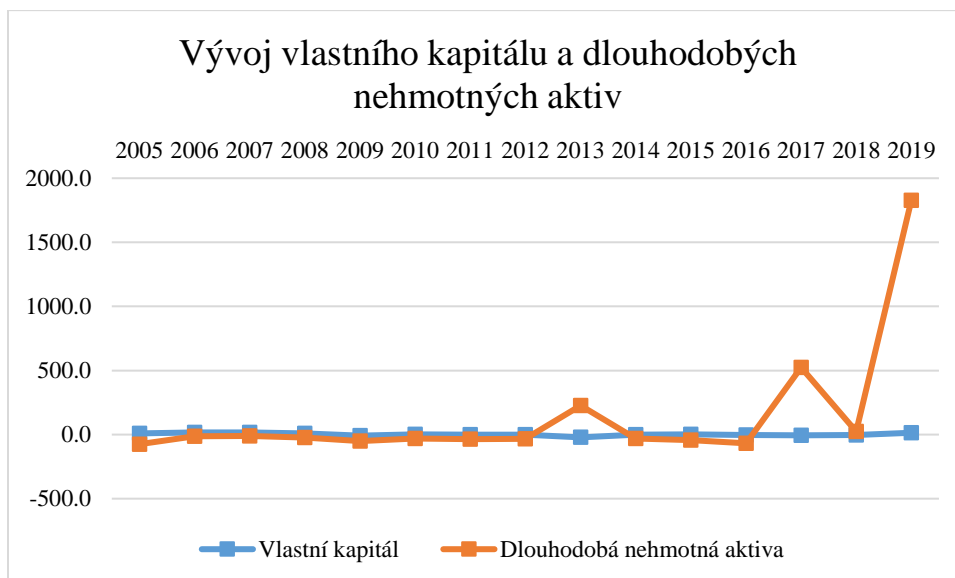
H_0 : dlouhodobá aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

Vzhledem k tomu, že byla zjištěna p-value 0,3867, nebyla na hladině významnosti 5 % zamítnuta nulová hypotéza o tom, že tyto dva ukazatele jsou nekorelované.

Vlastní kapitál a dlouhodobá nehmotná aktiva

Na následujícím grafu je uveden vývoj vlastního kapitálu a dlouhodobých nehmotných aktiv společnosti.

Obrázek 4: Vývoj VK a DNA ve společnosti Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o. (2004-2019)

Tato společnost vykazovala velký nárůst dlouhodobého nehmotného majetku v roce 2017 oproti 2016 a především také v roce 2019 (oproti roku 2018). Zvýšení objemu nehmotných aktiv o 1 828 % v roce 2019 bylo zapříčiněno nárůstem hodnoty goodwillu, protože společnost zakoupila část závodu PEPSICO CZ s.r.o. a dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek, který byl prostřednictvím nákupu nabyt, byl přeceněn na reálnou hodnotu. (Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o., 2019) Hypotéza je následující:

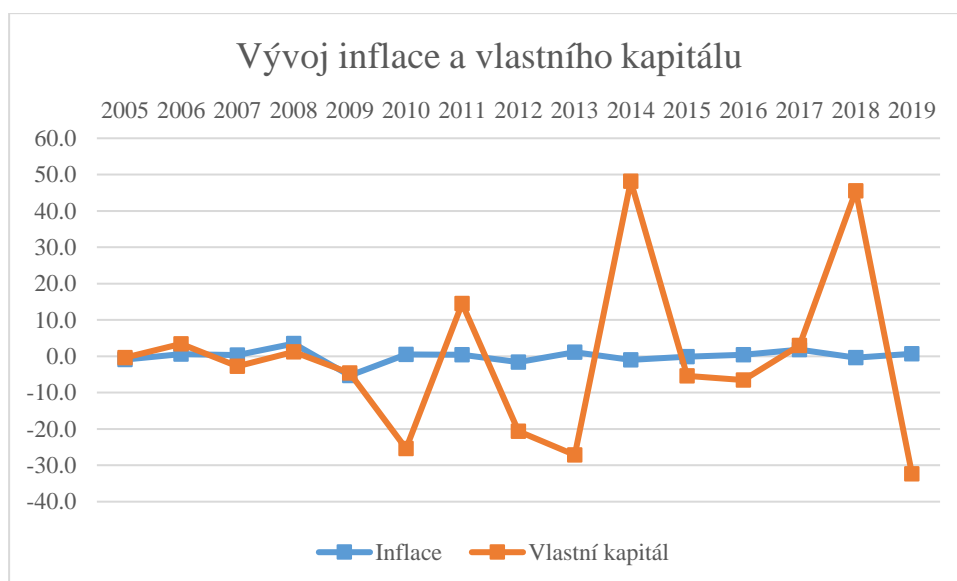
H_0 : dlouhodobá nehmotná aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

Byla zjištěna p-value 0,2861, proto nebyla na hladině významnosti 5 % zamítnuta nulová hypotéza o tom, že tyto dva ukazatele jsou nekorelované.

5.2 Plzeňský prazdroj, a.s.

Vývoj inflace a vlastního kapitálu společnosti zobrazuje následující graf.

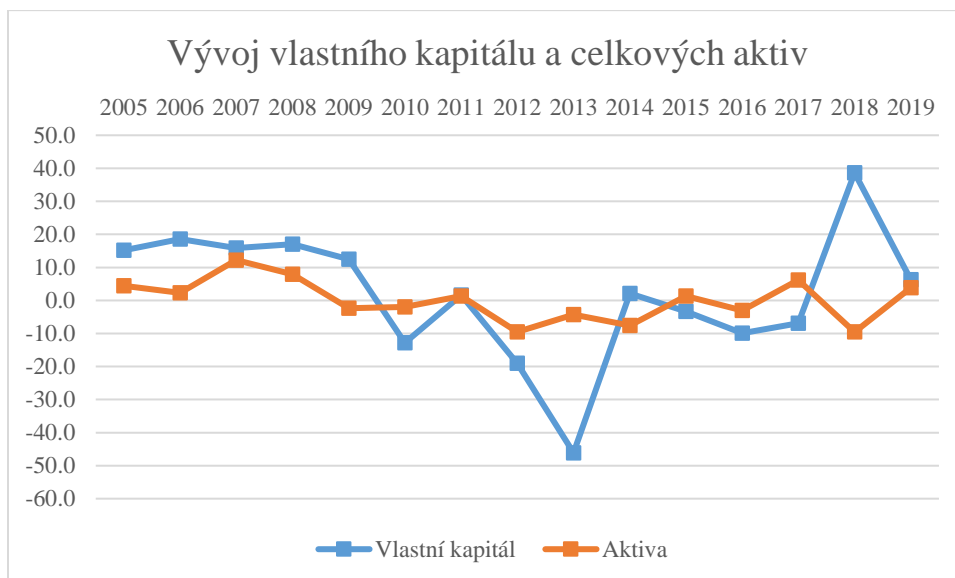
Obrázek 5: Vývoj inflace a VK ve společnosti Plzeňský prazdroj, a.s.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Plzeňský prazdroj, a.s. (2003-2019)

Z grafu je zřejmé, že v letech 2005 až 2009 účetní jednotka vykazovala stabilnější vývoj vlastního kapitálu, než tomu bylo v následujících letech. V roce 2010 inflace vzrostla o 0,5% oproti roku předcházejícímu, zatímco vlastní kapitál společnosti klesl o 25,4%. Výrazný pokles vlastního kapitálu byl zaznamenán také v roce 2013, propad byl zapříčiněn snížením výsledku hospodaření, který klesl z 7 218 mil. Kč (2012) na 2 815 mil. Kč (2013). Naopak nejvýraznější zvýšení vlastního kapitálu bylo vykázáno v roce 2014, kdy vzrostl o 48,2% oproti předešlému roku (z -46,1 % na 2,1 %). V roce 2018 společnost zaznamenala také výrazný nárůst vlastního kapitálu oproti roku 2017, a to díky zvýšení hospodářského výsledku. (Plzeňský prazdroj a.s., 2013, 2018) V posledním sledovaném období hodnota vlastního kapitálu opět narostla, avšak tempo růst bylo značně pomalejší, proto došlo k meziročnímu snížení o 32,3% oproti roku přecházejícímu.

Vlastní kapitál a celková aktiva

Na následujícím grafu je uveden vývoj vlastního kapitálu a celkových aktiv společnosti.

Obrázek 6: Vývoj VK a aktiv ve společnosti Plzeňský prazdroj, a.s.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Plzeňský prazdroj, a.s. (2004-2019)

V grafu lze vidět, že celková aktiva společnosti byla poměrně stabilní, nejvýznamnější růst byl zaznamenán v roce 2007 oproti roku 2006, kdy aktiva stoupla o 12,2 %. Naopak největší pokles aktiv účetní jednotka vykazovala v roce 2018, kdy oproti předešlému roku poklesla o 9,6 %. Opět se vychází z následující hypotézy:

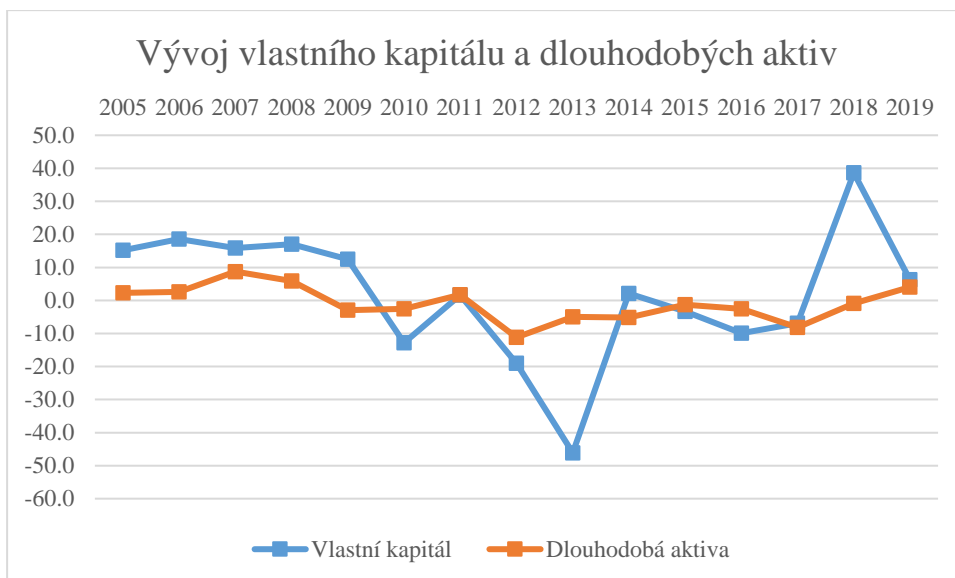
H_0 : celková aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

V případě zkoumání hodnoty celkových aktiv a vlastního kapitálu u společnosti Plzeňský prazdroj, a.s. byla zjištěna p-value 0,0000, proto byla zamítnuta nulová hypotéza a bylo prokázáno na hladině významnosti 5 %, že tyto dva ukazatele jsou korelované. Hodnota koeficientu korelace činí 0,9072. Tato vysoká kladná hodnota značí silnou a přímou závislost proměnných.

Vlastní kapitál a dlouhodobá aktiva

Následující graf zobrazuje vývoj vlastního kapitálu a dlouhodobého majetku společnosti.

Obrázek 7: Vývoj VK a DA ve společnosti Plzeňský prazdroj, a.s.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Plzeňský prazdroj, a.s. (2004-2019)

Dlouhodobá aktiva společnosti se stejně jako aktiva celková neměnila tak výrazně, jako tomu bylo u vlastního kapitálu. V roce 2007 došlo k největšímu nárůstu dlouhodobých aktiv, a to o 8,7 % oproti předešlému roku, zatímco v roce 2012 byl vykázán největší pokles za sledované období ve výši 11,2 % oproti roku 2011. Byla stanovena následující hypotéza:

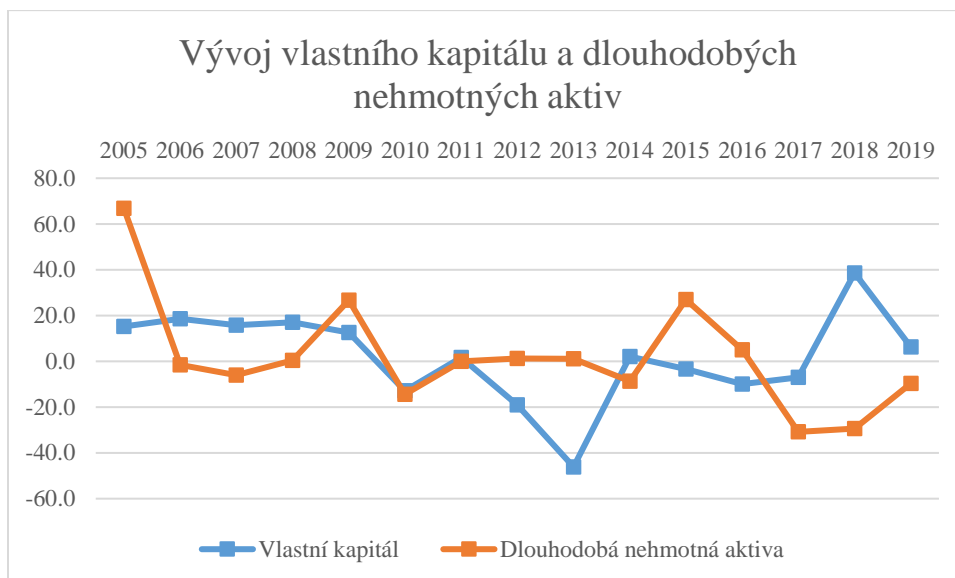
H_0 : dlouhodobá aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

Byla zjištěna p-value 0,0000, proto byla zamítnuta nulová hypotéza a bylo prokázáno na hladině významnosti 5 %, že tyto dva ukazatele jsou korelované. Hodnota koeficientu korelace je 0,9077. Jedná se tedy o silnou a přímou závislost proměnných.

Vlastní kapitál a dlouhodobá nehmotná aktiva

Na následujícím grafu je zobrazen vývoj vlastního kapitálu a dlouhodobých nehmotných aktiv.

Obrázek 8: Vývoj VK a DNA ve společnosti Plzeňský prazdroj, a.s.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Plzeňský prazdroj, a.s. (2004-2019)

V prvním sledovaném roce došlo k značnému nárůstu dlouhodobých nehmotných aktiv oproti předcházejícímu roku, a to z 585 548 na 977 066 tis. Kč, což bylo způsobeno především zvýšením položek software a nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek. (Plzeňský prazdroj a.s., 2005) Naopak v roce 2017 došlo k poklesu dlouhodobých nehmotných aktiv přibližně o 30 % oproti roku předcházejícímu a stejně tak v roce 2018 oproti roku 2017. Byla stanovena následující hypotéza:

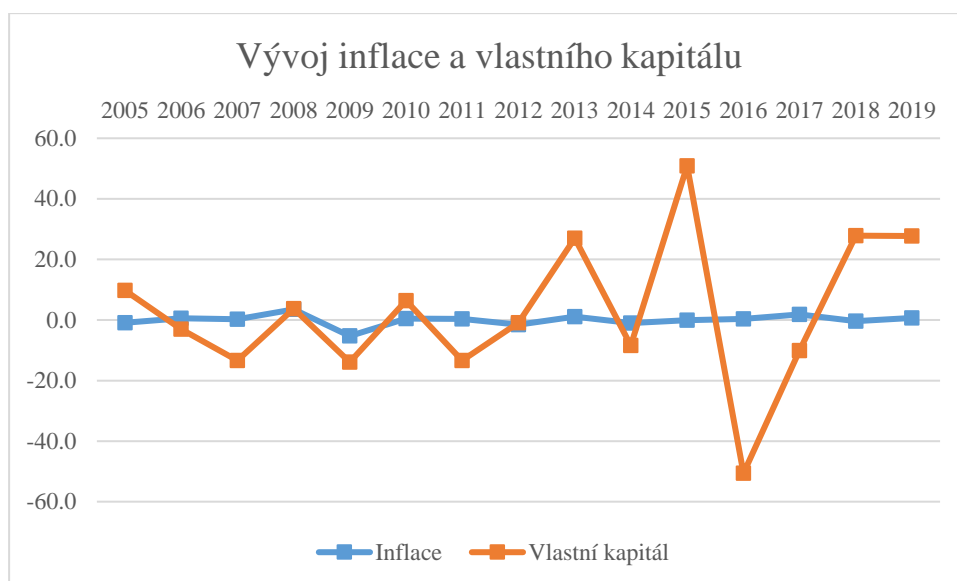
H_0 : dlouhodobá nehmotná aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

Na základě analýzy dlouhodobých nehmotných aktiv a vlastního kapitálu byla zjištěna p-value 0,4526, proto nebyla na hladině významnosti 5 % zamítnuta nulová hypotéza o tom, že tyto dva ukazatele jsou nekorelované.

5.3 Bohemia Sekt, s.r.o.

V následujícím grafu je uveden meziroční vývoj inflace a vlastního kapitálu společnosti.

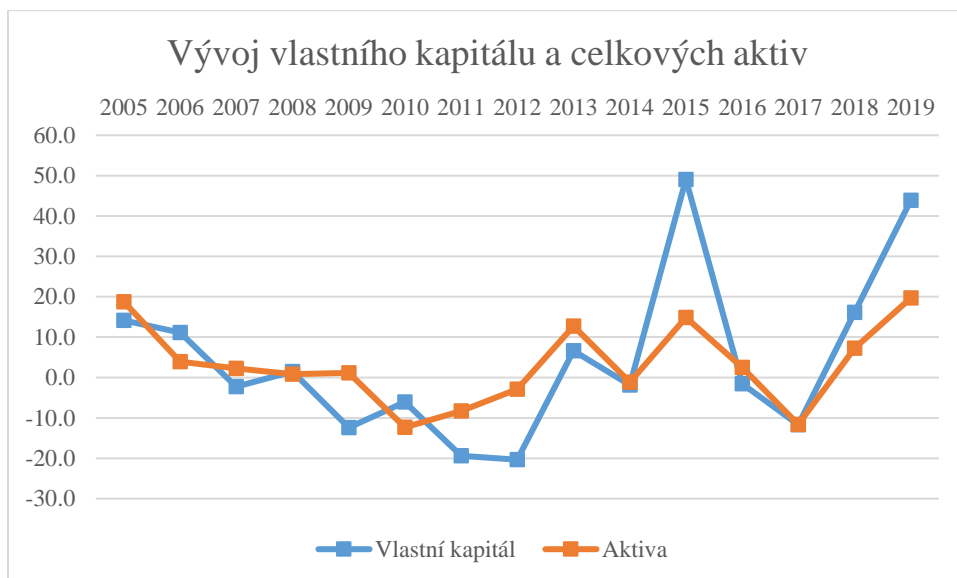
Obrázek 9: Vývoj inflace a VK ve společnosti Bohemia Sekt, s.r.o.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Bohemia Sekt, s.r.o. (2003-2019)

Z grafu je zřejmé, že vývoj vlastního kapitálu kolísá. Výrazný nárůst byl zaznamenán v roce 2013 oproti roku 2012 a také v roce 2015, kdy došlo k nejvýznamnějšímu zvýšení vlastního kapitálu oproti roku přecházejícímu, a to o 50,9%, z 596 394 na 889 020 tis. Kč. Příčinou byl především nárůst výsledku hospodaření minulých let. (Bohemia Sekt, s.r.o., 2015) Poté došlo k poklesu o 50,6% v roce 2016 (oproti 2015) a pokles následoval i další rok. Růst v roce 2019 dosáhl 27,7% oproti roku přecházejícímu.

Vlastní kapitál a celková aktiva

Následující graf zobrazuje vývoj vlastního kapitálu a celkových aktiv v jednotlivých letech.

Obrázek 10: Vývoj VK a aktiv ve společnosti Bohemia Sekt, s.r.o.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Bohemia Sekt, s.r.o. (2004-2019)

Z grafu je zřejmé, že největší pokles aktiv byl zaznamenán v roce 2010 oproti roku předešlému, kdy se aktiva snížila o 12,3 %, a to z 1 606 853 na 1 408 724 tis. Kč, což bylo způsobeno převážně úbytkem oběžného majetku. Naopak nejvýraznější nárůst byl vykázán v roce 2019, kdy aktiva vzrostla o 19,7 %. Byla stanovena následující hypotéza:

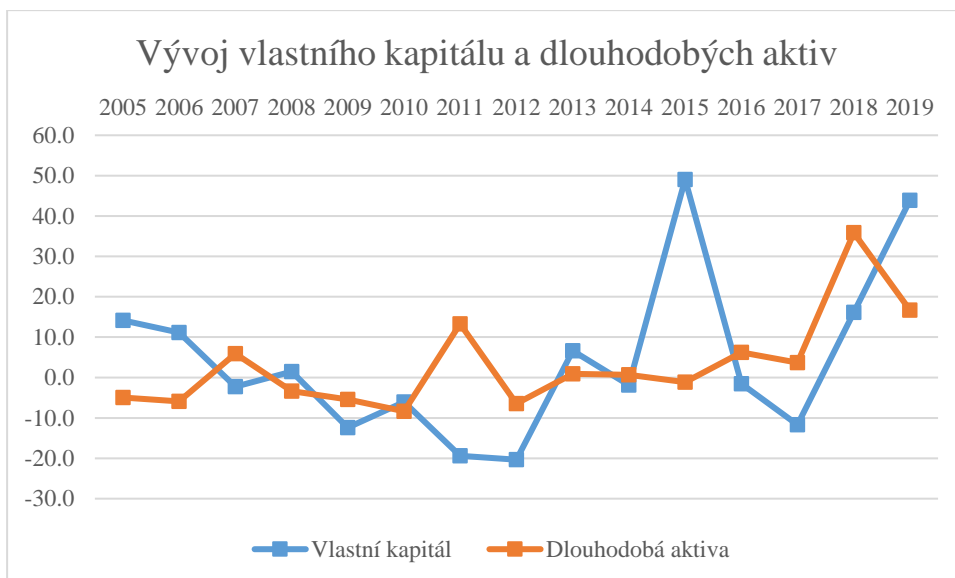
H_0 : celková aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

P-value činila 0,0005, což je méně než 0,05. Proto byla zamítnuta nulová hypotéza a na hladině významnosti 5 % bylo prokázáno, že tyto dva ukazatele jsou korelované. Hodnota koeficientu korelace je 0,7679, což indikuje silnou a přímou závislost proměnných.

Vlastní kapitál a dlouhodobá aktiva

Vývoj vlastního kapitálu a dlouhodobých aktiv je zobrazen v níže uvedeném grafu.

Obrázek 11: Vývoj VK a DA ve společnosti Bohemia Sekt, s.r.o.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Bohemia Sekt, s.r.o. (2004-2019)

Z grafu lze vyčíst, že nejvýraznější nárůst dlouhodobých aktiv byl vykázán v roce 2018, kdy došlo ke zvýšení o 35,8 % oproti roku přecházejícímu, což bylo způsobeno především nárůstem nedokončeného dlouhodobého hmotného majetku. (Bohemia Sekt, s.r.o., 2018) Hypotéza týkající se korelace sledovaných veličin je následující:

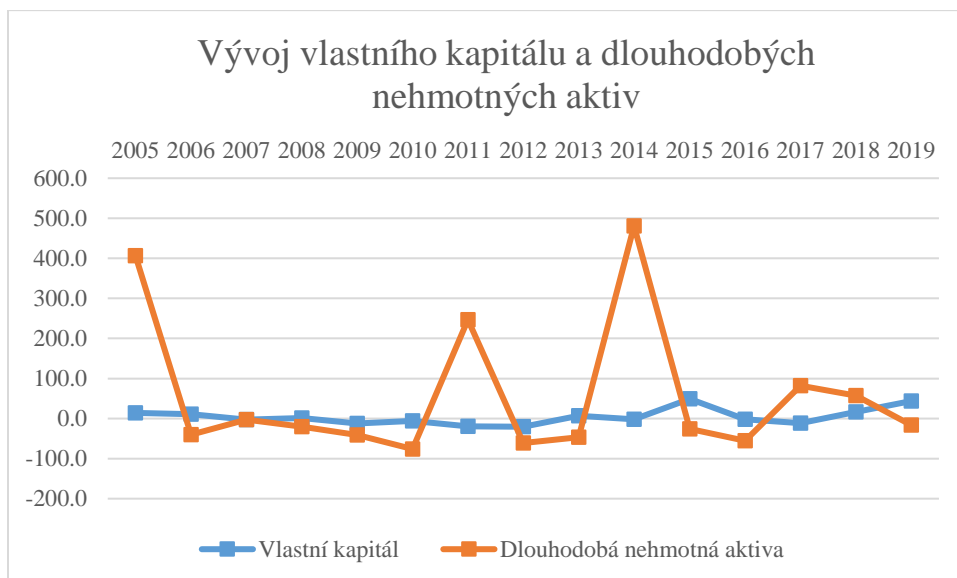
H_0 : dlouhodobá aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

V případě dlouhodobých aktiv a vlastního kapitálu společnosti Bohemia Sekt, s.r.o. byla zjištěna p-value ve výši 0,0235, proto byla zamítnuta nulová hypotéza a bylo prokázáno na hladině významnosti 5 %, že tyto dva ukazatele jsou korelované. Koeficient korelace vyšel 0,5618. Jedná se tedy o přímou, středně silnou závislost.

Vlastní kapitál a dlouhodobá nehmotná aktiva

Posledními sledovanými veličinami jsou vlastní kapitál a dlouhodobá nehmotná aktiva, jejich vývoj je zachycen v následujícím grafu.

Obrázek 12: Vývoj VK a DNA ve společnosti Bohemia Sekt, s.r.o.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Bohemia Sekt, s.r.o. (2004-2019)

V grafu lze vidět, že vývoj nehmotného majetku této společnosti byl dynamičtější než vývoj vlastního kapitálu, nehmotná aktiva výrazně narostla v roce 2005 oproti roku předcházejícímu, především díky ocenitelným právům, která vzrostla z 3 276 na 32 031 tis. Kč. (Bohemia Sekt, s.r.o., 2005) Dále došlo k výraznějším nárůstům v roce 2011 a 2014. Níže bude zjištěno, zda mezi sebou mají tyto položky vzájemný vztah.

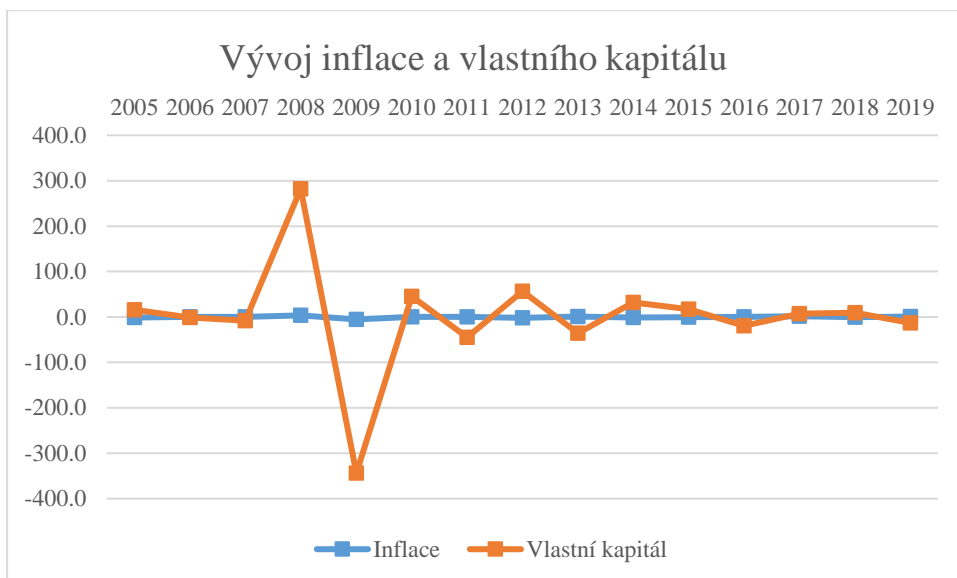
H_0 : dlouhodobá nehmotná aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

Byla zjištěna p-value ve výši 0,0685, což je více než 0,05. Proto nebyla na hladině významnosti 5 % zamítnuta nulová hypotéza o tom, že tyto dva ukazatele jsou nekorelované.

5.4 Heineken Česká republika, a.s.

V následujícím grafu lze vidět srovnání vývoje inflace a vlastního kapitálu společnosti Heineken Česká republika, a.s.

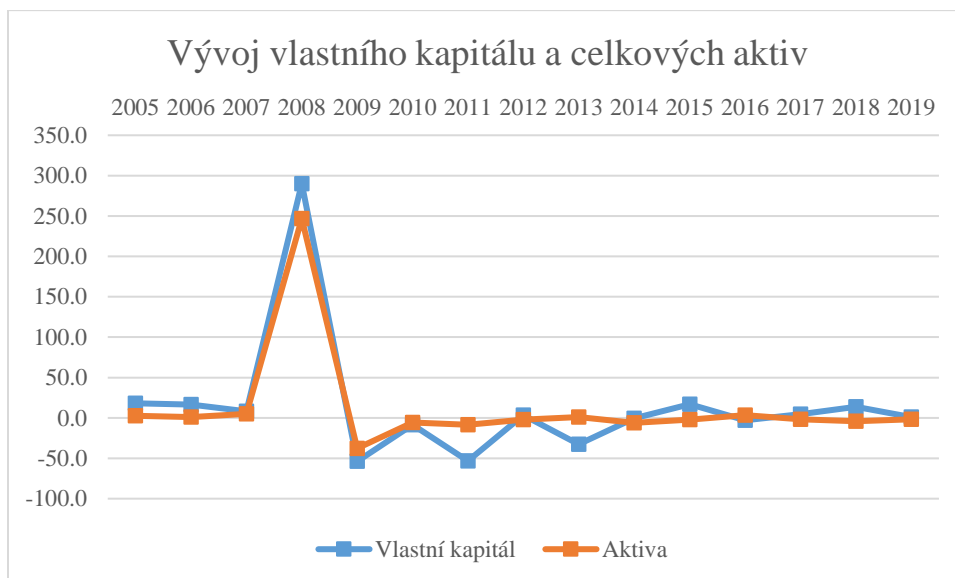
Obrázek 13: Vývoj inflace a VK ve společnosti Heineken Česká republika, a.s.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Heineken Česká republika, a.s. (2003-2019)

V roce 2008 došlo k výraznému zvýšení vlastního kapitálu oproti roku 2007, a to především z důvodu nárůstu emisního ážia a základního kapitálu. Následující rok (2009) vlastní kapitál naopak značně poklesl oproti roku 2008, jeho hodnota se snížila z 5 357 697 na 2 473 455 tis. Kč. (Heineken Česká republika, a.s., 2009) Následující roky byl vývoj vlastního kapitálu stabilnější.

Vlastní kapitál a celková aktiva

Následující graf zobrazuje vývoj vlastního kapitálu a celkových aktiv společnosti.

Obrázek 14: Vývoj VK a aktiv ve společnosti Heineken Česká republika, a.s.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Heineken Česká republika, a.s. (2004-2019)

Vývoj celkových aktiv byl stabilnější než vývoj vlastního kapitálu, výrazné zvýšení aktiv v roce 2008 oproti roku 2007 bylo zapříčiněno především položkou dlouhodobých finančních aktiv, konkrétně se jednalo o podíly v ovládaných a řízených osobách, které se zvýšily o 3 823 505 tis. Kč. (Heineken Česká republika, a.s., 2008) Byla stanovena následující hypotéza:

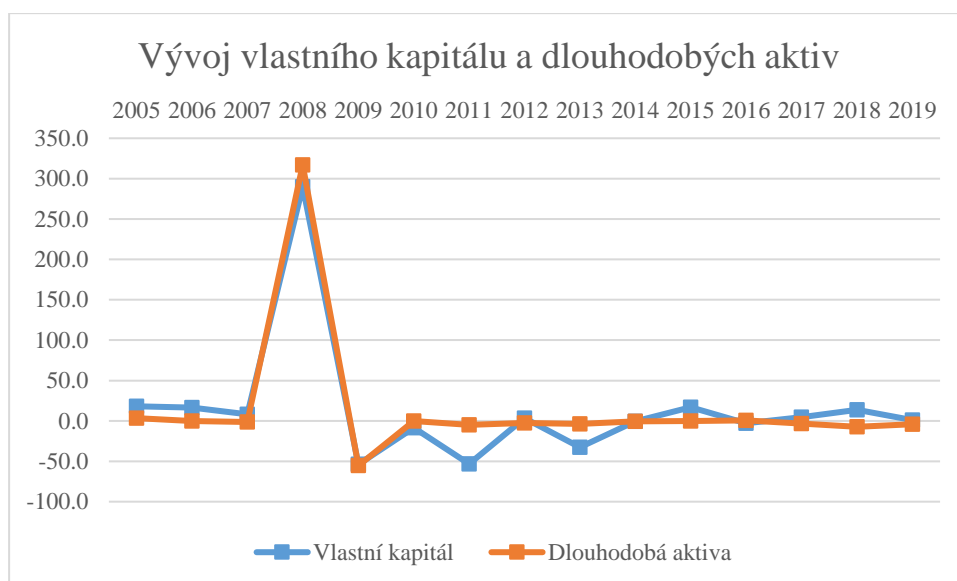
H_0 : celková aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

V případě zkoumání hodnoty celkových aktiv a vlastního kapitálu byla zjištěna p-value 0,0006, proto byla zamítnuta nulová hypotéza a bylo prokázáno na hladině významnosti 5 %, že jsou tyto dva ukazatele korelované. Hodnota koeficientu korelace je 0,7641, což indikuje silnou přímou závislost.

Vlastní kapitál a dlouhodobá aktiva

Na následujícím obrázku je zobrazen meziroční vývoj vlastního kapitálu a dlouhodobých aktiv společnosti.

Obrázek 15: Vývoj VK a DA ve společnosti Heineken Česká republika, a.s.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Heineken Česká republika, a.s. (2004-2019)

Z grafu lze zjistit, že vývoj dlouhodobých aktiv byl stabilnější než vývoj vlastního kapitálu, největší výkyv dlouhodobých aktiv byl zaznamenán v roce 2008 oproti roku předešlému, jak již bylo zmíněno u předcházejícího grafu. Byla stanovena následující hypotéza:

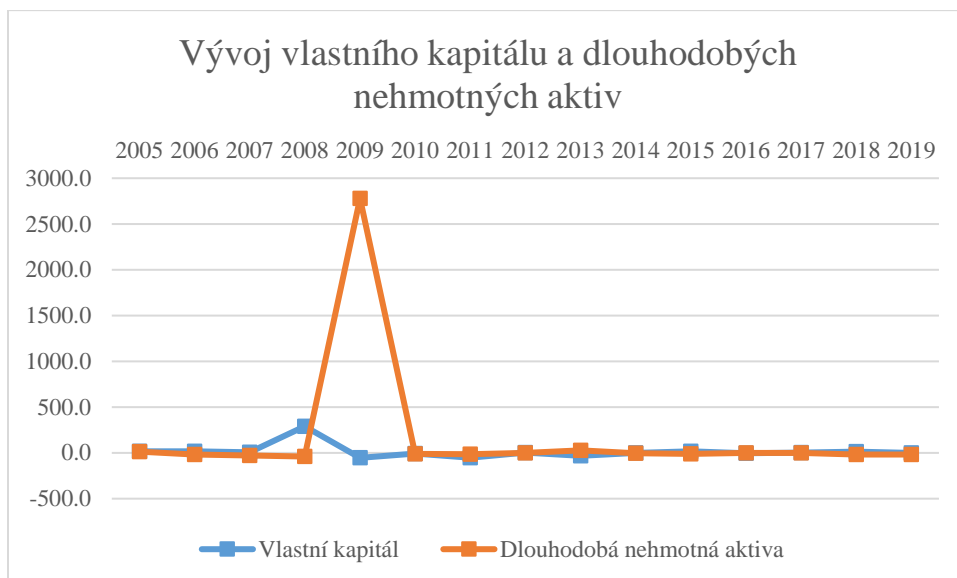
H_0 : dlouhodobá aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

Na základě korelační analýzy dlouhodobých aktiv a vlastního kapitálu byla zjištěna p-value 0,0000, proto byla zamítnuta nulová hypotéza a bylo prokázáno na hladině významnosti 5 %, že tyto dva ukazatele jsou korelované. Hodnota koeficientu korelace je 0,8599, jedná se tedy o silnou přímou závislost.

Vlastní kapitál a dlouhodobá nehmotná aktiva

Poslední sledované ukazatele, vývoj vlastního kapitálu a dlouhodobého nehmotného majetku, jsou zobrazeny v následujícím grafu.

Obrázek 16: Vývoj VK a DNA ve společnosti Heineken Česká republika, a.s.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Heineken Česká republika, a.s. (2004-2019)

Z grafu je zřejmé, že v roce 2009 došlo k výraznému nárůstu oproti předcházejícímu roku, a to o 2 778,7 %. Růst byl způsoben zvýšením položek ocenitelná práva, software a dále také ostatní a nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek. (Heineken Česká republika, a.s., 2009) Hypotéza je následující:

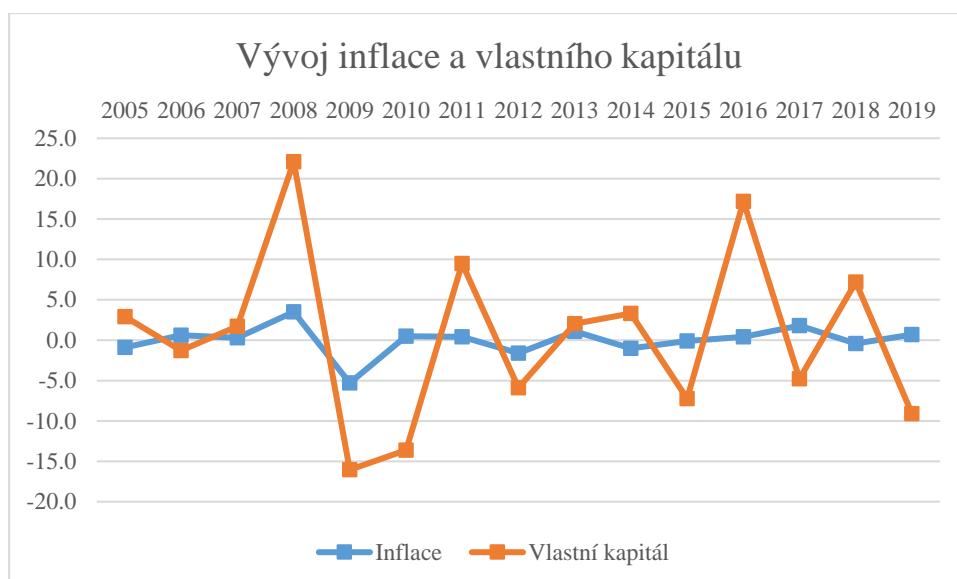
H_0 : dlouhodobá nehmotná aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

Bylo zjištěno, že p-value je ve výši 0,2334, proto nebyla na hladině významnosti 5 % zamítnuta nulová hypotéza o tom, že tyto dva ukazatele jsou nekorelované.

5.5 Mattoni 1873 a.s.

Následující graf zobrazuje meziroční vývoj inflace v České republice a rovněž vývoj vlastního kapitálu účetní jednotky.

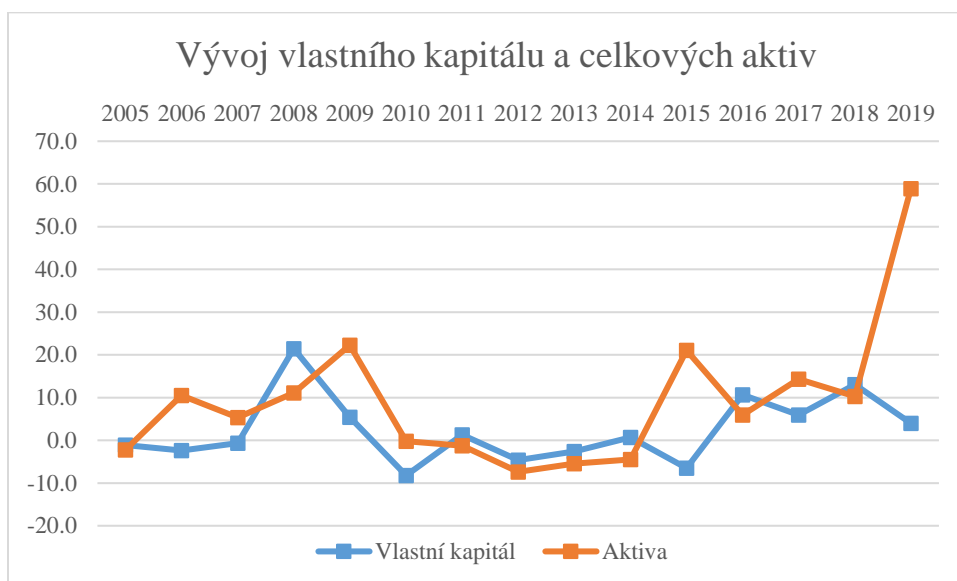
Obrázek 17: Vývoj inflace a VK ve společnosti Mattoni 1873 a.s.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Mattoni 1873 a.s. (2003-2019)

Společnost Mattoni 1873 a.s. vykazovala v roce 2008 výrazný nárůst vlastního kapitálu oproti předcházejícímu roku, a to především díky položce výsledek hospodaření minulých let a výsledek hospodaření běžného účetního období. (Mattoni 1873 a.s., 2008) Další dva roky vlastní kapitál naopak klesal z důvodu snížení výsledku hospodaření běžného účetního období. Od roku 2014 do 2019 měl vývoj vlastního kapitálu střídavě rostoucí a klesající tendenci.

Vlastní kapitál a celková aktiva

Na následujícím grafu je zachycen vývoj vlastního kapitálu a celkových aktiv společnosti.

Obrázek 18: Vývoj VK a aktiv ve společnosti Mattoni 1873 a.s.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Mattoni 1873 a.s. (2004-2019)

Z grafu je zřejmé, že k nejvýraznějšímu nárůstu celkových aktiv došlo v roce 2019 oproti roku předešlému. Tato změna byla způsobena zvýšením dlouhodobých aktiv, ale i oběžných aktiv, konkrétně pohledávek, jejichž hodnota se téměř zdvojnásobila, z 1 558 325 na 3 061 375 tis. Kč. (Mattoni 1873 a.s., 2019) Byla stanovena následující hypotéza:

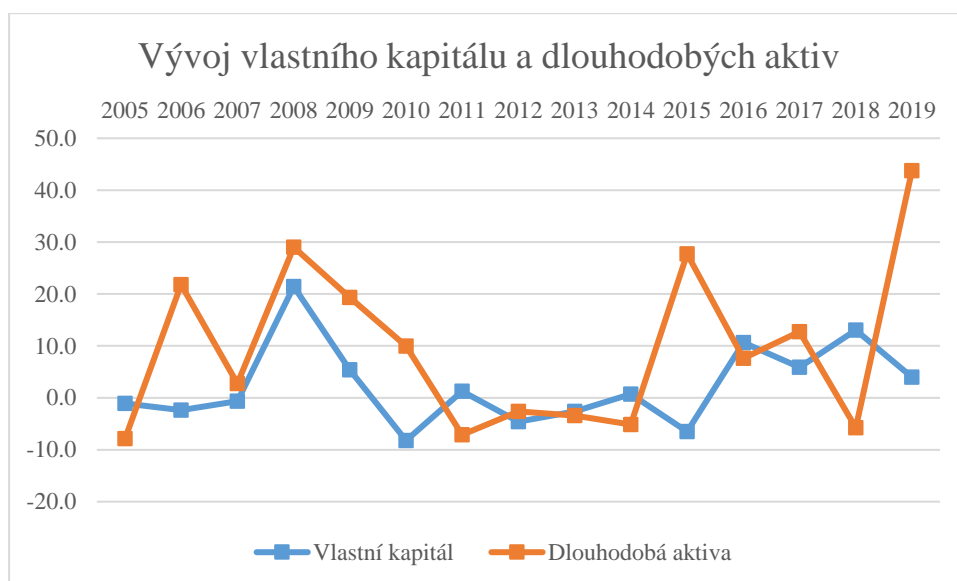
H_0 : celková aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

V případě zkoumání celkových aktiv a vlastního kapitálu byla zjištěna p-value 0,0194, proto byla zamítnuta nulová hypotéza a bylo prokázáno na hladině významnosti 5 %, že tyto dva ukazatele jsou korelované. Hodnota koeficientu korelace je 0,8408, jedná se tedy o silnou přímou závislost.

Vlastní kapitál a dlouhodobá aktiva

V následujícím grafu je uveden vývoj vlastního kapitálu a dlouhodobých aktiv společnosti Mattoni 1873 a.s.

Obrázek 19: Vývoj VK a DA ve společnosti Mattoni 1873 a.s.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Mattoni 1873 a.s. (2004-2019)

V grafu lze vidět, že největší nárůst dlouhodobých aktiv byl zaznamenán v roce 2019 oproti roku 2018, jednalo se o výrazné zvýšení dlouhodobého finančního majetku, konkrétně o zápůjčky a úvěry ovládaná nebo ovládající osoba. (Mattoni 1873 a.s., 2019) Níže je uvedena hypotéza týkající se vztahu dlouhodobých aktiv a vlastního kapitálu.

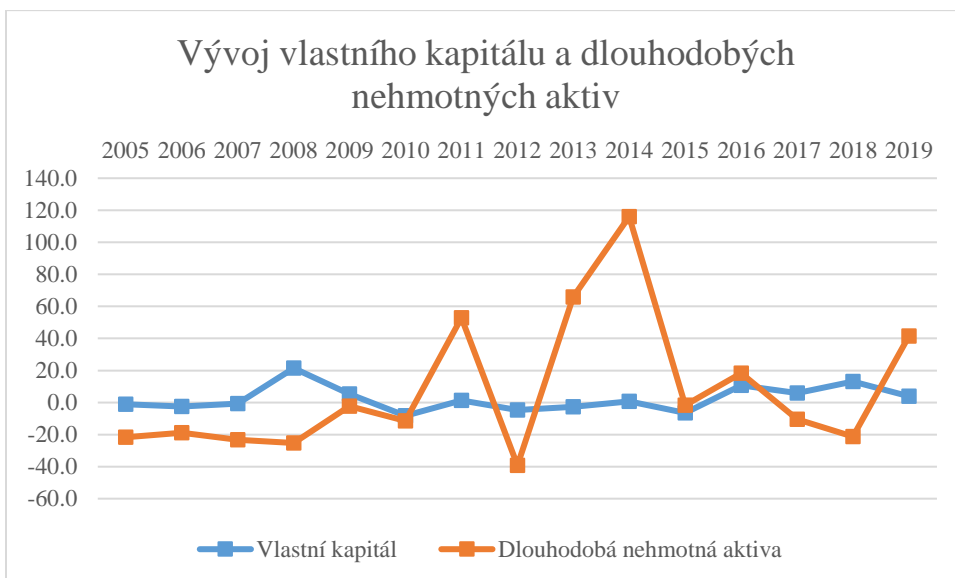
H_0 : dlouhodobá aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

V případě zkoumání korelace hodnoty dlouhodobých aktiv a vlastního kapitálu byla zjištěna p-value 0,0001, proto byla zamítnuta nulová hypotéza a bylo prokázáno na hladině významnosti 5 %, že tyto dva ukazatele jsou korelované. Hodnota koeficientu korelace je 0,8038, což značí silnou přímou závislost.

Vlastní kapitál a dlouhodobá nehmotná aktiva

Na následujícím obrázku je zobrazen vývoj vlastního kapitálu a dlouhodobých nehmotných aktiv účetní jednotky.

Obrázek 20: Vývoj VK a DNA ve společnosti Mattoni 1873 a.s.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Mattoni 1873 a.s. (2004-2019)

Z grafu je zřejmé, že vývoj dlouhodobého nehmotného majetku byl méně stabilní než vývoj vlastního kapitálu. Dlouhodobá nehmotná aktiva výrazně stoupla v roce 2014 oproti roku předcházejícímu, což bylo zapříčiněno zvýšením nedokončeného dlouhodobého nehmotného majetku a také ocenitelných práv. (Mattoni 1873 a.s., 2014) Dále následuje hypotéza:

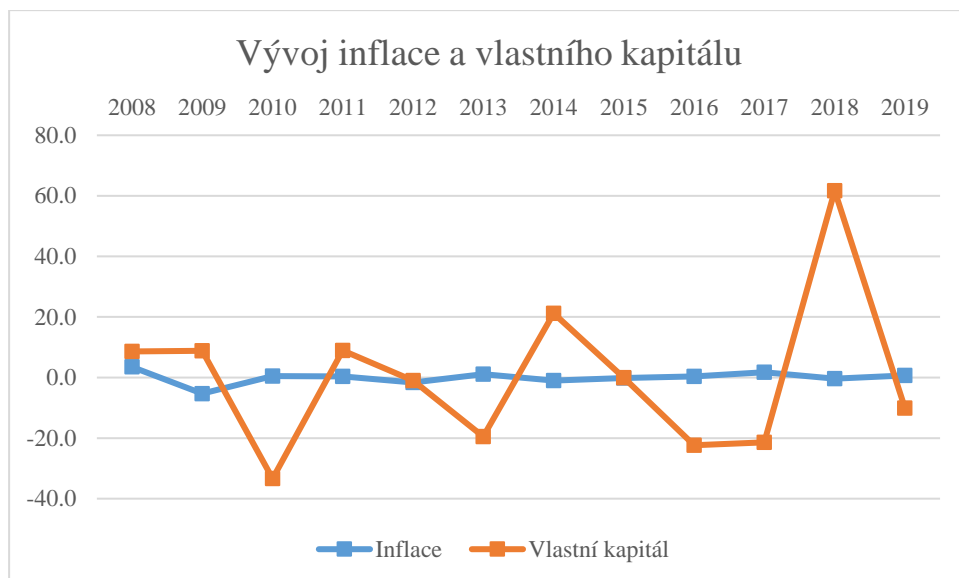
H_0 : dlouhodobá nehmotná aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

Byla zjištěna p-value 0,7955, proto nebyla na hladině významnosti 5 % zamítnuta nulová hypotéza o tom, že tyto dva ukazatele jsou nekorelované.

5.6 Kofola a.s.

Údaje o vývoji inflace a vlastního kapitálu této účetní jednotky jsou uvedeny v následujícím grafu. Tato společnost vznikla v roce 2006, proto je sledované období kratší než u ostatních obchodních korporací.

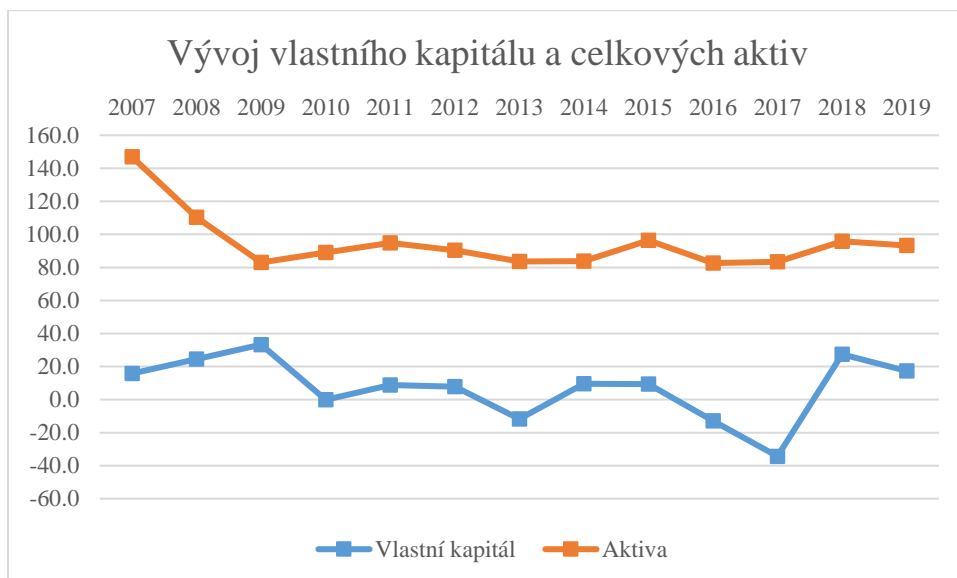
Obrázek 21: Vývoj inflace a VK společnosti Kofola a.s.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Kofola a.s. (2006-2019)

Je zřejmé, že ani v této společnosti nedocházelo k meziročnímu zvyšování kapitálu alespoň o procentní zvýšení inflace. V letech 2008 a 2009 vlastní kapitál rostl rychlejším tempem než inflace, a to především díky výsledku hospodaření. (Kofola a.s., 2019) V roce 2010 však došlo k značnému poklesu vlastního kapitálu oproti roku předcházejícím. Následující vývoj byl nadále nestabilní, střídalo se období růstu a poklesu vlastního kapitálu, například v roce 2017 došlo ke snížení kapitálu o 21,4% oproti roku 2016, to však bylo způsobeno snížením položky nerozdělený zisk minulých let z 234 077 tis. Kč na nulu. (Kofola a.s., 2017) Další rok (2018) došlo k výraznému nárůstu vlastního kapitálu oproti roku 2017, a to o 61,7%.

Vlastní kapitál a celková aktiva

Následující graf zobrazuje vývoj vlastního kapitálu a celkových aktiv společnosti.

Obrázek 22: Vývoj VK a aktiv společnosti Kofola a.s.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Kofola a.s. (2006-2019)

Kofola a.s. jako jediná ze sledovaných účetních jednotek vykazovala po celé sledované období pouze přírůstky celkových aktiv. Nejmenší nárůst celkových aktiv byl zaznamenán v roce 2016, kdy vzrostla o 82 % oproti roku předešlému, a naopak nejvýraznější nárůst nastal v roce 2007, kdy došlo k navýšení aktiv o 146 % oproti roku předešlému. Závislost byla zkoumána na základě následující hypotézy:

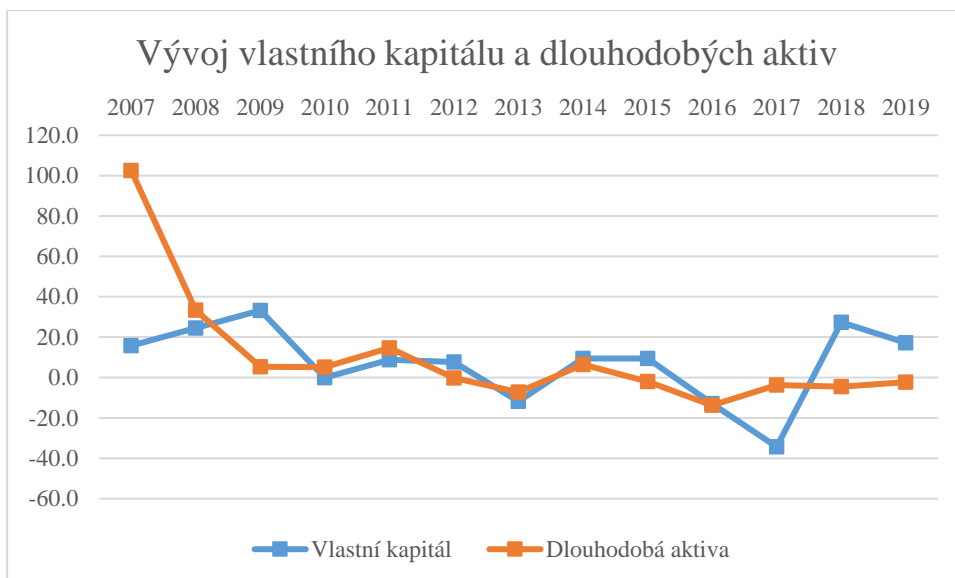
H_0 : celková aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

V případě zkoumání korelace celkových aktiv a vlastního kapitálu byla zjištěna p-value 0,0194, proto byla zamítnuta nulová hypotéza a bylo prokázáno na hladině významnosti 5 %, že tyto dva ukazatele jsou korelované. Hodnota koeficientu korelace je 0,6145, což značí přímou, spíše silnější závislost.

Vlastní kapitál a dlouhodobá aktiva

V následujícím grafu je zachycen meziroční vývoj vlastního kapitálu a dlouhodobých aktiv společnosti.

Obrázek 23: Vývoj VK a DA společnosti Kofola a.s.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Kofola a.s. (2006-2019)

Lze vidět, že vývoj dlouhodobých aktiv měl narozdíl od celkových aktiv i klesající tendenci. V roce 2007 došlo k výraznému nárůstu oproti roku přecházejícímu, menší nárůsty byly zaznamenány také v následujících letech, až do roku 2012, kdy byl zaznamenán první, již zmíněný, meziroční pokles. Hypotéza týkající se vztahu dlouhodobých aktiv a vlastního kapitálu je následující:

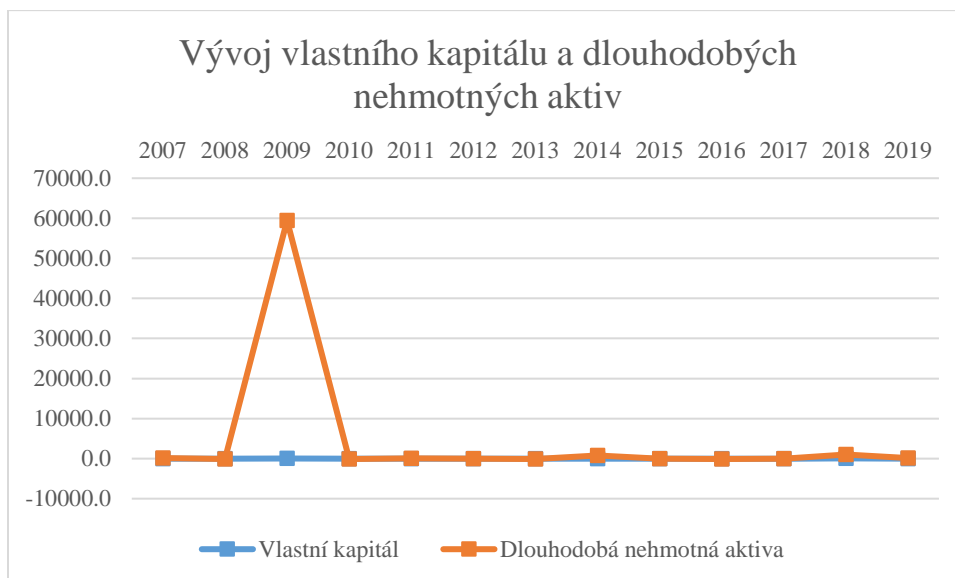
H_0 : dlouhodobá aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

Byla zjištěna p-value 0,0001, proto byla zamítnuta nulová hypotéza a na hladině významnosti 5 % bylo prokázáno, že tyto dva ukazatele jsou korelované. Hodnota koeficientu korelace vyšla 0,8511 což indikuje silnou přímou závislost.

Vlastní kapitál a dlouhodobá nehmotná aktiva

Meziroční změny vlastního kapitálu a dlouhodobých nehmotných aktiv zobrazuje následující graf.

Obrázek 24: Vývoj VK a DNA ve společnosti Kofola a.s.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Kofola a.s. (2006-2019)

U nehmotných aktiv této společnosti docházelo k výrazným meziročním změnám. V roce 2009 vzrostla oproti předcházejícímu roku téměř o 59 447 %, a to ze 45 na 26 796 tis. Kč. Nárůst byl způsoben poskytnutými zálohami na nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek, které byly ve výši 26 720 tis. Kč. (Kofola a.s., 2009) Následně nehmotná aktiva střídavě rostla a klesala, a to zásadně, avšak z grafu to není příliš zřejmé právě kvůli výraznému růstu v roce 2009. K navýšení hodnoty nehmotných aktiv došlo například i v roce 2008, kdy se zvýšila o 1 041,9 %. Byla stanovena následující hypotéza:

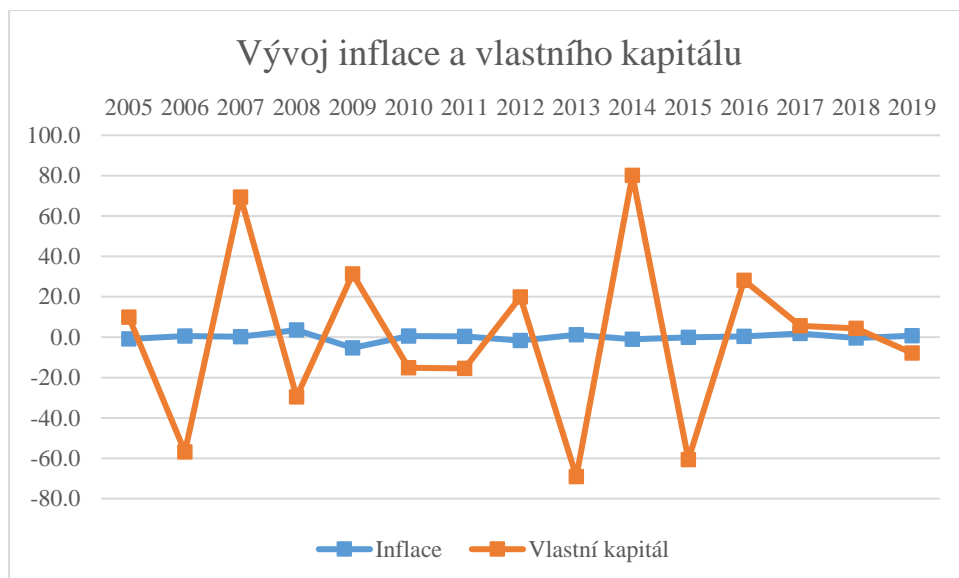
H_0 : dlouhodobá nehmotná aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

Vzhledem k tomu, že byla zjištěna p-value 0,7955, proto nebyla na hladině významnosti 5 % zamítnuta nulová hypotéza o tom, že tyto dva ukazatele jsou nekorelované.

5.7 Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s.

Následující graf zachycuje údaje o meziročních změnách inflace a vlastního kapitálu společnosti Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s.

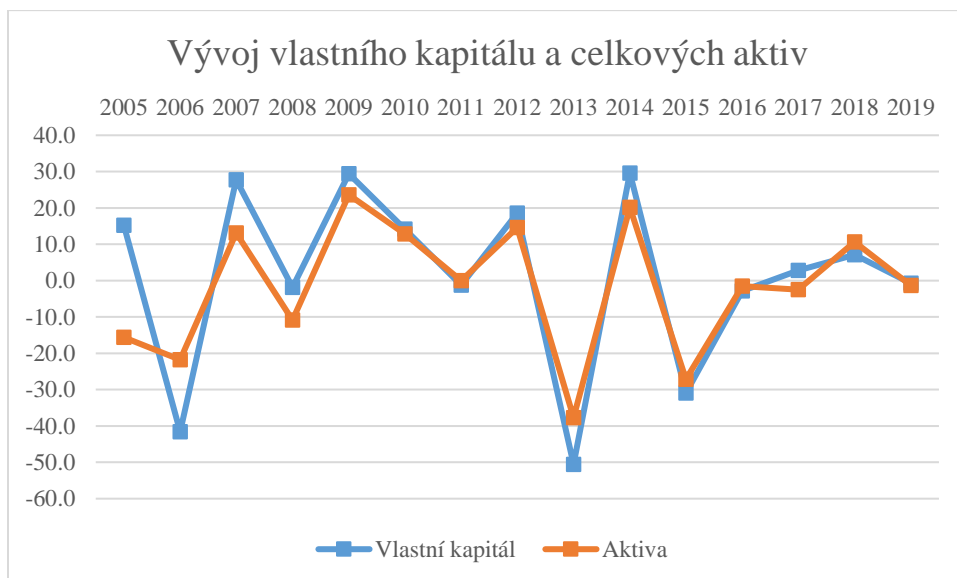
Obrázek 25: Vývoj inflace a VK ve společnosti Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s. (2003-2019)

V grafu lze vidět, že za sledované období došlo k výrazným poklesům, a to především v roce 2006 oproti roku 2005 (účetní jednotka vykazovala záporný výsledek hospodaření). Dále byl zaznamenán pokles také v letech 2013 (oproti roku 2012) a 2015 (oproti roku 2014), kdy došlo ke snížení hospodářského výsledku. (Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s., 2006, 2015) Z grafu je zřejmé, že dlouhodobě ke zvyšování vlastního kapitálu alespoň o meziroční změnu inflace nedocházelo.

Vlastní kapitál a celková aktiva

Vývoj vlastního kapitálu a celkových aktiv účetní jednotky je zachycen v následujícím grafu.

Obrázek 26: Vývoj VK a aktiv ve společnosti Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s. (2004-2019)

Z grafu je zřejmé, že největší pokles aktiv byl zaznamenán v roce 2013 oproti roku 2012, což bylo zapříčiněno především snížením položky pohledávky za upsaný základní kapitál. (Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s., 2013) V tomto roce došlo rovněž k nejvýraznějšímu poklesu vlastního kapitálu. Byla stanovena následující hypotéza:

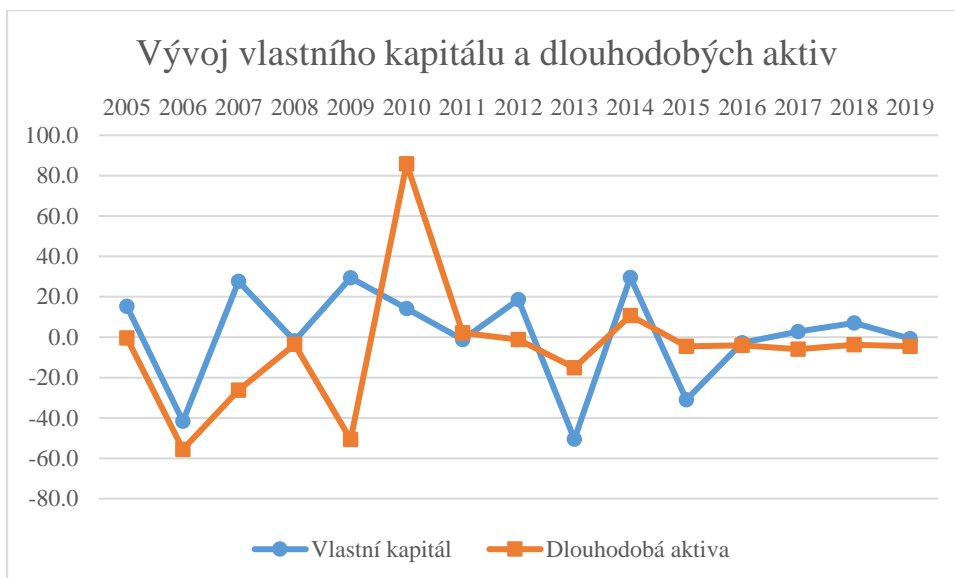
H_0 : celková aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

V případě zkoumání korelace hodnoty celkových aktiv a vlastního kapitálu byla zjištěna p-value 0,0000, proto byla zamítnuta nulová hypotéza a bylo prokázáno na hladině významnosti 5 %, že tyto dva ukazatele jsou korelované. Hodnota koeficientu korelace vyšla 0,9334, což značí silnou přímou závislost.

Vlastní kapitál a dlouhodobá aktiva

Na následujícím grafu je zachycen vývoj vlastního kapitálu a dlouhodobých aktiv společnosti Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s.

Obrázek 27: Vývoj VK a DA ve společnosti Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s. (2004-2019)

K výrazným poklesům dlouhodobých aktiv došlo v letech 2006 a 2009, načež v roce 2010 se vykazovaná dlouhodobá aktiva zvýšila téměř o 86 procent oproti roku předcházejícímu, a to z důvodu nárůstu nedokončeného dlouhodobého majetku. (Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s., 2010) Byla stanovena následující hypotéza:

H_0 : dlouhodobá aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

Byla zjištěna p-value 0,3603, proto nebyla na hladině významnosti 5 % zamítnuta nulová hypotéza o tom, že tyto dva ukazatele jsou nekorelované.

Vlastní kapitál a dlouhodobá nehmotná aktiva

Na následujícím grafu je zobrazen vývoj vlastního kapitálu a dlouhodobého nehmotného majetku účetní jednotky.

Obrázek 28: Vývoj VK a DNA ve společnosti Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s. (2004-2019)

Z grafu je zřejmé, že vývoj vlastního kapitálu byl stabilnější než vývoj dlouhodobých nehmotných aktiv. V roce 2008 došlo k významnému nárůstu nehmotných aktiv oproti roku předešlému, zvýšila se o 192,5 %, což bylo způsobeno především zvýšením nedokončeného dlouhodobého nehmotného majetku. (Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s., 2008) Byla stanovena následující hypotéza:

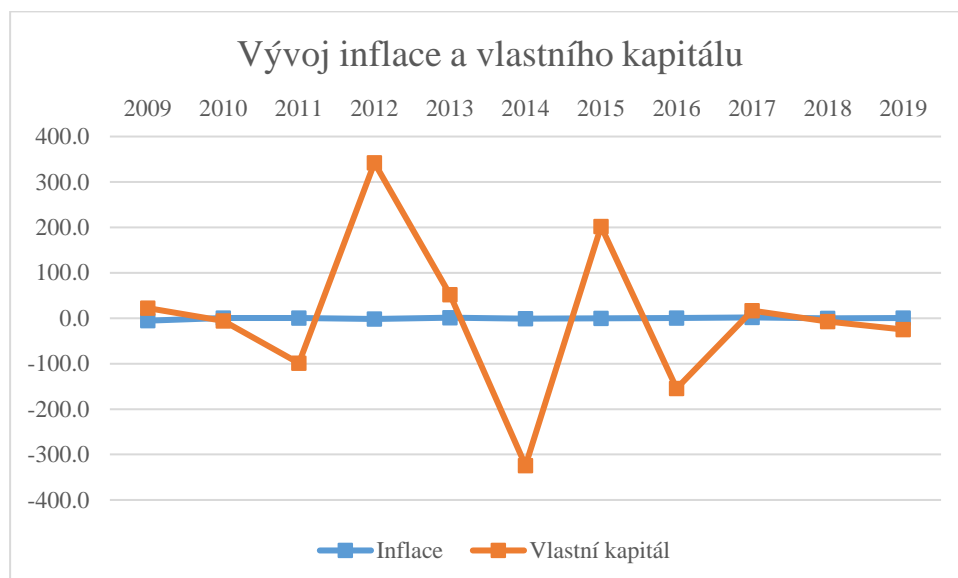
H_0 : dlouhodobá nehmotná aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

Na základě korelace dlouhodobých nehmotných aktiv a vlastního kapitálu byla zjištěna p-value 0,0481. Následně byla jako u všech testovaných hypotéz provedena i analýza reziduí, kde p-value vyšla 0,3250, proto nebyla na hladině významnosti 5 % zamítnuta nulová hypotéza o tom, že tyto dva ukazatele jsou nekorelované, jednalo se tedy pouze o klamnou korelaci, která může nastat například z důvodu paralelismu časových řad nebo závislosti uspořádání prvků v časové řadě.

5.8 STOCK Plzeň-Božkov s.r.o.

Následující graf zobrazuje údaje o vývoji inflace a vlastního kapitálu účetní jednotky. Tato společnost byla založena v roce 2007, proto je sledované období kratší než patnáct let.

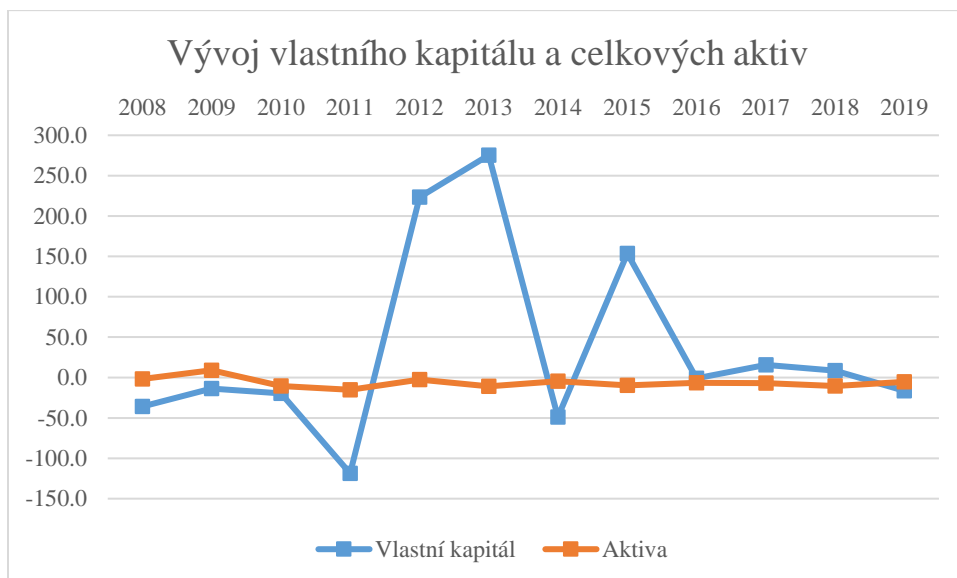
Obrázek 29: Vývoj inflace a VK ve společnosti STOCK Plzeň-Božkov s.r.o.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti STOCK Plzeň-Božkov s.r.o. (2007-2019)

Z grafu je zřejmé, že vývoj vlastního kapitálu byl nestabilní, nedocházelo ke každoročnímu navyšování vlastního kapitálu. Vlastní kapitál výrazněji vzrostl v letech 2012 oproti roku předcházejícímu (došlo ke zvýšení ostatních kapitálových fondů), 2013 oproti roku 2012 (byl navýšen základní kapitál). Dále také v roce 2015 oproti předešlému roku (opět došlo ke zvýšení ostatních kapitálových fondů). (Stock Plzeň-Božkov s.r.o., 2012-2015)

Vlastní kapitál a celková aktiva

Na následujícím obrázku jsou zobrazeny meziroční změny vlastního kapitálu a celkových aktiv.

Obrázek 30: Vývoj VK a aktiv ve společnosti STOCK Plzeň-Božkov s.r.o.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti STOCK Plzeň-Božkov s.r.o. (2007-2019)

Vývoj aktiv společnosti STOCK Plzeň-Božkov s.r.o. měl po celé sledované období klesající tendenci, kromě roku 2009, kdy celková aktiva mírně vzrostla oproti předcházejícímu roku. Z grafu je zřejmé, že ve srovnání s vývojem vlastního kapitálu se celková aktiva vyvíjela stabilněji. Byla stanovena následující hypotéza:

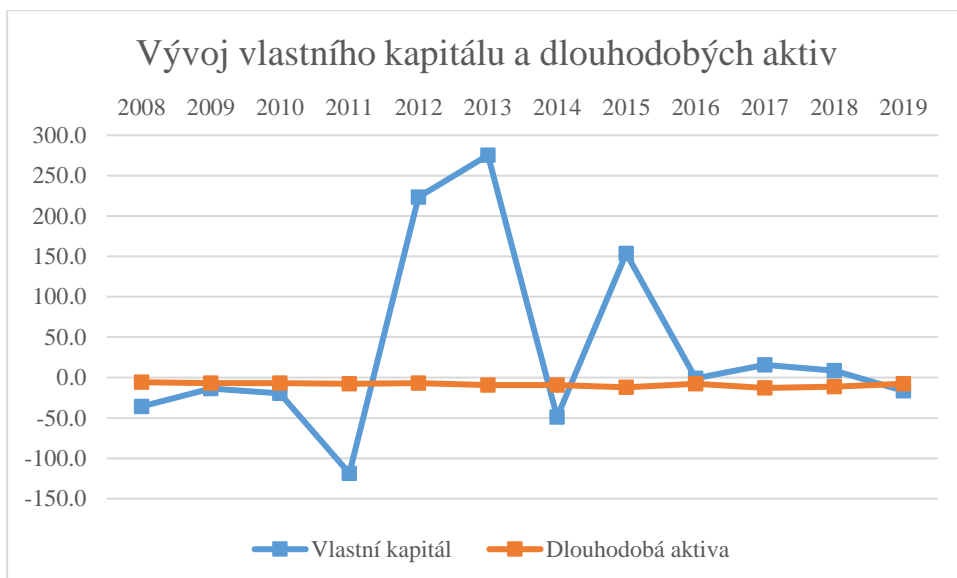
H_0 : celková aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

V případě zkoumání korelace hodnoty celkových aktiv a vlastního kapitálu byla zjištěna p-value 0,7095, proto nebyla na hladině významnosti 5 % zamítnuta nulová hypotéza o tom, že tyto dva ukazatele jsou nekorelované.

Vlastní kapitál a dlouhodobá aktiva

Vývoj vlastního kapitálu a dlouhodobých aktiv účetní jednotky je uveden v následujícím grafu.

Obrázek 31: Vývoj VK a DA ve společnosti STOCK Plzeň-Božkov s.r.o.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti STOCK Plzeň-Božkov s.r.o. (2007-2019)

Z grafu je zřejmé, že dlouhodobá aktiva po celé sledované období mírně klesala. Jednalo se meziroční poklesy ve výši přibližně 6 až 13 procent. Byla stanovena následující hypotéza:

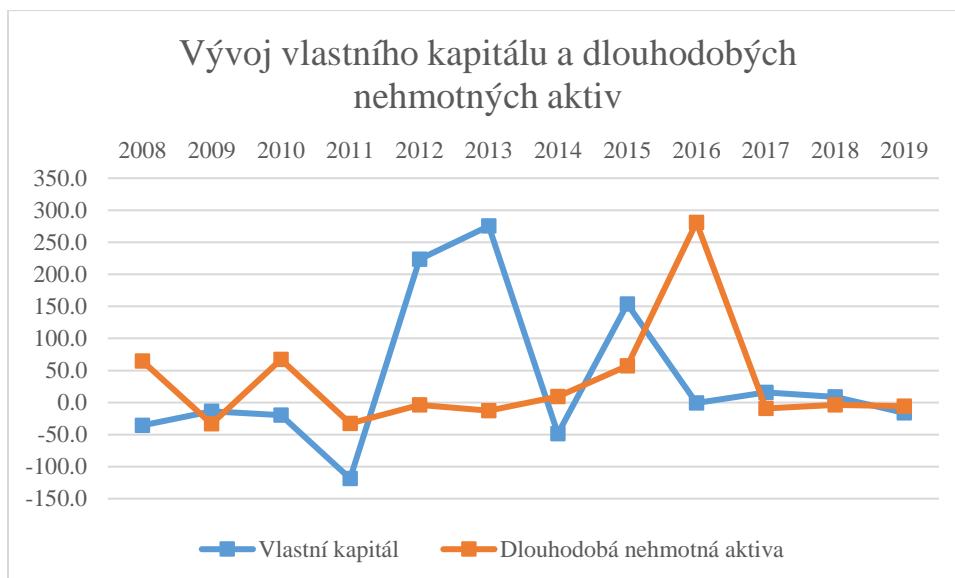
H_0 : dlouhodobá aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

Bylo zjištěno, že p-value činila 0,6437, proto nebyla na hladině významnosti 5 % zamítnuta nulová hypotéza o tom, že tyto dva ukazatele jsou nekorelované.

Vlastní kapitál a dlouhodobá nehmotná aktiva

Poslední graf týkající se společností STOCK Plzeň-Božkov s.r.o. poskytuje informace o vývoji vlastního kapitálu a dlouhodobých nehmotných aktiv.

Obrázek 32: Vývoj VK a DNA ve společnosti STOCK Plzeň-Božkov s.r.o.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti STOCK Plzeň-Božkov s.r.o. (2007-2019)

Vývoj dlouhodobých nehmotných aktiv nebyl tak stabilní, jako vývoj aktiv celkových či dlouhodobých. Docházelo i k výraznějšímu meziročnímu růstu, a to hned v prvním sledovaném roce 2008 oproti roku 2007. Nejvýznamnější nárůst byl zaznamenán v roce 2016 oproti roku předcházejícímu, který byl způsoben zvýšením položky ostatní ocenitelná práva. (Stock Plzeň-Božkov s.r.o., 2016) Hypotéza o vztahu veličin je následující:

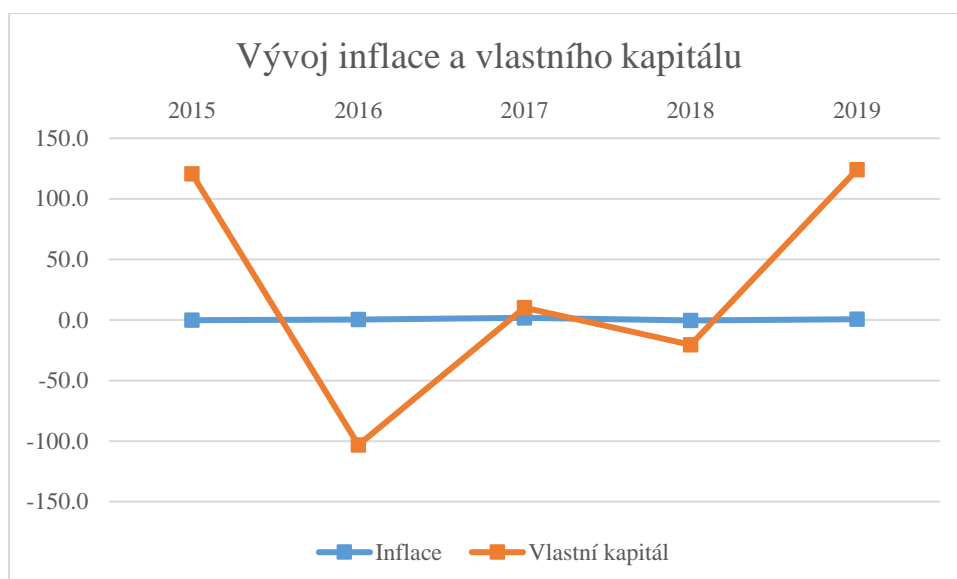
H_0 : dlouhodobá nehmotná aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

Byla zjištěna p-value 0,4318, proto nebyla na hladině významnosti 5 % zamítnuta nulová hypotéza o tom, že tyto dva ukazatele jsou nekorelované.

5.9 Pivovary Staropramen s.r.o.

Vzhledem k tomu, že tato společnost byla zapsána do obchodního rejstříku dne 20. června 2012, bude sledované období vývoje zkoumaných položek kratší. První údaje pro zpracování této práce byly zveřejněny v účetní závěrce k 31.12.2013 (za období od vzniku společnosti). Následující graf zobrazuje vývoj inflace a vlastního kapitálu.

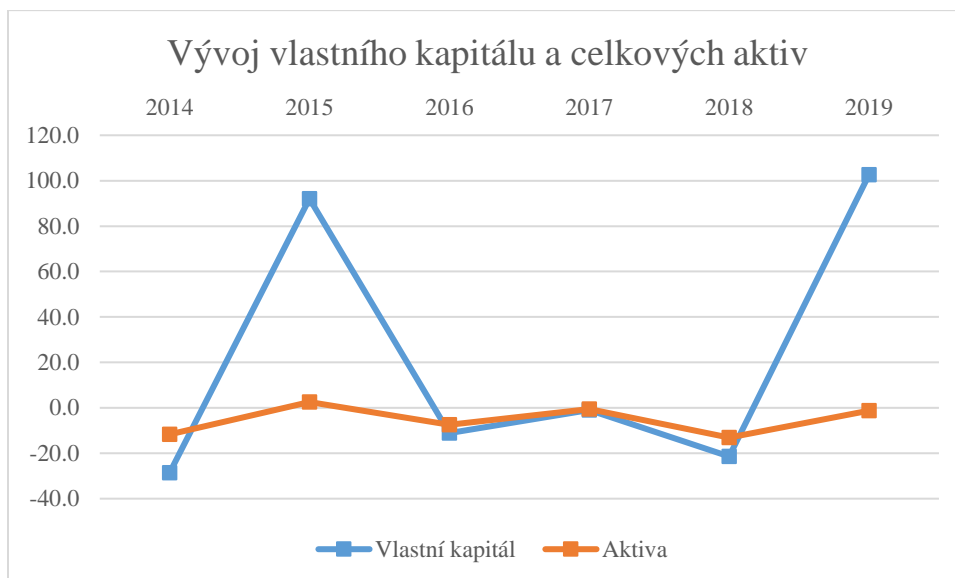
Obrázek 33: Vývoj inflace a VK ve společnosti Pivovary Staropramen s.r.o.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Pivovary Staropramen s.r.o. (2013-2019)

Z grafu je zřejmé, že ve třech sledovaných letech došlo k meziročnímu nárůstu vlastního kapitálu. V roce se 2015 se narozdíl od roku předcházejícího podařilo účetní jednotce dosáhnout kladného výsledku hospodaření, v následujícím roce však společnost vykazovala ztrátu. V roce 2019 byl vykázáný výsledek hospodaření kladný, a to ve výši 652 milionů Kč. (Pivovary Staropramen s.r.o., 2015, 2019)

Vlastní kapitál a celková aktiva

Na následujícím grafu je zobrazen vývoj vlastního kapitálu a celkových aktiv.

Obrázek 34: Vývoj VK a aktiv ve společnosti Pivovary Staropramen s.r.o.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Pivovary Staropramen s.r.o. (2013-2019)

Celková aktiva se vyvíjela stabilněji než vlastní kapitál. Meziroční růst byl však zaznamenán pouze v roce 2015 kdy aktiva vzrostla o 2,6 % oproti roku 2014, což bylo zapříčiněno zvýšením dlouhodobého finančního majetku, konkrétně podíly – ovládaná osoba. Byla stanovena následující hypotéza:

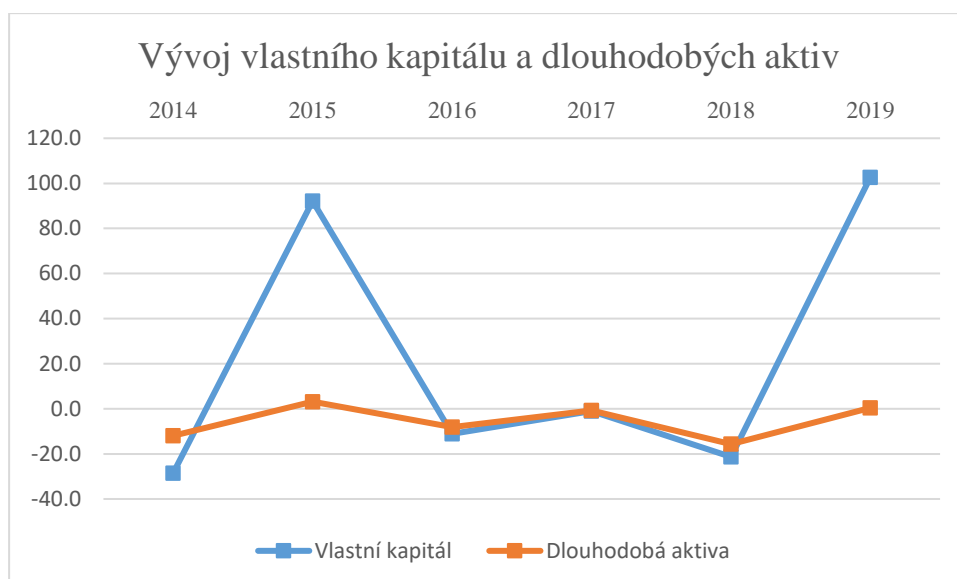
H_0 : celková aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

V případě zkoumání korelace hodnoty celkových aktiv a vlastního kapitálu byla zjištěna p-value 0,1564, proto nebyla na hladině významnosti 5 % zamítnuta nulová hypotéza o tom, že tyto dva ukazatele jsou nekorelované.

Vlastní kapitál a dlouhodobá aktiva

Následující graf zobrazuje vývoj vlastního kapitálu a dlouhodobých aktiv společnosti.

Obrázek 35: Vývoj VK a DA ve společnosti Pivovary Staropramen s.r.o.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Pivovary Staropramen s.r.o. (2013-2019)

Dlouhodobá aktiva měla rostoucí tendenci v roce 2015, oproti roku 2014 se zvýšila o 3,2 %. Důvod nárůstu je uveden u přecházejícího grafu. Dále se zvýšila také v roce 2019, kdy vzrostla oproti roku 2018 o 0,4 procent. Byla stanovena hypotéza:

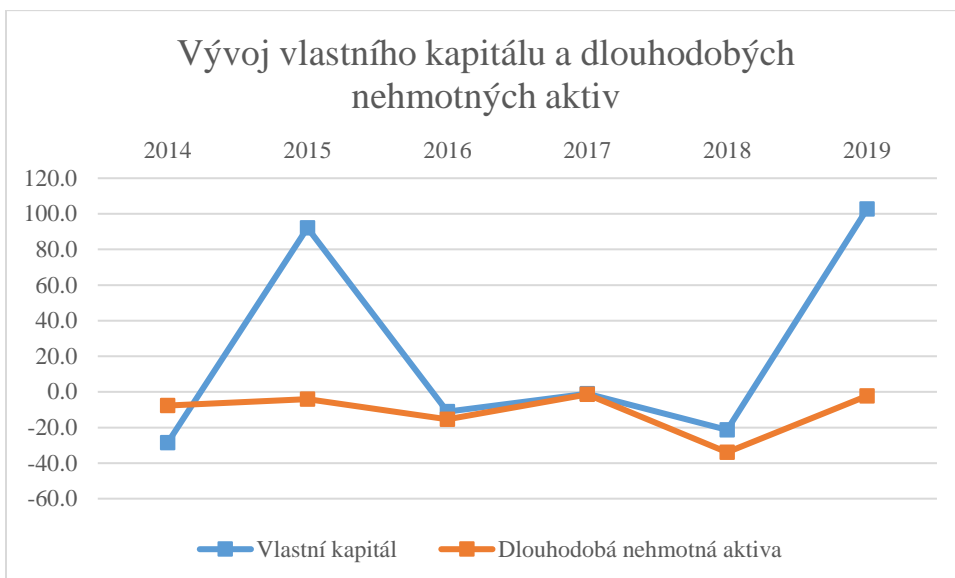
H_0 : dlouhodobá aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

Při zkoumání korelace hodnoty dlouhodobých aktiv a vlastního kapitálu byla zjištěna p-value 0,1799, proto nebyla na hladině významnosti 5 % zamítnuta nulová hypotéza o tom, že tyto dva ukazatele jsou nekorelované.

Vlastní kapitál a dlouhodobá nehmotná aktiva

Vývoj vlastního kapitálu a dlouhodobých nehmotných aktiv je zachycen v následujícím grafu.

Obrázek 36: Vývoj VK a DNA ve společnosti Pivovary Staropramen s.r.o.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Pivovary Staropramen s.r.o. (2013-2019)

Nehmotná aktiva společnosti po celou dobu meziročně klesala, nejvýrazněji poklesla v roce 2018 oproti roku předešlému, což bylo zapříčiněno především snížením hodnoty goodwillu, který je postupně odepisován. (Pivovary Staropramen s.r.o., 2018) Hypotéza byla stanovena následovně:

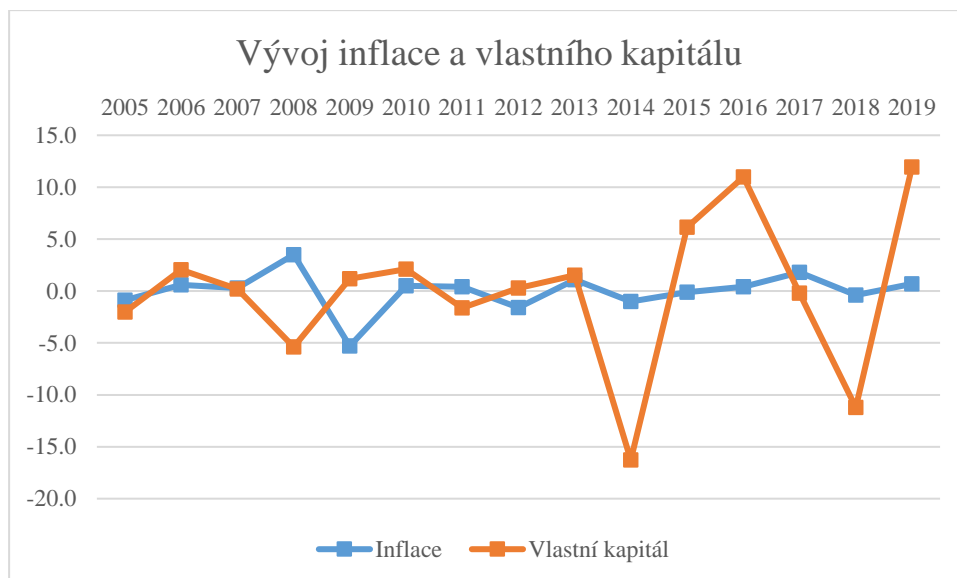
H_0 : dlouhodobá nehmotná aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

Byla zjištěna p-value 0,2876, proto nebyla na hladině významnosti 5 % zamítnuta nulová hypotéza o tom, že tyto dva ukazatele jsou nekorelované.

5.10 Budějovický Budvar n.p.

Následující graf zobrazuje vývoj inflace a vlastního kapitálu společnosti.

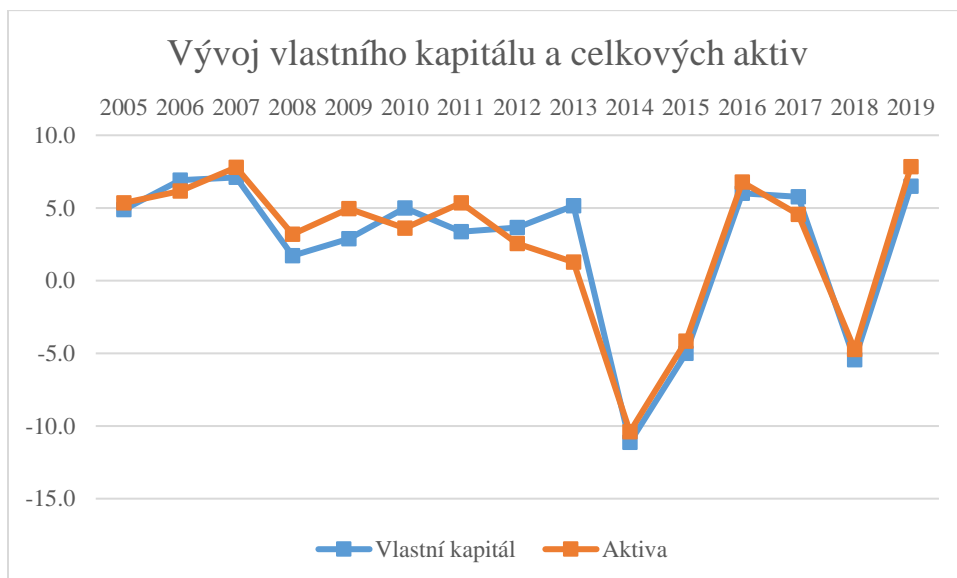
Obrázek 37: Vývoj inflace a VK ve společnosti Budějovický Budvar n.p.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Budějovický Budvar n.p. (2003-2019)

Z grafu je zřejmé, že stejně jako většina vybraných obchodních korporací i tato vykazovala nestabilní vývoj vlastního kapitálu ve srovnání s vývojem inflace. Pokles v roce 2014 oproti roku předcházejícímu byl způsoben snížením položky nerozdělený zisk minulých let, ze stejného důvodu došlo ke snížení vlastního kapitálu i v roce 2018 oproti roku 2017. (Budějovický Budvar n.p., 2014, 2018) V této společnosti tedy rovněž jako v ostatních účetních jednotkách nedocházelo k uchování kapitálu.

Vlastní kapitál a celková aktiva

Meziroční vývoj vlastního kapitálu a celkových aktiv je zobrazen v následujícím grafu.

Obrázek 38: Vývoj VK a aktiv ve společnosti Budějovický Budvar n.p.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Budějovický Budvar n.p. (2004-2019)

Z grafu je zřejmé, že pokud došlo ke zvýšení vlastního kapitálu, zvýšila se rovněž i hodnota aktiv, stejně tak v případě poklesu vlastního kapitálu došlo i k poklesu aktiv. Výrazný propad aktiv v roce 2014 oproti roku předcházejícímu byl způsoben úbytkem oběžných aktiv (především krátkodobého finančního majetku) a rovněž také dlouhodobých aktiv. (Budějovický Budvar n.p., 2014) Byla stanovena následující hypotéza:

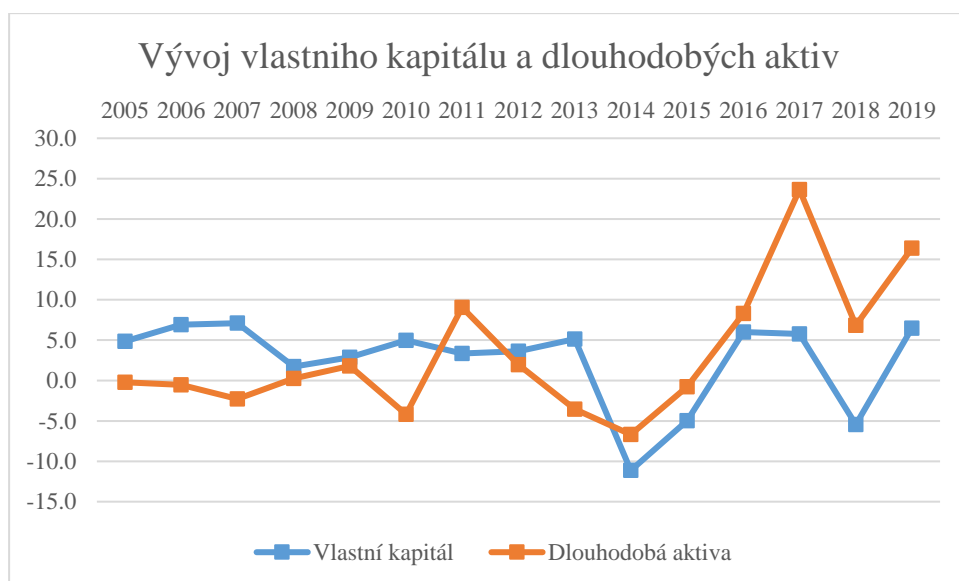
H_0 : celková aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

Při zkoumání korelace hodnoty celkových aktiv a vlastního kapitálu byla zjištěna p-value 0,0000, na základě toho byla zamítnuta nulová hypotéza a bylo prokázáno na hladině významnosti 5 %, že tyto dva ukazatele jsou korelované. Hodnota koeficientu korelace je 0,9916, jedná se o silnou přímou závislost.

Vlastní kapitál a dlouhodobá aktiva

Následující graf zobrazuje vývoj vlastního kapitálu a dlouhodobých aktiv.

Obrázek 39: Vývoj VK a DA ve společnosti Budějovický Budvar n.p.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Budějovický Budvar n.p. (2004-2019)

Nejvyšší nárůst dlouhodobých aktiv byl vykázán v roce 2017 oproti roku předešlému, jeho příčinou bylo zvýšení položek poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek a nedokončený dlouhodobý hmotný majetek. (Budějovický Budvar n.p., 2017) Hypotéza týkající se vztahu vlastního kapitálu a dlouhodobých aktiv je následující:

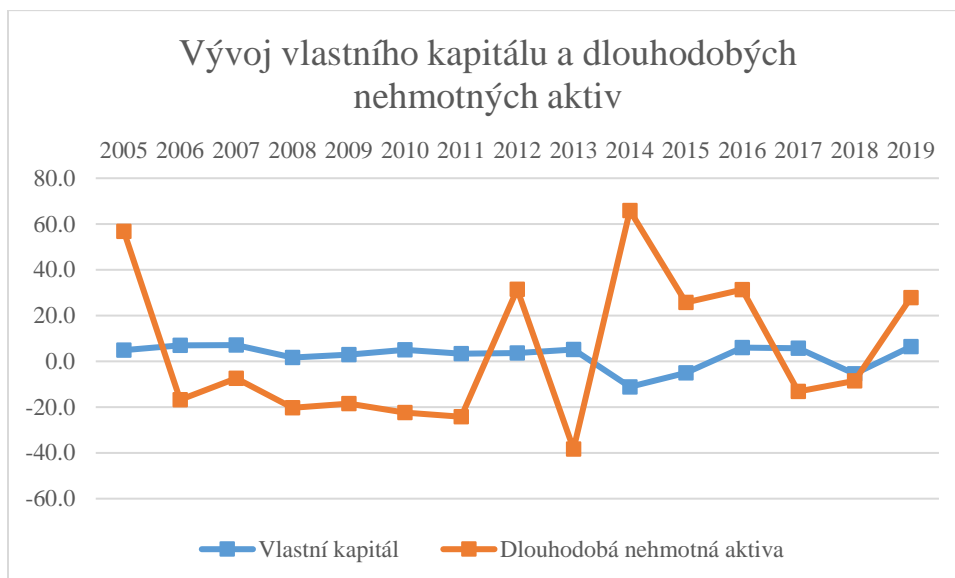
H_0 : dlouhodobá aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

Byla zjištěna p-value 0,1160, proto nebyla na hladině významnosti 5 % zamítnuta nulová hypotéza o tom, že tyto dva ukazatele jsou nekorelované.

Vlastní kapitál a dlouhodobá nehmotná aktiva

Dále bude uveden graf, na kterém je zobrazen vývoj vlastního kapitálu a dlouhodobých nehmotných aktiv ve společnosti Budějovický Budvar n.p.

Obrázek 40: Vývoj VK a DNA ve společnosti Budějovický Budvar n.p.

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv společnosti Budějovický Budvar n.p. (2004-2019)

Z grafu je zřejmé, že dlouhodobá nehmotná aktiva rostla a klesala výrazněji, než tomu bylo u vlastního kapitálu. V prvním sledovaném roce nehmotná aktiva výrazně vzrostla oproti předcházejícímu roku, což bylo způsobeno nárůstem položky software a poté dalších šest let následoval pokles. (Budějovický Budvar n.p., 2005) Další výrazné nárůsty nehmotného majetku byly zaznamenány v letech 2012 a 2014. Byla stanovena následující hypotéza:

H_0 : dlouhodobá nehmotná aktiva a vlastní kapitál jsou nekorelované veličiny

H_1 : non H_0

P-value byla ve výši 0,0022. Na základě toho byla zamítnuta nulová hypotéza a na hladině významnosti 5 % bylo prokázáno, že tyto dva ukazatele jsou korelované. Hodnota koeficientu korelace vyšla 0,4087, což indikuje spíše slabší, přímou závislost.

5.11 Shrnutí

Bylo ověřeno, zda v deseti vybraných účetních jednotkách dochází k uchování kapitálu. Ani jedna z nich nevykazovala po celé sledované období zvyšování vlastního kapitálu alespoň o meziroční změnu míry inflace. Růstem inflace se snižuje skutečně dosažený zisk obchodních korporací a vlastní kapitál vlivem inflace ztrácí hodnotu. Šetřením bylo potvrzeno, že při neexistenci norem, které by vyžadovaly uchování kapitálu, ho tyto společnosti nedodrží. Vzhledem k tomu, že se jedná o největší firmy odvětví, lze se obávat,

že ani malé účetní jednotky uchování kapitálu příliš nectí. Dále byl zkoumán vztah mezi sledovanými veličinami pomocí korelační analýzy, jejíž výsledky jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 28: Výsledky korelační analýzy jednotlivých veličin ve vybraných společnostech

Název společnosti	Vlastní kapitál a aktiva	Vlastní kapitál a dlouhodobá aktiva	Vlastní kapitál a dlouhodobá nehmotná aktiva
	Hodnota korelačního koeficientu	Hodnota korelačního koeficientu	Hodnota korelačního koeficientu
Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o.	nekorelované	nekorelované	nekorelované
	x	x	x
Plzeňský prazdroj, a.s.	korelované	korelované	nekorelované
	0,9072	0,9077	x
Bohemia Sekt, s.r.o.	korelované	korelované	nekorelované
	0,7679	0,5618	x
Heineken Česká republika, a.s.	korelované	korelované	nekorelované
	0,7641	0,8599	x
Mattoni 1873 a.s.	korelované	korelované	nekorelované
	0,8408	0,8038	x
Kofola a.s.	korelované	korelované	nekorelované
	0,6145	0,8511	x
Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s.	korelované	nekorelované	nekorelované
	0,9334	x	x
STOCK Plzeň-Božkov s.r.o.	nekorelované	nekorelované	nekorelované
	x	x	x
Pivovary Staropramen s.r.o.	nekorelované	nekorelované	nekorelované
	x	x	x
Budějovický Budvar n.p.	korelované	nekorelované	korelované
	0,9916	x	0,4087

Zdroj: vlastní zpracování

V tabulce je uvedeno, že vlastní kapitál a celková aktiva jsou u většiny společností korelované veličiny, s růstem/poklesem vlastního kapitálu tedy ve většině případů rostla/klesala i celková aktiva. Pouze u třech účetních jednotek se neprokázal vztah mezi těmito veličinami. Jednalo se o Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o., STOCK Plzeň-Božkov s.r.o. a Pivovary Staropramen s.r.o. V případě zkoumání vztahu vlastního kapitálu a dlouhodobých aktiv bylo zjištěno, že pět účetních jednotek vykazovalo vzájemnou závislost těchto veličin, jedná se tedy o polovinu sledovaných společností. U jedné z deseti vybraných obchodních korporací, konkrétně se jedná o Budějovický Budvar n.p., se prokázala závislost mezi vlastním kapitálem a dlouhodobými nehmotnými aktivy. Nehmotná aktiva a vlastní kapitál se tedy ve většině sledovaných společností vyvíjely nezávisle a lze konstatovat, že pouze ve společnosti Budějovický Budvar n.p. docházelo k tomu, že s růstem vlastního kapitálu rostla i dlouhodobá nehmotná aktiva. Pouze tato účetní jednotka tedy nejspíše investuje část navýšení zisku do svého nehmotného majetku.

Závěr

Cílem diplomové práce bylo zhodnotit vykazování nehmotných aktiv v deseti vybraných společnostech. Dílčím cílem bylo ověřit, jestli v těchto účetních jednotkách dochází k uchování kapitálu a zjistit, zda existuje závislost mezi vlastním kapitálem a celkovými aktivy, dlouhodobými aktivy a dlouhodobými nehmotnými aktivy.

Tato práce byla rozčleněna do pěti kapitol. První tři kapitoly se zabývaly teoretickými východisky a následné dvě představovaly analytickou část práce. První kapitola objasnila základní pojmy účetnictví, kterými jsou například funkce účetnictví a jeho regulace či evidence a účtování nehmotného majetku. Druhá kapitola se zabývala charakteristikou jednotlivých předmětů nehmotných aktiv, mezi které lze zahrnout vynálezy, užité a průmyslové vzory, ochranné známky či obchodní tajemství. V této kapitole byl rovněž definován nehmotný majetek dle českých účetních předpisů a následně i dle mezinárodních standardů účetního výkaznictví. Třetí kapitola byla věnována specifikům oceňování nehmotného majetku a také jednotlivým metodám, kterými ho lze ocenit. Závěrečná část rešerše se zabývala požadavky na vykazování nehmotných aktiv v České republice.

V rámci aplikační části práce byla ve čtvrté kapitole provedena analytická deskripce s následnou syntézou poznatků týkajících se oceňování a vykazování nehmotného majetku u vybraných deseti účetních jednotek za období 2015 až 2019. Na základě toho byla zodpovězena první výzkumná otázka, zda vybrané obchodní korporace vykazují nehmotná aktiva. Bylo zjištěno, že všechny sledované společnosti nehmotný majetek vykazují.

Nejdříve byla uvedena skladba nehmotného majetku a následně také podíl nehmotného majetku na celkových dlouhodobých aktivech, čímž byla získána odpověď na druhou výzkumnou otázku, která se týkala podílu vykázaného nehmotného majetku. Objem nehmotných aktiv většiny sledovaných podniků byl zanedbatelný, jednalo se přibližně o jedno procento. Kolem pěti až deseti procent nehmotného majetku byl vykázan ve společnostech Plzeňský prazdroj, a.s., Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s., STOCK Plzeň-Božkov s.r.o. Naopak výrazný objem a zároveň i podíl nehmotných aktiv byl zaznamenán v účetní jednotce Pivovary Staropramen s.r.o., podíl činil téměř 47 % v roce 2016 a v roce 2019 to bylo přibližně 34 %. Takto vysoké hodnoty bylo dosaženo z důvodu fúze společností Molson Coors Czech s.r.o. a Pivovary Staropramen a.s., a s ní související

vysokou hodnotu vzniklého goodwillu. Některé účetní jednotky vykazovaly klesající podíl nehmotných aktiv, to však může být zapříčiněno postupným odepisováním a tvorbou opravných položek k dlouhodobému nehmotnému majetku.

Poslední kapitola diplomové práce se zabývala problematikou uchování kapitálu a následnou analýzou vztahu vlastního kapitálu a celkových aktiv, dlouhodobých aktiv a dlouhodobých nehmotných aktiv. Zmíněného uchování kapitálu se týkala také další výzkumná otázka. Bylo zjištěno, že žádná ze sledovaných účetních jednotek nedodržela v letech 2005 až 2019 uchování kapitálu. Často docházelo k výrazným výkyvům vlastního kapitálu, a to i k značným poklesům. Vzhledem k tomu, že nejsou stanoveny normy, dle kterých by uchování kapitálu muselo být dodrženo, vybrané společnosti uchování kapitálu nechtí. Je pravděpodobné, že pokud nedochází ve velkých účetních jednotkách k uchování kapitálu, zřejmě k němu nedochází ani v malých a středních obchodních korporacích.

Poslední výzkumná otázka byla zaměřena na vztah vlastního kapitálu a celkových aktiv, dlouhodobých aktiv a dlouhodobých nehmotných aktiv, opět za období 2005 až 2019. Byly stanoveny hypotézy a pomocí korelační analýzy bylo zjištěno, zda jsou veličiny korelované či nikoliv. Bylo prokázáno, že vlastní kapitál a celková aktiva sedmi sledovaných společností jsou korelované veličiny, lze tedy konstatovat, že v těchto účetních jednotkách existuje vztah mezi vývojem vlastního kapitálu a celkových aktiv. Dále bylo zjištěno, zda spolu vzájemně souvisí vývoj vlastního kapitálu a dlouhodobých aktiv, což se potvrdilo u pěti společností. U těchto společností se tedy prokázala souvislost mezi zdrojovým a produkčním pojetím vlastního kapitálu.

Z analýzy vývoje vlastního kapitálu a dlouhodobých nehmotných aktiv bylo zjištěno, že ke korelaci těchto veličin docházelo pouze ve společnosti Budějovický Budvar n.p. V této obchodní korporaci se tedy prokázal vztah mezi vlastním kapitálem a dlouhodobými nehmotnými aktivy, se změnou hodnoty vlastního kapitálu tedy rovněž dochází ke změně hodnoty nehmotného majetku. Jak bylo očekáváno, korelace vlastního kapitálu a celkových aktiv se prokázala u většího počtu účetních jednotek, než korelace vlastního kapitálu a nehmotných aktiv. Je tomu tak z důvodu, že změna vlastního kapitálu se v aktivech může projevit, avšak odraz v nehmotných aktivech již nastat nemusí. Žádná ze sledovaných společností však nevykazovala korelaci všech sledovaných veličin, v účetních jednotkách

Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o. a STOCK Plzeň-Božkov s.r.o. dokonce nebyly korelované žádné ze zkoumaných veličin.

Jako návrh pro širší zkoumání této problematiky lze uvést například zahrnutí i malých a středních podniků do výzkumu. Dále lze rozšířit vzorek obchodních korporací tak, aby se výsledky mohly vztahovat na celý segment výroby nápojů, to však z důvodu rozsahu diplomové práce nebylo možné.

Bylo zhodnoceno vykazování nehmotných aktiv v deseti vybraných obchodních korporacích, dále bylo prověřeno, zda dochází v těchto společnostech k uchování kapitálu a také byl zjištěn vztah mezi sledovanými veličinami. Vzhledem k těmto skutečnostem lze cíl diplomové práce považovat za splněný.

Seznam citovaných zdrojů

BLACK, Ervin a Mark ZYLA. 2015. *Accounting for Goodwill and Other Intangible Assets*. New Jersey: Wiley Finance. ISBN 978-1-119-15715-1.

BOHEMIA SEKT, S.R.O. 2004-2019. *Výroční zprávy od roku 2006 do 2019*. [online]. [cit. 2021-04-01]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=604042>

BUDĚJOVICKÝ BUDVAR N.P. 2004-2019. *Výroční zprávy od roku 2006 do 2019*. [online]. [cit. 2021-04-01]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=59981>

COCA-COLA HBC ČESKO A SLOVENSKO, S.R.O. 2004-2019. *Výroční zprávy od roku 2006 do 2019*. [online]. [cit. 2021-04-01]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=715284>

ČESKO. 1990. Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 86, s. 1952. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-527#cast1>

ČESKO. 1991. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 107, s. 2802. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <https://portal.pohoda.cz/danove-a-financni-pravo/zakon-o-ucetnictvi/obecna-ustanoveni/>

ČESKO. 1992. Zákon č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 96, s. 2762. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-478#f1446485>

ČESKO. 1997. Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku). In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 54, s. 2872. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-151?citace=1#cast1>

ČESKO. 2000. Zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 64, s. 3053. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-207#cast1>

ČESKO. 2001. Zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 168, s. 9776. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-452?citace=1#cast1>

ČESKO. 2002. Vyhláška č. 500/2002 Sb. kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 174, s. 9690. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <https://portal.pohoda.cz/danove-a-financni-pravo/zakon-o-ucetnictvi/obecna-ustanoveni/>

ČESKO. 2003. Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách a o změně zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o ochranných známkách). In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 147, s. 7339. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-441?citace=1#cast1>

ČESKO. 2012. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 33, s. 1082. ISSN 1805-9589. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>

ČSÚ. 2020. *Registr ekonomických subjektů*. [online]. Praha: Český statistický úřad, 2021-02-01 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: https://apl.czso.cz/irsw/detail.jsp?prajed_id=1332234

DVOŘÁKOVÁ, Dana. 2017. *Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS*. 5. vyd. Brno: BizBooks. ISBN 978-80-265-0692-8.

HENDL, Jan. 2014. *Statistika v aplikacích*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0700-9.

HEINEKEN ČESKÁ REPUBLIKA, A.S. 2004-2019. *Výroční zprávy od roku 2006 do 2019*. [online]. [cit. 2021-04-01]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=704123>

HINKE, Jana a Dana BÁRKOVÁ. 2017. *Účetnictví 1: Aplikace principů a technik*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing. ISBN: 978-80-271-0331-7.

HORÁČEK, Roman, Karel ČADA a Petr HAJN. 2017. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck. ISBN 978-80-7400-655-5.

HRUŠKA, Vladimír. 2020. *Účetní případy pro praxi 2020*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-1033-9.

IASB. 2020. IAS 38 – Intangible Assets. *IFRS® Standards Required 1 January 2020*. London: International Accounting Standard Board. ISBN 978-1-911629-38-2.

JAN BECHER – KARLOVARSKÁ BECHEROVKA, A.S. 2004-2019. *Výroční zprávy od roku 2006 do 2019*. [online]. [cit. 2021-04-01]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=676237>

KOFOLA A.S. 2004-2019. *Výroční zprávy od roku 2006 do 2019*. [online]. [cit. 2021-04-01]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=76545>

KUČERA, Milan. 2019. Vykazování intelektuálního kapitálu v návaznosti na standardy IFRS. *Český finanční a účetní časopis* [online]. 3(4): 53-70 [cit. 2020-12-20]. ISSN 1802-2200. Dostupné z: <https://cfuc.vse.cz/pdfs/cfu/2019/03/04.pdf>

MARKOVÁ, Hana. 2020. *Daňové zákony 2020*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-1333-0.

MARŠÍK, Miloš. 2018. *Metody oceňování podniku – proces ocenění, základní metody a postupy*. Praha: Ekopress. ISBN978-80-87865-38-5.

MATTONI 1873 A.S. 2004-2019. *Výroční zprávy od roku 2006 do 2019*. [online]. [cit. 2021-04-01]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=700509>

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. 2018. *Panorama zpracovatelského průmyslu ČR 2018*. [online]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu, [cit. 2021-01-02]. ISBN: 978-80-906942-6-2. Dostupné z: https://www.mpo.cz/assets/cz/prumysl/zpracovatelsky-prumysl/panorama-zpracovatelskeho-prumyslu/2019/10/panorama_cz_web.pdf?fbclid=IwAR0TqPvdGiN3DVhmVd0XmkgBEunCjPiAb745GdNvv6E0YY2o9sge5GfCZ2E

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. 2019. *Panorama zpracovatelského průmyslu ČR*. [online]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu, [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: https://www.mpo.cz/cz/panorama-interaktivni-tabulka.html?fbclid=IwAR3wp0ens31Ydz57mGcX0hcCNrN0Cx7qS29dMav_nFBcUCP955-GVt1NRsw

NEUBAUER, Jiří, Marek SEDLAČÍK a Oldřich KŘÍŽ. 2016. *Základy statistiky*. 2. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5786-5.

NOVOTNÝ, Pavel, Věra RUBÁKOVÁ a Pavel HROUDA. 2020. *Účetnictví pro úplné začátečníky 2020*. 14. vyd. Praha: Grada Publishing, ISBN 978-80-271-1037-7.

PARKER, David. 2016. *International Valuation Standards: A Guide to the Valuation of Real Property Assets*. United Kingdom: Wiley. ISBN: 978-1-118-32936-8.

PIVOVARY STAROPRAMEN S.R.O. 2004-2019. *Výroční zprávy od roku 2006 do 2019*. [online]. [cit. 2021-04-01]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=687699>

PLZEŇSKÝ PRAZDROJ, A.S. 2004-2019. *Výroční zprávy od roku 2006 do 2019*. [online]. [cit. 2021-04-01]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=709880>

PRUDKÝ, Pavel a Milan LOŠŤÁK. 2019. *Hmotný a nehmotný majetek v praxi: komentář, příklady, výklad změn*. 18. vyd. Olomouc: ANAG. ISBN: 978-80-7554-219-9.

RANDÁKOVÁ, Monika. 2007. Majetková podstata podniku versus majetková podstata podle insolvenčního zákona. In: *Zborník 2007*. (165-168) [cit. 30. 6. 2021]. Dostupné z: http://kuaa.sk/uploads/Majetková%20podstata%20podniku%20versus%20majetková%20podstata%20podle%20insolvenčního%20zákona.pdf?fbclid=IwAR2KpN6sF0S wxa20eaYvBkb3KgpBxLZ8p9j0xrnryDEZgPYNs__rvSAsi4s

SKÁLOVÁ, Jana. 2020. *Podvojný účetnictví 2020*. 26. vyd. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-1034-6.

STOCK PLZEŇ-BOŽKOV S.R.O. 2004-2019. *Výroční zprávy od roku 2006 do 2019*. [online]. [cit. 2021-02-05]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=234557>

SVAČINA, Pavel. 2010. *Oceňování nehmotných aktiv*. Praha: Ekopress. ISBN 978-80-86929-62-0.

ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ 2016. *Jak číst účetní výkazy*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-0048-4.

ÚPV. 2020. *Rešeršní databáze*. [online]. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2020 [cit. 2021-03-02]. Dostupné z: <https://isdv.upv.cz/webapp/!resdb.glob.frm>

ÚZ č. 1347. 2020. *Účetnictví podnikatelů, Audit: 2020*. Ostrava: Sagit. ISBN 978-80-7488-381-1.

ÚZ č. 1348. 2020. *Vzorový účtový rozvrh, Rozvaha a výsledovka: 2020*. Ostrava: Sagit. ISBN 978-80-7488-382-8.

XU-DONG, Ji a Wei LU. 2014. The value relevance and reliability of intangible assets. *Asian Review of Accounting* [online]. **22**(3): 182-216. [cit. 2020-12-20]. ISSN 13217348. Dostupné z: <https://www.proquest.com/docview/2080878209/fulltextPDF/ED65EB92CBCD4DB8PQ/116?accountid=17116>

ŽÁROVÁ, Marcela. 2012. Regulace účetnictví a výkaznictví mikrosubjektů. *Český finanční a účetní časopis* [online]. **3**(4):42-51 [cit. 2020-12-20]. ISSN 1802-2200. Dostupné z: <https://cfuc.vse.cz/pdfs/cfu/2012/03/05.pdf>